

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง
กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้รับสาร

นางสาวอุษานาฏ สัตยาภินันท์

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาวารสารสนเทศ ภาควิชาวารสารสนเทศ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2553

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE RELATIONSHIP BETWEEN EXPOSURE TO TV WITH POLITICAL IDEOLOGY
AND AUDIENCES' POLITICAL EFFICACY

Miss Usanart Sattayapinanth

ศูนย์วิทยทรัพยากร

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Journalism and Information

Department of Journalism

Faculty of Communication Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2010

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์
ทางการเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของ
ผู้รับสาร

โดย

นางสาวอุษานาฏ สัตยาภินันท์

สาขาวิชา

วารสารสนเทศ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมลชาติประเสริฐ

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้แก่นักวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณาตัญญูธัญญา วงศ์บ้านตุ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมลชาติประเสริฐ)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ รจิตลักษณ์ แสงอุไร)

อุษานาฏ สัตยาภินันท์ : ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้รับสาร. (THE RELATIONSHIP BETWEEN EXPOSURE TO TV WITH POLITICAL IDEOLOGY AND AUDIENCES' POLITICAL EFFICACY) อ. ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : ผศ.ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ, 120 หน้า.

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้รับสาร และเพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง กับคุณลักษณะทางประชากร ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามในกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย จำนวน 500 คน และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 คน นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง

ผลการศึกษาพบว่า บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก จะมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองสูงกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองและบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย ในขณะที่เดียวกัน บุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย ก็จะมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองสูงกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

จากการศึกษาไม่พบว่ามีอิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง กับคุณลักษณะทางประชากร ไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล

ภาควิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อ นิสิต.....อุษานาฏ สัตยาภินันท์
สาขาวิชา.....วารสารสนเทศ.....ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....ดวงกมล ชาติประเสริฐ
ปีการศึกษา...2553.....

5184768728 : MAJOR JOURNALISM AND INFORMATION

KEYWORDS : POLITICAL EFFICACY / MEDIA EXPOSURE

USANART SATTAYAPINANTH : THE RELATIONSHIP BETWEEN EXPOSURE TO TV WITH POLITICAL IDEOLOGY AND AUDIENCES' POLITICAL EFFICACY. THESIS ADVISOR : ASST.PROF.DUANGKAMOL CHARTPRASERT, Ph.D., 120 pp.

The research examines the relationship between exposure to TV with political ideology and audiences' political efficacy and also the interaction effect of exposure to TV with political ideology and demographic characteristics on political efficacy. The researcher collected data through a survey of 500 viewers and non-viewers of ASTV and People Channel, and results were presented as percentage, means, One-way and Two-way ANOVA statistics accompanied by qualitative elaborations.

The results show that the amount of exposure has significant relationship with political efficacy, i.e. heavy-viewers have more political efficacy than non-viewers and light-viewers, while light-viewers have more political efficacy than non-viewers.

There were no interaction effects of exposure to TV with political ideology and demographic characteristics on political efficacy.

Department : Journalism.....
Field of Study : Journalism and Information.....
Academic Year : 2010.....

Student's Signature Usanart Sattayapinar
Advisor's Signature Duangkamol Chartprasert

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้จะประสบความสำเร็จมิได้ หากไม่ได้รับความช่วยเหลือที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความตั้งใจจากบุคคลมากมาย ดิฉันตั้งใจจริงที่จะแสดงความขอบคุณ และรู้สึกซาบซึ้งเป็นที่สุดต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นั่นคือ ผศ.ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ ที่ช่วยแนะนำและเติมเต็มให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ พร้อมกันนี้ดิฉันมีความรู้สึกเห็นคุณค่าในข้อแนะนำอันเปี่ยมล้นไปด้วยประโยชน์ที่สร้างสรรค์น่านับการของรศ.รจิตลักษณ์ แสงอุไร ที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ผู้ซึ่งสละเวลาอันมีค่ายิ่งสำหรับการเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์นี้ และ ผศ.ณานฎฐิติญา วงศ์บ้านคู่ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่แสดงความตั้งใจจริงในการยินดีรับฟัง และมอบข้อคิดเห็นที่ช่วยเสริมสร้างจุดแข็ง ปรับจุดอ่อนเพื่อการปรับปรุงให้การศึกษานี้มีอรรถประโยชน์อันเป็นหนทางหนึ่งต่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางนิเทศศาสตร์

ยิ่งไปกว่านั้น ดิฉันรู้สึกยินดีที่จะกล่าวขอบคุณพี่ฝนที่มีความเป็นมิตรในการสนับสนุนความรู้ทางด้านสถิติที่ให้ผลดีต่อการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ และขอขอบคุณคุณอาจารย์ภาควิชาวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการบูรณาการความคิดทางด้านการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งมวลหมู่มิตรสหายที่ร่วมแบ่งปันประสบการณ์ผ่านการเรียงร้อยถ้อยคำที่กระตุ้นพลังกายและพลังใจ

ท้ายที่สุดนี้ ดิฉันขอขอบคุณครอบครัวอันเป็นที่รักยิ่งที่คอยช่วยเหลือผลักดันให้ดิฉันสามารถประสบความสำเร็จในด้านการศึกษาระดับปริญญาโท

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory).....	7
แนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy).....	11
แนวคิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง (Political Efficacy).....	21
แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของ ตนเอง.....	25
แนวคิดสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง.....	26
สมมติฐานการวิจัย.....	39
นิยามตัวแปร.....	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากร.....	41
กลุ่มตัวอย่าง.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	42
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
ข้อมูลเบื้องต้น.....	47
การทดสอบสมมติฐานงานวิจัย.....	54
ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก.....	62
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
สรุปผลการวิจัย.....	72
อภิปรายผลการวิจัย.....	76
ข้อเสนอแนะ.....	98
รายการอ้างอิง.....	100
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก.....	105
ภาคผนวก ข.....	114
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	120

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามคุณลักษณะทางประชากร.....	48
2	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มี อุดมการณ์ทางการเมือง.....	50
3	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทาง การเมืองจำแนกตามช่องทางการเปิดรับ.....	50
4	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทาง การเมืองจำแนกตามจุดประสงค์ของการเปิดรับ.....	51
5	จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทาง การเมืองจำแนกตามพฤติกรรมระหว่างการเปิดรับ.....	51
6	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของ ตนเอง.....	52
7	องค์ประกอบของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง.....	53
8	ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบของความรู้สึกรู้ ประสิทธิภาพทางการเมือง.....	54
9	ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองของกลุ่มตัวอย่างจำแนก ตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง.....	55
10	ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองในองค์ประกอบแต่ละด้าน ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทาง การเมือง.....	56
11	การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง..	56
12	การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองของกลุ่มตัวอย่าง เป็นรายคู่จำแนกตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD.....	57

สารบัญญัตินำ (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
13	การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองตามองค์ประกอบแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองต่างกัน.....	58
14	การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองตามองค์ประกอบแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ จำแนกตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD.....	59
15	อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับเพศ ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง.....	60
16	อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับอายุ ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง.....	60
17	อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับอาชีพ ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง.....	61
18	อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับระดับ การศึกษา ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง.....	61
19	อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับรายได้ต่อเดือน ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง.....	62

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และองค์ประกอบส่วนบุคคล (P).....	8
2	ความแตกต่างระหว่างความคาดหวังในความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลการกระทำ.....	12
3	ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผลการกระทำ.....	12

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบันนี้ อิทธิพลของข่าวสารข้อมูลมีผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจของคนในสังคมเป็นอย่างมาก บางคนต้องบริโภคข่าวสารอยู่ตลอดเวลา เช่น ผู้ที่อยู่ในวงการหุ้น วงการธุรกิจ ต้องชมรายการทางโทรทัศน์ทุกเช้า หรืออ่านหนังสือพิมพ์ หรือเปิดชมในอินเทอร์เน็ต ซึ่งบางคนอาจจะใช้บริการข้อความสั้น (Short Message Service : SMS) รับข่าวผ่านเครือข่ายโทรศัพท์มือถือตลอด 24 ชั่วโมง (ยรรยง สิ้นธุ์งาม, มปป.) Hiebert (1982 อ้างถึงใน สุรัตน์ เมธิกุล, 2550) ได้กล่าวถึงผลของการสื่อสาร (Effects of Communication) ว่าอาจจะมีกว้างขวางและหลากหลาย เกิดขึ้นได้ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว อาจเป็นผลที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนหรือแอบแฝง อาจจะมีผลรุนแรงหรือเบาบาง อาจเกิดขึ้นจากเนื้อหาของข่าวสารที่มีอยู่หลากหลาย อาจเป็นผลกระทบในเชิงจิตวิทยา หรือการเมือง หรือเศรษฐกิจ หรือสังคมวิทยา และอาจส่งผลกระทบต่อความคิด ค่านิยม ทักษะ ความชำนาญ ทัศนคติ และพฤติกรรมที่แสดงออกมา

สำหรับอิทธิพลของสื่อในด้านการเมืองก็เช่นเดียวกัน ดังที่ Alvin Toffler นักอนาคตศาสตร์ เขียนเอาไว้ในหนังสือชื่อ “สงครามและสันติภาพในศตวรรษที่ 21” เกี่ยวกับอิทธิพลของโทรทัศน์และเคเบิลทีวี ซึ่งเริ่มปรากฏชัดในปี 1991 เมื่อสถานีโทรทัศน์ CNN จุดพลุให้ George Bush กลายเป็นวีรบุรุษสงครามอ่าวเปอร์เซีย แต่หลังจากนั้นอีกเพียงปีเดียว George Bush ผู้พ่อก็แพ้ Bill Clinton ในการลงแข่งขันประธานาธิบดี เพราะสื่อโทรทัศน์แสดงให้เห็นว่า Bill Clinton ดูหนุ่ม สดใส สนใจเศรษฐกิจภายในประเทศ และดูมีพลังมากกว่า Bush อย่างเห็นได้ชัด หรือในกรณีของ Ross Pero นักการเมืองหน้าใหม่ ไม่สังกัดพรรค แต่มีหุ้นในสถานีโทรทัศน์ CNN จึงทำให้สามารถใช้กล้องโทรทัศน์ส่องการหาเสียงของเขาได้เทียบยิ่งกว่าผู้สมัครคนใด จนได้รับเลือกเป็นอันดับที่ 3 ในการชิงตำแหน่งเป็นผู้สมัครประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกา ที่มีคะแนนมากที่สุด ในประวัติศาสตร์เมื่อเทียบกับผู้สมัครที่ได้อันดับเดียวกัน (อภิวัตติ, 2550)

สถานการณ์ทางการเมืองที่เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบัน มีการนำสื่อโทรทัศน์เข้ามาเกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นปรากฏการณ์เสื้อสีเหลืองหรือเสื้อสีแดง ถือเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการแบ่งข้างทางความคิดอย่างชัดเจน ดังนั้นจึงไม่อาจปฏิเสธได้ว่า “สื่อโทรทัศน์” ได้กลายเป็นอาวุธ

สำคัญในการต่อสู้ทางความคิดของทั้งสองฝ่าย โดยการใช้สื่อเป็นตัวกลางในการนำเสนอข้อมูล ข่าวสารให้ประจักษ์ต่อสายตาสาธารณชน

ASTV และ People Channel เป็นสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แสดงบทบาทและกล้าประกาศจุดยืนอย่างชัดเจนในความเป็น “สื่อเลือกข้าง” ซึ่งแตกต่างจากหลักการการนำเสนอของสื่อในยุคที่ผ่านมาที่ต้องมีความ “เป็นกลาง” โดยมีรูปแบบการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองในด้านที่ไม่อาจหาได้จากสื่อโทรทัศน์ทั่วไป (ฟรีทีวี) ในขณะที่มีการชุมนุมทางการเมืองได้มีการถ่ายทอดสดตลอด 24 ชั่วโมงผ่านทางสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม เปรียบได้กับรายการเรียลลิตี้โชว์ ปัจจุบันมีผู้รับชมที่ติดตามรับชมสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเหล่านี้เป็นจำนวนมาก การเลือกรับชมสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ของผู้รับชมส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการมีความกระตือรือร้นทางการเมืองสูง ซึ่งต้องยอมรับความสามารถในการออกแบบสื่อที่สามารถเข้าถึงผู้คนเฉพาะกลุ่มได้เป็นอย่างดี จนสื่อประเภทนี้กลายเป็นที่ยอมรับของคนในแวดวงการเมืองในเชิงการเข้าถึงประชาชนและการมีส่วนร่วมในชีวิตของคน นับเป็นปรากฏการณ์ใหม่ของการสื่อสารโทรทัศน์ในประเทศไทยที่สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อผู้ชมในด้านการเมือง รวมทั้งมีอิทธิพลต่อการเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประชาชนอีกด้วย สื่อโทรทัศน์ประเภทนี้จึงเปรียบเสมือนเครื่องมือแห่งอำนาจอย่างหนึ่งที่จะช่วยทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้

ปรากฏการณ์ของการชุมนุมที่เกิดขึ้น นับเป็นปรากฏการณ์ใหม่ของการชุมนุมทางการเมือง แสดงให้เห็นว่า **ASTV และ People Channel** เป็นสื่อโทรทัศน์ที่มีอิทธิพลต่ออารมณ์ความรู้สึกนึกคิด รวมถึงความรู้ ความเข้าใจและพฤติกรรมของผู้รับสาร ซึ่ง **Klapper (1960** อ้างถึงใน **วรวิทย์ โอนพรัตน์วิบูล, 2549)** กล่าวว่า สื่อมวลชนสามารถสร้างทัศนคติและค่านิยมใหม่ให้เกิดแก่บุคคลได้ก็ต่อเมื่อบุคคลนั้นรับสารที่เสนอเรื่องราวในแนวเดียวกันบ่อยๆ อิทธิพลของสื่อมวลชนในแง่นี้จึงมีลักษณะสะสม (**Cumulative Impact**) มิใช่อิทธิพลที่ก่อให้เกิดผลได้ทันทีทันใดหรือในระยะเวลาดำเนินสั้น

การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ถือเป็นกิจกรรมที่สำคัญประการหนึ่งของกระบวนการทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เนื่องจากรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยเฉพาะการเสนอข้อเรียกร้องและการสนับสนุนเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงการดำรงอยู่ของระบอบการเมือง หรือทำให้อยู่ในสภาวะสมดุลได้ หากกระบวนการเมืองปราศจากสิ่งเหล่านี้แล้วก็ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ (**Easton, 1965** อ้างถึงใน **ศศิธร ยุวโกศล, 2550)**

การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง เป็นแนวคิดที่อธิบายถึงสาเหตุของการเข้าร่วมและไม่เข้าร่วมในการกระทำต่างๆ ทางการเมืองของบุคคล (**McClosky, 1968** อ้างถึง

ใน พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุคติพันธ์, 2526) โดยมีพื้นฐานมาจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่ง Prewitt (1968 อ้างถึงใน พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุคติพันธ์, 2526) กล่าวว่า การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง เป็นความรู้ลึกของพลเมืองว่าการกระทำของตนจะส่งผลกระทบต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง หรือเป็นความเชื่อของบุคคลว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมสามารถเกิดขึ้นโดยการกระทำของตน และสามารถทำให้ผู้มีอำนาจทางการเมืองทำตามที่ตนเองต้องการได้

นักวิชาการหลายท่านที่ศึกษาเรื่อง "การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง" ยังไม่อาจสรุปได้ว่า ระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้ อะไรเป็นเหตุและอะไรเป็นผล Milbrath (1977 อ้างถึงใน พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุคติพันธ์, 2526) ซึ่งเป็นผู้หนึ่งที่ศึกษาเรื่องนี้ เห็นว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล จะมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ถ้าตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลง อีกตัวแปรหนึ่งจะเกิดการเปลี่ยนแปลงในลักษณะเดียวกันด้วย ส่วน Dahl (1961 อ้างถึงใน พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุคติพันธ์, 2526) เสนอว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะหลอ่เลี้ยวกันและกัน หรือมีผลกระทบต่อกันและกัน โดยเชื่อว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองทำให้คนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ขณะที่บุคคลที่มีส่วนร่วมทางการเมือง จะเกิดความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง สอดคล้องกับการศึกษาทางด้านการศึกษาสื่อสารทางการเมืองที่พบว่า การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล (Rosenberg, มปป. อ้างถึงใน ศศิธร ยุวโกศล, 2550) กล่าวคือ บุคคลที่เชื่อว่ามี ความสามารถที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ มีแนวโน้มจะมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่คิดว่าไม่มีประสิทธิภาพทางการเมือง

นอกจากนี้ Prewitt (1968 อ้างถึงใน กมลวรรณ คารมปราชญ์, 2550) พบว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลเป็นอย่างมาก ซึ่งการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองไม่เพียงจะทำนายปรากฏการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเท่านั้น แต่ยังอธิบายการประกอบกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ตามระบอบประชาธิปไตยด้วย ไม่ว่าจะเป็นการอภิปรายหรือการปราศรัย การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การบริจาคเงินสนับสนุนพรรคการเมือง การทำงานประจำสำนักงานทางการเมืองเหล่านี้ เป็นต้น แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง เป็นสิ่งสนับสนุนซึ่งกันและกัน กล่าวคือ บุคคลที่มีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองสูง จะมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ สูง และเมื่อบุคคลมีส่วนร่วมทางการเมืองก็จะมี การรับรู้ความสามารถทางการเมืองของตนเองมากขึ้น หรือมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองสูงขึ้นด้วยเช่นกัน

ตามแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) ของ Bandura (1997) นั้น สรุปว่าการรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง ความเชื่อในความสามารถของตนเองว่าจะสามารถทำงานหนึ่งๆ ให้สำเร็จได้หรือไม่ นอกจากนี้จะขึ้นอยู่กับความรู้ความสามารถ และทักษะที่บุคคลมีอยู่แล้ว ยังขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของบุคคลว่าตนเองมีความสามารถ หรือไม่มีความสามารถที่จะกระทำการในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง นั่นคือบุคคลที่มีความสามารถอาจจะไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน หากบุคคลนั้นคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถที่จะกระทำการในสิ่งนั้น หรือมีการรับรู้ความสามารถของตนเองไม่ถูกต้อง จึงอาจกล่าวได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสำคัญเท่ากับความสามารถที่จะกระทำการในสิ่งนั้น หรืออาจจะมีความสำคัญมากกว่าความสามารถของบุคคลก็ได้ โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นมี 4 ประการ คือ ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ การสังเกตตัวแบบ การพูดชักจูง และสภาวะทางกายและอารมณ์

ปัจจัยทั้ง 4 ประการดังกล่าวข้างต้นอาจได้รับผลมาจากการเปิดรับสื่อของบุคคล เนื่องจากจะทำให้บุคคลนั้นสามารถสังเกตเห็นปรากฏการณ์ต่างๆ ได้ผ่านการเปิดรับสื่อ ดังนั้นการเปิดรับสื่อ จึงอาจจะเป็นแนวทางหนึ่งที่สนับสนุนให้บุคคลรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งให้สำเร็จได้

ด้วยแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเองดังกล่าวข้างต้น การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง (Political Efficacy) ของบุคคลจึงเปรียบเสมือนหนึ่งความเชื่อในความสามารถทางการเมืองของบุคคล ว่าการกระทำของตนเองสามารถส่งผลกระทบต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง ซึ่งการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคลจะเกิดขึ้น เมื่อบุคคลรับรู้ความสามารถด้านการเมืองของตนเอง ตามปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองข้างต้นนั่นเอง

จากการศึกษาด้านการสื่อสารทางการเมืองที่ผ่านมา พบว่ายังไม่ค่อยมีการศึกษาที่แสดงถึงการเปิดรับสื่อที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง โดยงานวิจัยส่วนใหญ่มักมุ่งเน้นศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ปัจจุบันปรากฏการณ์ของบุคคลอันเกี่ยวเนื่องกับการเมืองในประเทศไทยนั้นมีความแตกต่างไปจากเดิม ประชาชนรู้สึกกระตือรือร้นมากขึ้น โดยสามารถสังเกตได้จากการร่วมชุมนุมของคนเสื้อเหลืองและเสื้อแดง ซึ่งการร่วมชุมนุมของประชาชนนั้นอาจสะท้อนให้เห็นถึงการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง เป็นผลให้บุคคลออกไปร่วมในการชุมนุม โดยความรู้สึกกระตือรือร้นของกลุ่มบุคคลดังกล่าวส่วนหนึ่งอาจเกี่ยวข้องกับ การติดตามรับชมสื่อโทรทัศน์ ASTV และ People Channel ซึ่งเป็นสื่อที่แพร่ไปด้วยอุดมการณ์ทางการเมือง

ดังนั้นการศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้รับสาร เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ซึ่งจะส่งเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการเปิดรับสื่อกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล อีกทั้งยังเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและส่งเสริมกลวิธีการสื่อสารให้ประชาชนเกิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นหนทางหนึ่งที่ส่งเสริมให้ประชาชนแสดงพฤติกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานทางด้านการเมือง อันนำไปสู่การพัฒนาทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

คำถามวิจัย

1. การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้รับสารหรือไม่
2. การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง มีอิทธิพลร่วมกับคุณลักษณะทางประชากร ในการที่จะส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้รับสาร
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง กับคุณลักษณะทางประชากร ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่เกี่ยวข้องกับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

2. เพื่อเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและส่งเสริมกลวิธีการสื่อสารให้ประชาชนเกิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ซึ่งอาจจะเป็นหนทางหนึ่งที่ส่งเสริมให้ประชาชนแสดงพฤติกรรมอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานทางด้านการเมือง อันนำไปสู่การพัฒนาทางการเมืองตามระบอบประชาธิปไตย

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

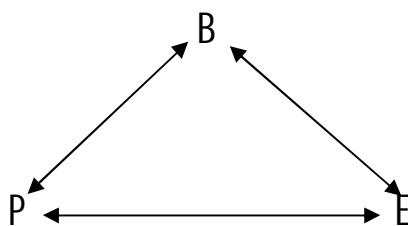
การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้รับสาร” ได้นำแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นกรอบในการศึกษา ดังนี้

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory)
2. แนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy)
3. แนวคิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง (Political Efficacy)
4. แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง
5. แนวคิดสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

1. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory)

Bandura (1989 อ้างถึงใน สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549) มองว่า การเรียนรู้ที่ไม่จำเป็นต้องพิจารณาในแง่ของการแสดงออก (Performance) หากแต่ว่าการได้มาซึ่งความรู้ใหม่ ๆ (Acquired) ถือว่าการเรียนรู้ได้เกิดขึ้นแล้วแม้ว่าจะยังไม่มีการแสดงออกก็ตาม ดังนั้น การเรียนรู้ของ Bandura นั้น มักจะเน้นที่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมภายใน โดยไม่จำเป็นต้องมีการแสดงออก และแน่นอนว่าการแสดงออกของพฤติกรรมก็จะสะท้อนให้เห็นถึงการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน

ตามแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ Bandura นั้น เขามีความเชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลเนื่องมาจากการปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ พฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และองค์ประกอบส่วนบุคคล (P) ซึ่งได้แก่ ปัญญา ชีวภาพ และปัจจัยภายในอื่นๆ โดยองค์ประกอบทั้ง 3 นี้จะทำหน้าที่เป็นตัวกำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal Determinism) ดังแสดงในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางพฤติกรรม (B) สภาพแวดล้อม (E) และองค์ประกอบส่วนบุคคล (P)

จากภาพที่ 1 Bandura (2002) อธิบายว่าปัจจัยทางพฤติกรรม สภาพแวดล้อม และองค์ประกอบบุคคลนั้นต่างเป็นตัวกำหนดที่มีอิทธิพลซึ่งกันและกัน ถ้าองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งเปลี่ยนแปลงไปจะมีผลทำให้องค์ประกอบอื่นๆ เปลี่ยนแปลงตามไปด้วย การที่องค์ประกอบทั้งทางด้านพฤติกรรม สภาพแวดล้อม และองค์ประกอบบุคคลทำหน้าที่กำหนดซึ่งกันและกันนั้นไม่ได้หมายความว่าทั้ง 3 องค์ประกอบจะมีอิทธิพลในการกำหนดซึ่งกันและกันอย่างเท่าเทียมกัน บางองค์ประกอบอาจมีอิทธิพลเหนือกว่าองค์ประกอบอื่น และอิทธิพลขององค์ประกอบทั้ง 3 นั้น ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมๆ กัน หากแต่ต้องอาศัยเวลาในการที่องค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งจะมีผลต่อการกำหนดองค์ประกอบอื่นๆ

ดังนั้น หากต้องการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคล (B) ก็สามารถเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อม (E) และองค์ประกอบส่วนบุคคล (P) ซึ่งทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมนั้น เน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลด้วยการใช้องค์ประกอบส่วนบุคคลเป็นหลัก วิธีการหนึ่งซึ่ง Bandura (1989) ได้เสนอไว้ก็คือ การที่บุคคลรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) อย่างถูกต้อง บุคคลก็จะสามารถเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้

Bandura (1997) กล่าวว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่ของบุคคลเกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งมี 2 ลักษณะ คือ

1. การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง (Direct Experience) หมายถึง การที่บุคคลได้เผชิญกับเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง บุคคลก็จะตอบสนองกับเหตุการณ์นั้น ทั้งในฐานะของผู้กระทำหรือผู้ถูกกระทำ ซึ่งในชีวิตจริงของบุคคลการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกิดขึ้นไม่มากนัก
2. การเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบ (Observational Modeling) หมายถึง การที่บุคคลได้พบเห็นกับการกระทำของบุคคลอื่น ซึ่ง Bandura เรียกว่า ตัวแบบ (Model) บุคคลก็จะสามารถเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้จากการสังเกตตัวแบบต่างๆ โดย Bandura เชื่อว่า

การเรียนรู้เป็นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทางปัญญาของบุคคลก่อนที่พฤติกรรมของผู้สังเกตจะมีการเปลี่ยนแปลง

Bandura (1997) ได้กล่าวถึงกระบวนการที่สำคัญในการเรียนรู้โดยการสังเกต จากตัวแบบนี้ ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ

1. กระบวนการใส่ใจ (Attentional Processes) เป็นกระบวนการที่บุคคลใส่ใจ และสนใจรับรู้พฤติกรรมของตัวแบบ การเรียนรู้ของบุคคลจะเกิดขึ้นได้มากก็ต่อเมื่อบุคคลใส่ใจต่อพฤติกรรมของตัวแบบ แต่การจะใส่ใจได้มากน้อยเพียงไรนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลัก 2 ปัจจัยคือ ปัจจัยเกี่ยวกับตัวแบบ และปัจจัยเกี่ยวกับผู้สังเกต

1.1 ปัจจัยเกี่ยวกับตัวแบบ ได้แก่

- *ความเด่นชัด* ตัวแบบที่มีความเด่นชัดย่อมดึงดูดใจให้คนสนใจได้มากกว่าตัวแบบที่ไม่เด่นชัด

- *ความซับซ้อนของเหตุการณ์* เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับตัวแบบถ้ามีความซับซ้อนมากจะทำให้ผู้สังเกตมีความใส่ใจน้อยกว่าเหตุการณ์ที่มีความซับซ้อนน้อย

- *จำนวนตัวแบบ* พฤติกรรมหนึ่งๆ หากมีตัวแบบแสดงหลายคนก็เรียกความสนใจใส่ใจจากผู้สังเกตได้มาก หรือการมีตัวแบบที่หลากหลายก็เรียกความสนใจจากผู้สังเกตได้มากเช่นกัน

- *คุณค่าในการใช้ประโยชน์* ตัวแบบที่แสดงพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อผู้สังเกตจะได้รับความสนใจมากกว่าตัวแบบที่เป็นไปในทางตรงข้าม เช่น ผู้ที่สนใจการเมืองก็จะให้ความใส่ใจเป็นพิเศษกับรายการโทรทัศน์ที่เกี่ยวกับการเมือง เป็นต้น

- *ความรู้สึกชอบ/ไม่ชอบ* ถ้าผู้สังเกตมีความรู้สึกชอบตัวแบบอยู่แล้ว ผู้สังเกตก็จะให้การใส่ใจกับพฤติกรรมของตัวแบบมากกว่ากรณีที่ผู้สังเกตไม่ชอบตัวแบบนั้นเลย ดังนั้น การโฆษณาสินค้าผ่านสื่อโทรทัศน์ จึงมักใช้ตัวแบบที่เป็นที่ชื่นชอบของประชาชนมาเป็นตัวแบบเพื่อชักชวนให้ประชาชนใช้สินค้าที่โฆษณา โดยคาดหวังให้ประชาชนใส่ใจกับการโฆษณาสินค้า

1.2 ปัจจัยเกี่ยวกับผู้สังเกต ได้แก่

- *ความสามารถในการรับรู้* รวมถึงความสามารถในการเห็น การได้ยิน การอ่าน การรู้รส การรู้กลิ่น และการสัมผัส ผู้สังเกตที่มีความสามารถในการรับรู้สูงก็มีโอกาสใส่ใจกับตัวแบบได้มากกว่าผู้สังเกตที่มีความสามารถในการรับรู้ต่ำ

- **ระดับความตื่นตัว** การวิจัยทางจิตวิทยาพบว่าบุคคลที่มีความตื่นตัวระดับปานกลางมีโอกาสจะใส่ใจกับพฤติกรรมของตัวแบบได้มากกว่าบุคคลที่มีความตื่นตัวต่ำ เช่น กำลังง่วงนอน หรือมีความตื่นตัวสูง เช่น กำลังตกใจหรือดีใจอย่างมาก

- **ความชอบ/รสนิยมที่มีมาก่อน** ผู้สังเกตมักมีความชอบสังเกตตัวแบบบางชนิดมากกว่าตัวแบบบางชนิดอยู่ก่อนแล้ว ดังนั้น ตัวแบบที่สอดคล้องกับความชอบของผู้สังเกตก็ทำให้ผู้สังเกตใส่ใจกับตัวแบบได้มาก เช่น เด็กเล็กชอบดูการ์ตูนมาก ตัวการ์ตูนก็มีโอกาสเป็นตัวแบบให้กับเด็กได้มาก ส่วนวัยรุ่นมักชอบตัวแบบที่เป็นนักร้อง นักแสดงยอดนิยม เป็นต้น

2. **กระบวนการเก็บจำ (Retention Processes)** เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตบันทึกสิ่งที่ตนเองสังเกตจากตัวแบบไปเก็บไว้ในความจำระยะยาว ซึ่งอาจจะเก็บจำในรูปของภาพหรือคำพูดก็ได้ ผู้สังเกตที่สามารถอธิบายพฤติกรรมของตัวแบบออกมาเป็นคำพูด หรือสามารถมีภาพของสิ่งที่ตนเองสังเกตไว้ในใจ จะเป็นผู้ที่สามารถจดจำสิ่งที่เรียนรู้โดยสังเกตจากตัวแบบได้ดีกว่าผู้ที่เพียงแต่ดูเฉยๆ หรือทำงานอื่นในขณะที่ดูตัวแบบไปด้วย ดังนั้นผู้สังเกตที่สามารถระลึกถึงสิ่งที่สังเกตเป็นภาพในใจ (**Visual Imagery**) และสามารถเข้ารหัสด้วยคำพูดหรือถ้อยคำ (**Verbal Coding**) จะเป็นผู้ที่สามารถแสดงพฤติกรรมเลียนแบบได้แม้ว่าเวลาจะผ่านไปนาน นอกจากนี้ ถ้าผู้สังเกตมีโอกาสที่จะได้เห็นตัวแบบแสดงสิ่งที่จะต้องเรียนรู้ซ้ำก็จะเป็นการช่วยความจำให้ดียิ่งขึ้น

3. **กระบวนการกระทำ (Production Processes)** เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตนำสิ่งที่เก็บจำมาแปลงเป็นการกระทำ ความพร้อมทางด้านร่างกายและทักษะที่จำเป็นที่จะต้องใช้ในการเลียนแบบของผู้สังเกตเป็นปัจจัยที่สำคัญของกระบวนการนี้ ถ้าผู้สังเกตไม่มีความพร้อมจะไม่สามารถแสดงพฤติกรรมเลียนแบบได้ การเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบไม่ใช่เป็นพฤติกรรมที่ลอกแบบอย่างตรงไปตรงมา การเรียนรู้โดยการสังเกตจากตัวแบบมีปัจจัยในเรื่องกระบวนการทางปัญญา (**Cognitive Process**) และความพร้อมทางด้านร่างกายของผู้สังเกต ดังนั้น กระบวนการกระทำหรือกระบวนการแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบของแต่ละบุคคลจึงแตกต่างกันไป ผู้สังเกตบางคนอาจจะทำได้ดีกว่าตัวแบบหรือบางคนก็สามารถเลียนแบบได้เหมือนมาก ในขณะที่บางคนก็อาจจะทำได้ไม่เหมือนกับตัวแบบเพียงแต่คล้ายคลึงเท่านั้น หรือบางคนอาจจะไม่สามารถแสดงพฤติกรรมเหมือนตัวแบบเลยก็ได้

4. **กระบวนการจูงใจ (Motivational Processes)** ตามที่ได้กล่าวไว้ในทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (**Social Cognitive Theory**) Bandura มองว่า การเรียนรู้นั้นไม่จำเป็นที่จะต้องแสดงพฤติกรรมทุกอย่างที่ได้เรียนรู้ออกมา เราจะแสดงหรือไม่แสดงพฤติกรรมนั้นๆ ขึ้นอยู่กับแรงจูงใจ แรงจูงใจขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของสิ่งเร้าจากภายนอก สิ่งเร้านั้นจะต้องกระตุ้นการรับรู้ของบุคคล ซึ่งอาจเป็นสิ่งของที่จับต้องได้รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของสังคม และพฤติกรรมที่

กระทำตามตัวแบบนั้นสามารถที่จะควบคุมเหตุการณ์ต่างๆ ได้ นอกจากนี้ยังขึ้นอยู่กับสิ่งเร้าที่เห็น ผู้อื่นได้รับ อาจจะเป็นวัตถุสิ่งของหรือสังคมประเมินแล้วว่ามีความคุ้มค่า

ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยนำทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา เนื่องจากเป็นทฤษฎีที่ให้รายละเอียดการเรียนรู้ของบุคคล และสามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลได้อย่างชัดเจน

2. แนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy)

ความเข้าใจในเรื่องการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง (Political Efficacy) นั้น อาจเชื่อมโยงกับแนวคิดเรื่องการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) ซึ่งจะมีส่วนช่วยอธิบายพื้นฐานของแนวคิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองได้

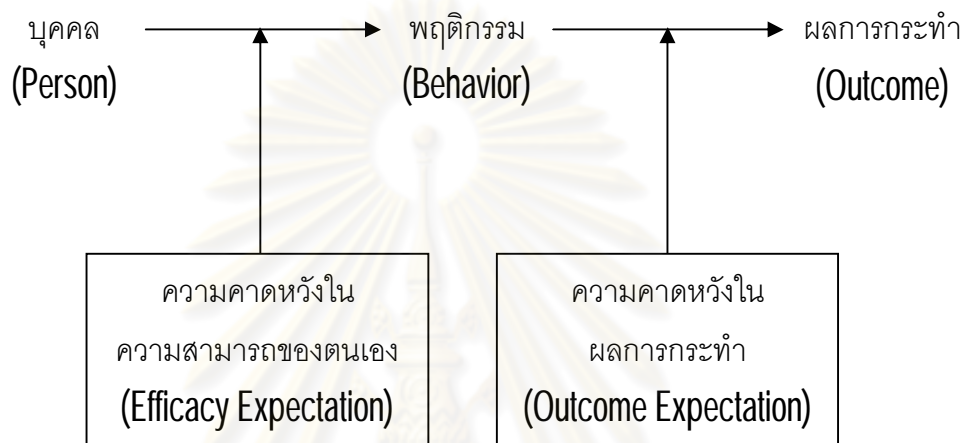
การรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) เป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Theory) ของ Bandura ในระยะแรก Bandura เสนอแนวคิดของความคาดหวังความสามารถของตนเอง (Efficacy Expectation) ต่อมา Bandura ได้นำเสนอแนวคิดดังกล่าวโดยใช้คำว่า “การรับรู้ความสามารถของตนเอง” หรือ “Self-Efficacy” (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549)

โดยการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) หมายถึง ความเชื่อในความสามารถของตนเองว่าจะสามารถทำงานหนึ่งๆ ให้สำเร็จได้หรือไม่ การรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นตัวกำหนดถึงระยะเวลา ระดับความอดทน ระดับความพยายาม และการแสดงออกเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ท้าทาย การที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งได้สำเร็จหรือไม่ นอกจากจะขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และทักษะที่บุคคลมีอยู่แล้ว ยังขึ้นอยู่กับ การรับรู้ความสามารถของตนเอง ว่าตนเองมีความสามารถหรือไม่มีความสามารถในการกระทำดังกล่าว กล่าวคือ บุคคลที่มีความสามารถอาจไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน หากบุคคลนั้นคิดว่าตนเองไม่มีความสามารถ หรือมีการรับรู้ความสามารถของตนเองไม่ถูกต้อง จึงอาจกล่าวได้ว่า การรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองนั้นมีความสำคัญเท่ากับความสามารถ หรืออาจจะมี ความสำคัญมากกว่าความสามารถก็ได้ (Bandura, 1997)

การรับรู้ความสามารถของตนเอง มีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความคาดหวังของบุคคล 2 ประการ คือ

1. ความคาดหวังในความสามารถของตนเอง (Efficacy Expectation) หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจเกี่ยวกับความสามารถของตนเองว่า เขาสามารถกระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งได้สำเร็จหรือไม่ ในระดับใด

2. ความคาดหวังในผลการกระทำ (Outcome Expectation) หมายถึง การที่บุคคลตัดสินใจว่า ถ้ากระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งแล้วจะได้รับผลการกระทำใด

ภาพที่ 2 ความแตกต่างระหว่างความคาดหวังในความสามารถของตนเองและความคาดหวังในผลการกระทำ

จากภาพที่ 2 จะเห็นได้ว่าบุคคลจะกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งหรือไม่นั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และอีกส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากความคาดหวังในผลการกระทำ

ความคาดหวังในผลการกระทำ

		ความคาดหวังในผลการกระทำ	
		สูง	ต่ำ
ความคาดหวังใน ความสามารถของตนเอง	สูง	มีแนวโน้มที่จะทำแน่นอน	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ
	ต่ำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำ	มีแนวโน้มที่จะไม่ทำแน่นอน

ภาพที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังในความสามารถของตนเอง และความคาดหวังในผลการกระทำ

จากภาพข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ถ้าบุคคลมีความคาดหวังในความสามารถของตนเองสูง และมี ความคาดหวังในผลการกระทำสูงด้วย บุคคลนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจกระทำพฤติกรรมแน่นอน แต่บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจไม่กระทำพฤติกรรมอย่างแน่นอน หาก

บุคคลมีความคาดหวังในความสามารถของตนเองต่ำ และมีความคาดหวังในผลการกระทำต่ำด้วย นอกจากนี้ หากความคาดหวังในส่วนใดส่วนหนึ่งเป็นไปในทางตรงกันข้าม บุคคลก็มีแนวโน้มที่จะตัดสินใจไม่กระทำพฤติกรรมนั้น

Bandura (1997) ได้สรุปแหล่งข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Source of Self-Efficacy) ไว้ 4 ประการ ดังนี้

1. ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Enactive Mastery Experience) ถือเป็นแหล่งข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด เนื่องจากว่าเป็นประสบการณ์โดยตรงที่เกิดขึ้นกับบุคคล การที่บุคคลมีประสบการณ์ในการทำพฤติกรรมเช่นใด จะทำให้รับรู้ความสามารถของตนเองตามประสบการณ์นั้น กล่าวคือ ประสบการณ์ที่บุคคลประสบความสำเร็จก็จะทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองสูง ส่วนประสบการณ์ที่ล้มเหลวก็จะรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำลง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าความล้มเหลวหลายครั้งนั้นเกิดก่อนที่บุคคลได้สร้างความรู้สึกว่าคุณมีความสามารถอย่างดีแล้ว

ดังนั้นในการที่จะพัฒนาการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น จำเป็นที่จะต้องฝึกให้มีทักษะเพียงพอที่จะประสบความสำเร็จได้พร้อมๆ กับการทำให้ตนเองรับรู้ในความสามารถของตนเองที่จะกระทำเช่นนั้นได้ จะทำให้สามารถใช้ทักษะที่ได้รับการฝึกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด บุคคลที่รับรู้ว่าคุณมีความสามารถนั้นจะไม่ยอมแพ้อะไรง่ายๆ แต่จะพยายามทำงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายที่ต้องการ (สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต, 2549) นอกจากนี้ เมื่อการรับรู้ความสามารถของตนเองมีความมั่นคงแล้ว การรับรู้ที่มีแนวโน้มที่จะแผ่ขยายไปยังสถานการณ์อื่นอีกด้วย

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จนั้นมีลักษณะดังนี้

- *ความยากของงานและสภาพแวดล้อม* การประสบความสำเร็จในการทำงานที่ง่ายขึ้น อาจไม่เพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเอง เนื่องจากรู้ว่าการนั้นต้องสำเร็จอยู่แล้ว จึงไม่นำไปประเมินความสามารถ ส่วนงานที่ยากและท้าทายจะให้ข้อมูลความสามารถอย่างใหม่ จึงมีแนวโน้มที่จะส่งผลให้บุคคลเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเอง

นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบหลายอย่างที่เกิดขึ้นภายในบริบทหรือสภาพแวดล้อมของการกระทำทั้งที่เป็นอุปสรรคและส่งเสริมให้บรรลุความสำเร็จ เช่น การได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น ความสามารถในการจัดการกับทรัพยากรหรือเครื่องมือ สภาพแวดล้อมในขณะปฏิบัติงาน โดยความสำเร็จของการกระทำที่ได้มาจากการช่วยเหลือจากภายนอก จะมีคุณค่าเพียงเล็กน้อยเพราะบุคคลจะให้น้ำหนักกับสิ่งภายนอกมากกว่าความสามารถของตนเอง ส่วนความ

ผิดพลาดของการปฏิบัติงานที่เกิดจากเงื่อนไขซึ่งไม่เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน จะเป็นข้อมูลที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถน้อยกว่าความผิดพลาดที่เกิดในเงื่อนไขซึ่งเอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน

- *ความพยายาม* หากประสบความสำเร็จในงานที่ทำทายมาจากการใช้ความพยายามเพียงเล็กน้อยจะแสดงให้เห็นถึงการมีความสามารถสูง แต่หากมาจากการใช้ความพยายามอย่างมากจึงจะสำเร็จ จะแสดงให้เห็นถึงการมีความสามารถในระดับต่ำกว่า และมักจะนำไปสู่การรับรู้ว่าคุณมีความสามารถที่น้อยกว่าด้วย ดังเช่นที่ **Nicholls and Miller (1984** อ้างถึงใน **Bandura, 1997)** ได้สรุปว่าการอธิบายถึงระดับความพยายามที่มีผลต่างกันในการรับรู้ความสามารถในเด็กและผู้ใหญ่ โดยเด็กเล็กที่ประสบความสำเร็จจากการใช้ความพยายามอย่างหนักจะรับรู้ว่าคุณมีความสามารถสูงกว่า ในขณะที่ผู้ใหญ่จะรับรู้ว่าคุณมีความสามารถในระดับต่ำกว่า

ดังนั้น **Bandura (1997)** ได้สรุปให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างการอนุมานสาเหตุกับการรับรู้ความสามารถของตนเองว่า การอนุมานสาเหตุของความล้มเหลวจากการกระทำที่มาจากความสามารถ จะช่วยส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนเองให้เด่นชัดขึ้น รวมทั้งยังเป็นตัวทำนายความสำเร็จของการกระทำด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าบุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองสูง มีแนวโน้มในการอธิบายความล้มเหลวว่าเนื่องมาจากการมีความพยายามไม่เพียงพอหรือเกิดจากสภาพการณ์ที่ไม่เอื้ออำนวย แต่บุคคลที่รับรู้ความสามารถของตนเองต่ำจะอธิบายสาเหตุของความล้มเหลวของตนว่ามาจากการมีความสามารถต่ำ

- *การเลือกจดจำ* การรับรู้ความสามารถของตนเองมีผลมาจากการที่บุคคลเลือกจดจำการกระทำของตนเอง โดยการเลือกจดจำการกระทำที่บุคคลประสบความสำเร็จจะช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองมากขึ้น แต่ถ้าบุคคลเลือกสังเกตจดจำการกระทำที่เป็นไปในทางลบก็จะรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ

- *ช่วงเวลาการบรรลุผลและการประเมินเพื่อปรับปรุงแก้ไข* บุคคลที่ประสบกับความล้มเหลวเป็นบางครั้งบางคราวไม่ต่อเนื่อง แต่มีการประเมินเปรียบเทียบกับผลการกระทำที่เคยเกิดขึ้นแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข จะมีความโน้มเอียงในการเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองมากกว่าบุคคลที่มีประสบการณ์ความสำเร็จในลักษณะที่ราบเรียบ และไม่มี การประเมินเปรียบเทียบกับผลที่เคยกระทำผ่านมาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

2. การสังเกตตัวแบบ (Vicarious Experience) การที่บุคคลเห็นตัวแบบที่คล้ายคลึงกับตนประสบความสำเร็จ ก็จะทำให้บุคคลรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้นได้ กล่าวคือ บุคคลจะเห็นว่าตนก็มีความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมในทำนองเดียวกันนั้นได้ สำเร็จเช่นเดียวกัน และการที่สังเกตผู้อื่นที่เห็นว่ามีความสามารถใกล้เคียงกับตนล้มเหลวทั้งๆ ที่เขาได้พยายามมากแล้วก็จะทำให้การตัดสินใจความสามารถของตนต่ำลงได้

ปัจจัยของตัวแบบที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง ได้แก่

- *ความคล้ายคลึงกันของความสามารถ* ความคล้ายคลึงกันของตัวแบบกับผู้สังเกตจะนำไปสู่การเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองได้ ตัวแบบที่มีความสามารถคล้ายคลึงหรือสูงกว่าผู้สังเกตเล็กน้อย จะเป็นข้อมูลที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด ส่วนตัวแบบที่มีความสามารถสูงหรือต่ำกว่าผู้สังเกตอย่างมาก จะให้ข้อมูลความสามารถแก่ผู้สังเกตน้อยมาก (Festinger และคณะ, 1989 อ้างถึงใน Bandura, 1997) นอกจากนี้ Brown (1987 อ้างถึงใน Bandura, 1997) ได้ศึกษาอิทธิพลของความคล้ายคลึงของความสามารถที่มีมาก่อนของตัวแบบ โดยให้กลุ่มผู้สังเกตสังเกตการณ์ทำงานของตัวแบบ และจะได้รับข้อมูลป้อนกลับเกี่ยวกับความสามารถล่วงหน้าของตัวแบบว่ามีความสามารถเท่ากันกับตนหรือมากกว่าตน จากการศึกษา พบว่าเมื่อตัวแบบประสบความสำเร็จ ความล้มเหลวในการทำงานเสมอ ผู้สังเกตที่มีความเชื่อว่าตนมีความสามารถมากกว่าตัวแบบจะยังคงรับรู้ความสามารถของตนเองสูงในงานที่คล้ายคลึงกับที่ตัวแบบทำ จะไม่ลดความพยายามลงแม้จะประสบความล้มเหลวซ้ำ ในทางตรงข้าม ผู้สังเกตที่เชื่อว่าตนมีความสามารถใกล้เคียงหรือต่ำกว่าตัวแบบจะรับรู้ว่ามีความสามารถต่ำและมักทำถอยง่ายเมื่อประสบกับอุปสรรค ดังนั้น Bandura (1997) จึงสรุปว่าผู้สังเกตมักจะตัดสินความสามารถของตนจากการกระทำที่คล้ายคลึงกันในอดีต และจากความรู้ในการบรรลุความสำเร็จของตัวแบบในสภาพการณ์ใหม่

- *ความมากมายและหลากหลายของตัวแบบ* ในชีวิตจริงของคนเรา การรับรู้ความสามารถของตนไม่ได้มาจากตัวแบบคนเดียว แต่บุคคลจะสังเกตตัวแบบที่หลากหลายออกไป และการตัดสินจากตัวแบบที่มีจำนวนมากและหลากหลายนี้ย่อมเป็นข้อมูลที่ดีกว่าสำหรับการรับรู้ความสามารถของตนเอง ดังเช่นที่ Perry and Bussey (1979 อ้างถึงใน Bandura, 1997) กล่าวไว้ว่า พลังการชักจูงจากตัวแบบที่มีจำนวนมากและหลากหลาย จะช่วยเพิ่มอิทธิพลที่มาจากตัวแบบ ส่วน Schunk และคณะ (1987 อ้างถึงใน Bandura, 1997) ก็สนับสนุนประเด็นนี้โดยกล่าวว่า การประสบความสำเร็จของตัวแบบที่มีความหลากหลายของทักษะความสามารถ จะช่วยเพิ่มความเชื่อเกี่ยวกับความสามารถในการเรียนรู้ รวมถึงมีการรับรู้ความสามารถของตนเองและมีการพัฒนาความสามารถมากขึ้นกว่าตัวแบบที่มีทักษะความสามารถอย่างเดียว ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเมื่อตัวแบบที่มีคุณลักษณะแตกต่างกันสามารถประสบความสำเร็จได้ จะช่วยให้ผู้สังเกตคิดว่าหากตนกระทำพฤติกรรมนั้นก็มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จได้เช่นกัน

- *ความเชี่ยวชาญของตัวแบบ* ผู้สังเกตจะได้รับประโยชน์จากการสังเกตตัวแบบที่ไม่มีความเชี่ยวชาญมากกว่าตัวแบบที่มีความเชี่ยวชาญ เพราะตัวแบบที่ไม่มีความเชี่ยวชาญในช่วงแรกจะมีความพลาดกล้ว ต่อมาจะค่อยๆ เอาชนะความยากของงาน โดยตัดสินใจใช้ความพยายามมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้สังเกตเห็นถึงการใช้ความพยายามต่องานที่ยากมากกว่าตัวแบบที่มีความเชี่ยวชาญในการกระทำที่มีลักษณะสุขุมรอบคอบ ทำให้ไม่มีความผิดพลาด (Kazdin และ

คณะ, 1973 อ้างถึงใน Bandura, 1997) นอกจากนี้ ผู้สังเกตที่ยังไม่แน่ใจในความสามารถของตนเอง มักจะคิดว่าตัวเองที่เฝ้าดูมีความคล้ายคลึงกับตนมากกว่าตัวเองที่เฝ้าดูแล้ว จึงมีแนวโน้มที่จะใช้ความพยายามมากขึ้นเพื่อที่จะประสบความสำเร็จ สามารถลดผลกระทบที่ตามมาจากความล้มเหลวได้จากการใช้ความพยายาม

- *ความสามารถของตัวเอง* ตัวแบบที่มีความสามารถจะทำให้บุคคลใส่ใจและมีอิทธิพลต่อการแสดงออกได้มากกว่าตัวแบบที่ขาดความสามารถ

3. การพูดชักจูง (Verbal Persuasion) การพูดชักจูงเป็นวิธีการที่ใช้กันอย่างแพร่หลายที่จะทำให้บุคคลเชื่อว่าเขามีความสามารถที่จะกระทำกิจกรรมให้สำเร็จได้ การพูดชักจูงที่ได้ผลจะต้องเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ แต่หากเป็นการพูดชักจูงในเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง อาจทำลายความรู้สึกในด้านความสามารถของผู้ฟังได้ และทำให้ผู้ชักจูงไม่ได้รับความน่าเชื่อถือ (วิลาสลักษณ์ ชิววลลิต, 2542)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพูดชักจูงนั้น ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

- *ความรู้และความน่าเชื่อถือของผู้ชักจูง* ผู้ชักจูงที่มีความรู้ มีความน่าเชื่อถือในเรื่องนั้นๆ จะมีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองของบุคคล

- *การให้ข้อมูลย้อนกลับ* ข้อมูลที่จะช่วยชักจูงความสามารถมักจะมาจากการประเมินผลย้อนกลับของการกระทำ โดยจะนำไปสู่การลดหรือเพิ่มความรู้สึกว่าตนมีความสามารถจากการศึกษาของ Schunk (1983 อ้างถึงใน Bandura, 1997) สรุปได้ว่าการบอกบุคคลให้ทราบว่าเขามีความสามารถและได้มาจากการใช้ความพยายามทำงานอย่างหนัก จะทำให้บุคคลเกิดการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับต่ำกว่าการแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของความสามารถที่เขามี โดยไม่อ้างไปถึงความพยายามที่เขาใช้ไป

- *การเพิ่มความพยายาม* ผู้ถูกชักจูงจะเพิ่มการรับรู้ความสามารถได้โดยที่ผู้ถูกชักจูงได้เพิ่มความพยายามมากขึ้นจากการพูดชักจูง บุคคลที่ถูกชักจูงให้เชื่อว่าตนสามารถประสบความสำเร็จได้ในสิ่งที่กระทำจะเพิ่มความพยายามมากกว่าคนที่ไม่แน่ใจว่าตนจะทำได้ เมื่อบุคคลประสบความสำเร็จในสิ่งที่ถูกชักจูงให้ทำ เขาก็จะเพิ่มความเชื่อต่อให้ผู้ชักจูงด้วย

4. สภาวะทางกายและอารมณ์ (Physiological and Affective State) บุคคลมักใช้ข้อมูลทางกายและอารมณ์ในการประเมินความสามารถของตน เช่น การตื่นเต้นมากเกินไป ทำให้ทำกิจกรรมได้ไม่ดี บุคคลจะคาดการณ์ว่าตนทำได้สำเร็จเมื่อสภาวะทางกายปกติหรือไม่เครียด การฝึกให้บุคคลลดสภาวะกระตุ้นทางอารมณ์ลงได้ จะช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเอง และเพิ่มผลการปฏิบัติงาน สภาวะทางกายที่กล่าวถึงนี้ รวมถึงความอ่อนล้า เหนื่อย และความเจ็บปวดด้วย โดยสภาวะทางกายและอารมณ์ในทางบวกจะช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถของ

ตนเอง ในทางตรงข้าม สภาวะทางกายและอารมณ์ในทางลบ เช่น เจ็บป่วย ปวดเมื่อย เครียด วิตกกังวล จะลดการรับรู้ความสามารถของตนเองลง

สภาวะทางกายและอารมณ์ของบุคคลเกิดจากปัจจัยดังต่อไปนี้

- *ประสบการณ์เดิม* บุคคลจะพิจารณาว่าสภาวะทางกายและอารมณ์เคยมีผลต่อการปฏิบัติงานของตนมาแล้วอย่างไร โดยบุคคลที่พบว่าสภาวะที่ตื่นตัวของร่างกายจะส่งผลเอื้อต่อการปฏิบัติงาน จะรับรู้ความสามารถของตนเองแตกต่างจากคนที่เห็นว่าการตื่นตัวของร่างกายจะส่งผลในทางขัดขวางการปฏิบัติงาน เช่น ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์สูงจะรับรู้ถึงการกระตุ้นนี้ว่าเป็นสิ่งที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ในขณะที่ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำจะรับรู้ว่าเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

- *ระดับการตื่นตัว* การตื่นตัวในระดับกลางๆ จะเอื้อต่อการใช้ทักษะต่างๆ ได้ดี โดยเฉพาะในกิจกรรมที่มีความซับซ้อน ในขณะที่การตื่นตัวในระดับที่สูงจะทำให้ไม่สามารถใช้ทักษะต่างๆ ได้ดี

- *การอนุมานสาเหตุของการตื่นตัว* บุคคลที่มองการตื่นตัวของสภาวะทางกายและอารมณ์ที่เกิดขึ้นว่าเป็นผลมาจากการขาดความสามารถของตน มีแนวโน้มที่จะลดการรับรู้ความสามารถของตนเองลงมากกว่าบุคคลที่มองการตื่นตัวของสภาวะทางกายและอารมณ์ว่าเป็นอาการปกติที่ใครๆ ก็มีได้

- *ลักษณะของอารมณ์* ความเป็ยเบนของอารมณ์สามารถส่งผลกระทบต่อการรับรู้ความสามารถของบุคคล เช่น อารมณ์เศร้านำไปสู่ความคิดที่เกี่ยวกับความล้มเหลวในอดีต ทำให้การรับรู้ความสามารถของตนเองลดลง ในขณะที่เดียวกัน อารมณ์ในทางบวกจะกระตุ้นความคิดที่เกี่ยวกับความสำเร็จ การรับรู้ความสามารถของตนเองเพิ่มขึ้น ผลจากการวิจัยพบว่าในขณะที่มีอารมณ์ในทางบวก บุคคลจะตัดสินใจความสามารถ ไม่ว่าจะทางสังคม การศึกษาหรือทางกีฬาสูงกว่าบุคคลที่ตัดสินใจในขณะที่มีอารมณ์กลางๆ หรืออารมณ์ทางลบ

จะเห็นได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น สามารถเกิดขึ้นได้จากปัจจัยหลายประการที่กล่าวมาแล้ว Bandura (1986) ได้กล่าวไว้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น อาจเกิดจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง หรืออาจเกิดจากปัจจัยหลายประการมาผสมผสานกันก็ได้

Bandura (1977) เสนอว่า ลักษณะของการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น ประกอบด้วยมิติของการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Multidimensionality of Self-efficacy) 3 มิติ ดังนี้

1. มิติเกี่ยวกับขนาด (Magnitude) หมายถึง ระดับความยากของงานที่บุคคลเชื่อว่าตนสามารถปฏิบัติได้ บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง จะสามารถปฏิบัติงานยากๆ

ได้สำเร็จ ในขณะที่บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำ จะคิดว่าตนเองสามารถปฏิบัติได้
 แคล้งง่าย ๆ เท่านั้น

2. มิติเกี่ยวกับการแผ่ขยาย (Generality) หมายถึง ความเชื่อในความสามารถ
 ของตนเองว่าจะปฏิบัติงานได้สำเร็จในทุกสถานการณ์ ขณะที่บางคนเชื่อว่าตนเองมีความสามารถ
 ปฏิบัติงานได้เฉพาะงาน หรือในบางสถานการณ์เท่านั้น ซึ่งประสบการณ์การปฏิบัติงานบางอย่าง
 ก่อให้เกิดความสามารถในการนำไปปฏิบัติในสถานการณ์อื่นที่คล้ายคลึงกัน แต่มีระดับปริมาณที่
 แตกต่างกัน

3. มิติเกี่ยวกับความเข้ม (Strength) หมายถึง ความมั่นใจของบุคคลที่คิดว่า
 ตนเองสามารถปฏิบัติงานได้ที่ระดับความยากต่างๆ เมื่อมีอุปสรรค

กระบวนการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self-efficacy Activated
 Processes) จะส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล ซึ่งกระบวนการรับรู้ดังกล่าวมี 4 ประการ ดังต่อไปนี้
 (Bandura, 1994)

1. กระบวนการทางปัญญา (Cognitive process) การรับรู้ความสามารถของ
 ตนเองมีผลต่อกระบวนการทางปัญญาหลายรูปแบบ พฤติกรรมของบุคคลส่วนมากมีจุดมุ่งหมายที่
 ถูกกำกับไว้ล่วงหน้า การตั้งเป้าหมายของบุคคลมักจะได้รับอิทธิพลจากการประเมินความสามารถ
 ของตนเอง คนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองอยู่ในระดับสูงจะตั้งเป้าหมายที่สูงและท้าทาย
 มีความมุ่งมั่นที่จะบรรลุเป้าหมายมากกว่าคนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในระดับต่ำ โดย
 รูปแบบพฤติกรรมส่วนใหญ่มักริเริ่มจากรูปแบบการคิด ซึ่งเป็นการคิดสร้างสภาพการณ์ล่วงหน้า
 และย้อนทบทวน บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูงจะสร้างภาพแห่งความสำเร็จ สิ่งนี้
 จะช่วยแนะแนวทางและสนับสนุนการกระทำ ส่วนบุคคลที่สงสัยในความสามารถของตนเองจะ
 สร้างภาพความล้มเหลวไว้ล่วงหน้า กระบวนการคิดจึงทำให้บุคคลทำนายเหตุการณ์และพัฒนา
 แนวทางที่จะควบคุมสิ่งที่จะมีผลต่อการดำรงชีวิตของตนเอง ในสภาพการณ์เรียนรู้ บุคคลมุ่งเน้น
 ไปที่ความรู้ของตนเองที่จะแสดงความคิดเห็น เพื่อรวบรวมปัจจัยต่างๆ นำไปสู่การตรวจสอบ โดย
 บุคคลจะพิจารณาการประเมินตนเองอีกครั้งจากผลการกระทำระยะสั้นและระยะยาว จดจำปัจจัย
 ต่างๆ ที่ถูกตรวจสอบและจำว่าตนเองทำงานให้ได้ดีได้อย่างไร

การเผชิญกับสภาพการณ์ที่มีความกดดัน อุปสรรค หรือล้มเหลว บุคคลที่มีการ
 รับรู้ความสามารถของตนเองต่ำจะมีความคิดวิเคราะห์ที่เฝ้าแน่นอนอะไรไม่ได้ เกิดความพึงพอใจ
 ตนเองในระดับต่ำและคุณภาพการทำงานจะด้อยลง ในทางตรงกันข้าม บุคคลที่รับรู้ความสามารถ
 ของตนเองอยู่ในระดับสูง จะตั้งเป้าหมายที่ท้าทายและใช้การคิดวิเคราะห์ที่ดีในการที่จะบรรลุผล
 สำเร็จ

2. กระบวนการจูงใจ (Motivational process) การจูงใจของบุคคลส่วนใหญ่อยู่ในรูปของกระบวนการคิด บุคคลจะมีการจูงใจตนเองและชี้แนะการกระทำของตนเองด้วยการคิดล่วงหน้า บุคคลจะสร้างความเชื่อจากการคิดว่าตนเองสามารถทำอะไรได้ และมีความคาดหวังถึงผลของการกระทำ บุคคลจะตั้งเป้าหมาย และวางแผนการกระทำของตนเอง

รูปแบบการจูงใจทางความคิดมี 3 ลักษณะ คือ การระบุนสาเหตุ การคาดหวังผล และเห็นคุณค่า และการตั้งเป้าหมาย ซึ่งการรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีบทบาทต่อการจูงใจทางความคิดทั้ง 3 ลักษณะ ดังนี้

ก. การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อการระบุนสาเหตุ คนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองอยู่ในระดับสูง จะอ้างสาเหตุของความล้มเหลวของตนว่าเกิดจากการขาดความพยายาม คนที่เชื่อว่าตนเองไม่มีความสามารถก็จะอ้างสาเหตุของความล้มเหลวนั้นว่าเกิดจากตนเองไม่มีความสามารถจึงล้มเหลว การระบุนสาเหตุนี้เป็นสาเหตุหนึ่งที่มีผลต่อการจูงใจ การกระทำ และปฏิภิกิริยาอารมณ์ โดยผ่านการรับรู้ความสามารถของตนเอง

ข. การคาดหวังผลและเห็นคุณค่า แรงจูงใจถูกควบคุมโดยคาดหวังผลจากการกระทำ แต่ละบุคคลจะกระทำพฤติกรรมภายใต้ความเชื่อที่ว่าตนเองสามารถทำอะไรได้ และความเชื่อในผลที่เกิดจากการกระทำ ซึ่งนั่นทำให้อิทธิพลของการคาดหวังผลและเห็นคุณค่าจะเป็นแรงจูงใจให้บุคคลกระทำพฤติกรรม แต่ส่วนหนึ่งก็ขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถของตนเอง

ค. ด้านการตั้งเป้าหมาย บุคคลจะตั้งเป้าหมายที่ทำทหายและประเมินผลย้อนกลับจากเป้าหมายที่ตั้งไว้ การตั้งเป้าหมายที่ทำทหายจะทำให้แรงจูงใจเพิ่มขึ้นและยังคงมีอยู่เป้าหมายต่างๆ จะมีอิทธิพลต่อบุคคลผ่านกระบวนการภายในตนเองมากกว่าจะเป็นการควบคุมแรงจูงใจและพฤติกรรมโดยตรง แรงจูงใจนั้นจะมีพื้นฐานมาจากการตั้งเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการเปรียบเทียบทางปัญญา โดยการทำให้เกิดความพึงพอใจในตนเองจากเป้าหมายที่ตั้งไว้ พฤติกรรมของบุคคลจะมีทิศทางและสร้างแรงจูงใจเพื่อยังคงใช้ความพยายามต่อไปจนกระทั่งบรรลุเป้าหมาย บุคคลจะพึงพอใจในตนเองในการบรรลุเป้าหมายที่มีคุณค่าและส่งเสริมให้ตนเองใช้ความพยายามมากขึ้นโดยการไม่พอใจกับการกระทำที่ต่ำกว่ามาตรฐาน แรงจูงใจจากเป้าหมายหรือมาตรฐานส่วนบุคคลจะได้รับผลมาจากอิทธิพลในตนเอง 3 ประเภท คือการพึงพอใจและไม่พึงพอใจตนเองจากการกระทำ การรับรู้ถึงความสามารถของตนเองที่จะบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และการปรับปรุงการตั้งเป้าหมายด้วยกระบวนการของตนเอง

3. กระบวนการทางความรู้สึกและอารมณ์ (Affective process) การรับรู้ความสามารถของตนเอง จะมีผลต่อความเครียดและความกดดันเมื่อบุคคลเผชิญกับสภาพการณ์ที่ลำบากมีอุปสรรค และผลต่อระดับแรงจูงใจ บุคคลที่เชื่อในความสามารถของตนเองจะสามารถควบคุมความเครียดที่จะทำให้เกิดความวิตกกังวลได้ แต่คนที่เชื่อว่าตนเองไม่มีความสามารถจะมี

ความวิตกกังวลสูงและมองว่าสภาพแวดล้อมที่เขาอยู่เต็มไปด้วยอันตราย และมีความวิตกกังวลกับสิ่งต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น ความวิตกกังวลไม่เพียงแค่อำนาจอิทธิพลจากการรับรู้ความสามารถที่จะกระทำพฤติกรรม แต่ยังสามารถรับรู้อิทธิพลจากการรับรู้ความสามารถด้านการควบคุมความคิดที่รบกวนด้วย การรับรู้ความสามารถด้านการควบคุมความคิดเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญที่จะควบคุมความคิดอันก่อให้เกิดความเครียดและความกดดัน ทั้งการรับรู้ความสามารถในการจัดการและการควบคุมความคิดต่างทำงานร่วมกันที่จะช่วยลดความวิตกกังวลและพฤติกรรมหลีกเลี่ยง

4. **กระบวนการเลือก (Selection process)** การรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีผลต่อการเลือกกระทำพฤติกรรม โดยบุคคลจะเลือกกระทำในสถานการณ์ที่เขาเชื่อว่าเขาทำได้ และหลีกเลี่ยงสถานการณ์หรือกิจกรรมที่บุคคลเชื่อว่าเกินความสามารถของตนเอง บุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองอยู่ในระดับสูงจะเลือกงานที่มีลักษณะท้าทาย ส่วนบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองต่ำต้อยจะหลีกเลี่ยง หลีกเลี่ยงงาน เป็นการปิดโอกาสที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเอง

จากกระบวนการต่างๆ ในการรับรู้ความสามารถของตนเองดังข้างต้น จะเห็นว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองจะมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลได้ จำเป็นต้องผ่านกระบวนการทางปัญญาเสียก่อน แล้วเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางปัญญาจึงจะเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลตามการตัดสินใจความสามารถของตนเอง โดยความสามารถนี้ (Efficacy) ต้องอาศัยทักษะผสมผสานร่วมกันทั้งทักษะทางปัญญา สังคม และพฤติกรรม ซึ่งจะทำให้เกิดรูปแบบพฤติกรรมตามสถานการณ์เฉพาะนั้นๆ และการรับรู้ความสามารถของตนเองนี้จะไม่ได้ขึ้นอยู่กับทักษะที่บุคคลมีอยู่ในขณะนั้น หากแต่ขึ้นอยู่กับมติตัดสินของบุคคลว่า เขาสามารถทำอะไรได้ด้วยทักษะที่เขามีอยู่ (Bandura, 1986)

Lee and Bobko (1994) พบว่า วิธีการวัดการรับรู้ความสามารถของตนเองมี 4 วิธี ดังนี้

1. **การวัดความเข้มหรือความมั่นใจ (Self-efficacy strength)** เป็นวิธีที่นำมาใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองมากที่สุด ซึ่งทำด้วยการถามผู้ตอบว่าเขาสามารถปฏิบัติงานที่มีความยากของงานเพิ่มขึ้นได้เพียงใด ข้อคำถามมักมีลักษณะให้ประเมินความมั่นใจจาก ไม่มี ความมั่นใจ (0) จนถึง มีความมั่นใจเต็มที่ (10) หรืออาจทำโดยใช้มาตราส่วนแบบอื่นๆ ก็ได้ เช่น 0%-100% เป็นต้น

2. **การวัดระดับความยาก (Self-efficacy magnitude)** เป็นวิธีที่นิยมนำมาใช้วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองรองลงมา โดยจะถามผู้ตอบว่าเขาสามารถปฏิบัติงานที่กำหนดให้ยากขึ้นได้หรือไม่ ซึ่งข้อคำถามมักจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนชนิดใช่/ไม่ใช่ คำตอบใช่จะมีคะแนน

1 คำตอบไม่ใช่จะมีคะแนน 0 ดังนั้น หากได้คะแนนสูงก็แสดงว่ามีการรับรู้ความสามารถของตนเองสูง

3. การวัดแบบผสม คือ การวัดที่ใช้ทั้งความมั่นใจและระดับความยากโดยที่ Lee and Bobko (1994) พบว่ามีการวิจัยจำนวนหนึ่งที่ใช้การวัดแบบผสมนี้ โดยทั่วไป การวัดแบบผสมนี้จะใช้ข้อคำถามเดียวกัน คำตอบอาจแยกกันเป็น 2 ช่อง ช่องหนึ่งเป็นแบบใช่/ไม่ใช่ อีกช่องหนึ่งจะเป็นมาตราส่วนประเมินค่าหรือใช้เป็นร้อยละ หรือการวัดอีกแบบหนึ่งคือ วัดการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้งระดับความยากและความมั่นใจ โดยพิจารณาเป็นสเกลเดียว เช่น ข้อคำถามจะให้ประเมินจาก ฉันไม่สามารถทำได้ (0) ถึง ฉันมั่นใจว่าสามารถทำได้มากที่สุด (100) การวัดแบบนี้ Lee and Bobko (1994) พบว่า เป็นการวัดที่สอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura มากที่สุด

4. การวัดความเข้มหรือความมั่นใจ จะประกอบด้วยข้อคำถามเพียงข้อคำถามเดียวเกี่ยวกับงานที่กำหนด แล้วให้ผู้ตอบประเมินค่าระดับความมั่นใจของตนเองต่อการทำงานที่กำหนดนั้น วิธีนี้เรียกว่า one-item confidence rating

3. แนวคิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง (Political Efficacy)

Prewitt (1986) กล่าวว่า การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง เป็นความรู้สึกของพลเมืองว่าการกระทำของตนเองสามารถส่งผลต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง เป็นความเชื่อของบุคคลว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมสามารถเกิดขึ้นโดยการกระทำของตนเอง และสามารถทำให้ผู้มีอำนาจทางการเมืองทำตามที่ต้องการได้

Campbell (1954) นิยามความหมายของ การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองว่า คือ ความรู้สึกของบุคคลว่าการกระทำทางการเมืองของตนเองสามารถมีผลกระทบต่อกระบวนการทางการเมือง มีความรู้สึกว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ โดยที่พลเมืองแต่ละคนสามารถมีบทบาทในการนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงนั้น

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และ สายทิพย์ สุคติพันธ์ (2526) อธิบายว่า การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง หมายถึง ความรู้สึกที่ตนเองเข้าใจ และสามารถมีอิทธิพลต่อกิจการของการเมืองการปกครอง การที่สมาชิกของระบบการเมืองมีความรู้สึกที่สามารถอาศัยการเมืองการปกครองเป็นเครื่องมือที่จัดเตรียมไว้ ซึ่งพร้อมที่จะทำตามคำแนะนำหรือความต้องการของพลเมือง การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองเป็นความรู้สึกหรือความเชื่อ

ของบุคคล ซึ่งในทางความเป็นจริงในระบบการเมืองนั้นๆ บุคคลนั้นอาจมีความสามารถตามความรู้สึกหรือความเชื่อนั้นหรือไม่ก็ได้

สรุปได้ว่า การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลว่าการกระทำของตนเองสามารถส่งผลกระทบต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง เป็นความเชื่อที่ตนเองเข้าใจและสามารถมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคม

แนวคิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง แบ่งออกได้ 2 มิติ (อ้างถึงใน ศศิธร ยุวโกศล, 2550) คือ

1. ความเชื่อภายในตนเอง (Internal Efficacy) หมายถึง ความเชื่อว่าตนเองมีความสามารถในการเข้าใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการรับรู้ตนเองกล่าวได้ว่าความเชื่อภายในตนเองมีความเชื่อมโยงกับความสนใจ ความรู้ หรือการเข้าร่วมทางการเมือง

2. ความเชื่อภายนอก (External Efficacy) หมายถึง ความเชื่อเกี่ยวกับการตอบสนองของรัฐหรือผู้มีอำนาจรัฐต่อความต้องการของพลเมือง เช่น ความเชื่อว่ารัฐสามารถดูแลสวัสดิการของพลเมืองได้ มีงานวิจัยหนึ่งที่ชี้ว่าความเชื่อภายนอกนี้เชื่อมโยงได้กับแนวคิดความไว้วางใจทางการเมือง (Political Trust)

แนวคิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง เป็นแนวคิดที่อธิบายถึงสาเหตุของการเข้าร่วมและไม่เข้าร่วมในการกระทำต่างๆ ทางการเมืองของบุคคล และจากการศึกษาวิจัยทางด้านการสื่อสารทางการเมือง พบว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคล (McClosky, 1968) กล่าวคือ บุคคลที่เชื่อว่าเขามีความสามารถที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้มีแนวโน้มที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่คิดว่าไม่มีประสิทธิภาพทางการเมือง

นักวิชาการหลายท่านที่ศึกษาในเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น ยังไม่อาจมีข้อสรุปลงไปได้ว่า ระหว่างตัวแปรทั้งสองนี้ อะไรเป็นเหตุและอะไรเป็นผล ดังนั้น Milbrath (1977) จึงสรุปว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง จะมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวก ถ้าตัวแปรใดตัวแปรหนึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงจะส่งผลให้อีกตัวแปรหนึ่งเกิดการเปลี่ยนแปลงในลักษณะเดียวกันด้วย ส่วน Dahl (1961) เสนอว่า การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะหลอ่เลี้ยวกันและกัน และจะมีผลกระทบซึ่งกันและกัน ซึ่งเขาเชื่อว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองทำให้คนเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง และการมี

ส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลก็จะทำให้คนเกิดความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพทางการเมืองเพิ่มขึ้นด้วย (พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุคติพันธ์, 2526)

นอกจากนี้ จากการศึกษาของนักรัฐศาสตร์พบว่า การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุคคลเป็นอย่างมาก ซึ่งการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตอนนี้ไม่เพียงแต่จะทำนายปรากฏการณ์ที่บุคคลไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเท่านั้น แต่ยังสามารถอธิบายการกระทำกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆ ของระบอบประชาธิปไตยด้วย ไม่ว่าจะเป็นการอภิปรายปราศรัย การแสดงความคิดเห็นทางการเมือง การบริจาคเงินสนับสนุนพรรคการเมือง หรือแม้แต่การทำงานประจำสำนักงานทางการเมือง แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองเป็นสิ่งที่สนับสนุนซึ่งกันและกัน นั่นคือบุคคลที่มีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนสูงจะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ สูง และเมื่อบุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมือง ก็จะมีการรับรู้ความสามารถทางการเมืองของตนมากขึ้น หรือมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองสูงขึ้นด้วยเช่นกัน (Prewitt, 1986)

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองนั้น Karaman (2004 อ้างถึงใน คมสัน รัตนะสิมากุล, 2549) กล่าวว่า ความมีประสิทธิภาพภายใน (Internal Efficacy) ของบุคคลถูกกำหนดมาจากปัจจัยที่แตกต่างกัน จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ความมีประสิทธิภาพภายในถูกกำหนดจากลักษณะทางสังคมและประชากรศาสตร์ โดยทั่วไปแล้วบุคคลที่มีการศึกษาดี สถานภาพทางสังคมสูง มีข้อมูลทางการเมืองในระดับสูง และเป็นเพศชาย มีแนวโน้มจะมีความมีประสิทธิภาพภายในในระดับที่สูงกว่าบุคคลที่มีการศึกษาน้อยกว่า สถานภาพทางสังคมต่ำกว่า มีข้อมูลทางการเมืองในระดับที่ต่ำกว่า และเป็นเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ Wu (2003, อ้างถึงใน กมลวรรณ คารมปราชญ์, 2550) ที่พบว่า การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองจะแตกต่างกันในกลุ่มบุคคลที่มีระดับการศึกษา และรายได้แตกต่างกัน โดยกลุ่มบุคคลที่มีระดับการศึกษาและรายได้สูง จะมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองสูงกว่ากลุ่มบุคคลที่มีระดับการศึกษาและรายได้ต่ำ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kenski and Jomini (2004 อ้างถึงใน ศศิธร ยุวโกศล, 2550) ที่พบว่า ความรู้ทางการเมืองสูงมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล กล่าวคือผู้ที่มีความรู้ทางการเมืองสูงจะมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองสูงด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ตาม การใช้สื่อมวลชนเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ผู้ที่มีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองสูงจะมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการใช้สื่อเพื่อประเด็นสาธารณะสูง นอกจากนี้ จากหลักฐานหนึ่งที่ว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองกับการใช้สื่อ ถูกค้นกลางด้วยตัวแปรความรู้ นั่นคือการใช้สื่อเพื่อประเด็นสาธารณะมากจะนำไปสู่ความรู้ที่มากขึ้น แล้วในท้ายที่สุดก็จะนำไปสู่การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองที่เพิ่มขึ้น (Delli Carpini, 2004 อ้างถึงใน ศศิธร ยุวโกศล, 2550)

จากการศึกษาวิจัยของ Newhagen (1994) พบว่าการใช้สื่อเป็นตัวทำนายการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล ในแง่ความสามารถทางการจัดการกับระบบการเมือง กล่าวคือ ปริมาณการเปิดรับข้อมูลจากสื่อที่เพิ่มขึ้นมีความสัมพันธ์กับการประเมินประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคลที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม การประเมินประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคลจะลดลงหากมีการเปิดรับรายการบันเทิงทางโทรทัศน์มาก

นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ระหว่างสื่อกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองยังเกี่ยวข้องกับเนื้อหาของข้อมูลที่เสนอด้วย ดังเช่นที่ Miller, Goldenberg และ Erbring (1979 อ้างถึงใน ศศิธร ยุวโกศล, 2550) พบว่าความใส่ใจต่อการเสนอข่าวเชิงลบทางการเมืองในหน้าหนังสือพิมพ์ ทำให้ลดระดับของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ในทำนองเดียวกัน การชมโฆษณาณรงค์ทางการเมืองในเชิงลบก็ลดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองเช่นกัน (Ansolabehere และ Lyengar, 1995 ; Ansolabehere, Lyengar และ Simon, 1999 อ้างถึงใน ศศิธร ยุวโกศล, 2550) ส่วนงานวิจัยอีกกลุ่มหนึ่งพบว่า การอภิปรายหรือสนทนาทางการเมืองจะเพิ่มการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง (Delli Carpini, 2004 อ้างถึงใน ศศิธร ยุวโกศล, 2550)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองมีส่วนในการกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในทางการเมือง ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าตัวแปรนี้มีความสำคัญมาก หากตนเองมีความรู้สึว่า ตนมีความสำคัญ มีความหมาย และมีความสามารถในทางการเมือง ก็ย่อมจะเข้าร่วมในการกระทำต่างๆ ทางการเมืองมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในตัวแปรการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองว่าจะมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองหรือไม่

4. แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองนั้น เป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานมาจากการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง หมายถึง ความเชื่อในความสามารถทางการเมืองของบุคคล ว่าการกระทำของตนสามารถส่งผลกระทบต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง ซึ่งแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเองเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญของทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม

ดังนั้น หากพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างสื่อมวลชนกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง จึงควรพิจารณาตามแนวความคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งตามแนวคิดนี้จะเห็นว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถนั้นมี 4 ปัจจัย คือ ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ การสังเกตตัวแบบ การพูดชักจูง และสถานะทางกายและอารมณ์ ฉะนั้นจึงควรพิจารณาว่าสื่อมวลชนทำให้เกิดปัจจัยต่างๆ ทั้ง 4 ปัจจัยข้างต้นในประเด็นใดบ้าง โดยสามารถอธิบายในประเด็นต่างๆ ได้ตามลักษณะของปัจจัย 4 ประการ ได้ดังนี้

1. ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ เมื่อบุคคลเปิดรับสื่อโทรทัศน์ ทำให้บุคคลเปิดรับประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จผ่านการกระทำต่างๆ ในระหว่างการรับชมโทรทัศน์ หากบุคคลรับรู้ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จผ่านการรับชมสื่อ บุคคลย่อมที่จะรับรู้ความสามารถของตนเอง

2. การสังเกตตัวแบบ เมื่อบุคคลเปิดรับสื่อโทรทัศน์ ทำให้บุคคลสังเกตเห็นตัวแบบที่มีความหลากหลายที่กำลังกระทำพฤติกรรมที่แตกต่างกันไปผ่านสื่อโทรทัศน์ โดยความหลากหลายนั้นเกี่ยวข้องกับบุคลิกลักษณะ ความสามารถ และสถานะทางสังคมของตัวแบบ ทำให้บุคคลสามารถเลือกหรือคัดสรรตัวแบบที่มีความใกล้เคียงกับตนมากที่สุด เพื่อประเมินทักษะความสามารถของตนเอง ทำให้บุคคลรับรู้ความสามารถของตนเอง

3. การพูดชักจูง การพูดชักจูงถือว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้บุคคลเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยอาศัยผู้ชักจูงที่มีความรู้และมีความน่าเชื่อถือ ทำให้บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ มีความเชื่อถือในข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่ผู้ชักจูงนำเสนอ อีกทั้งการให้ข้อมูลย้อนกลับที่แสดงให้เห็นถึงผลของการกระทำและความก้าวหน้าของความสามารถที่บุคคลมี ทำให้ผู้ชมเชื่อว่าการกระทำของตนเองมีผลให้กิจกรรมต่างๆ ประสบความสำเร็จ

4. สภาวะทางกายและอารมณ์ การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ของบุคคลนั้นอาจเป็นสิ่งเร้าที่เป็นกลางที่ช่วยกระตุ้นอารมณ์ ความคิด และความเชื่อ บุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ย่อมจะมีความคุ้นเคยกับการนำเสนอ ทำให้สภาวะทางกายและอารมณ์อยู่ในระดับปกติ บุคคลเหล่านี้จึงสามารถรับรู้ความสามารถของตนเองได้ดี

จากการศึกษาวิจัยของ Mcleod; Brown; & Becker (1975 อ้างถึงใน กมลวรรณ คารมปราชญ์, 2550) ได้ศึกษากลุ่มผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งที่อยู่ในวัยหนุ่มสาวเมื่อปี ค.ศ. 1972 และ 1974 พบว่าผู้อ่านหนังสือพิมพ์ และชมโทรทัศน์เกี่ยวกับเหตุการณ์บ้านเมืองเป็นประจำ จะเพิ่มการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองมากกว่าบุคคลอื่นที่เปิดรับข่าวสารน้อยกว่า นอกจากนี้ จริญญา เจริญสุขไส (2539) ได้ทำการศึกษาเรื่องการเปิดรับข่าวสารการเมือง วัฒนธรรมการเมือง การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ปี 2538 ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนอายุ 18-19 ปี พบว่าการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ความไว้วางใจทางการเมือง และความสำนึกทางการเมือง

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงคาดว่า การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้รับสาร ตามแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเองของ Bandura (1997)

6. แนวคิดสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

สื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง สื่อโทรทัศน์ที่นำเสนอข้อมูลข่าวสารหรือเนื้อหาต่างๆ ทางการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง เพื่อการต่อสู้หรือสนับสนุนทางการเมือง ซึ่งในงานวิจัยเรื่องนี้คือ สถานีโทรทัศน์เอเอสทีวี (ASTV) และ สถานีประชาชน (People Channel)

6.1 สถานีโทรทัศน์เอเอสทีวี (ASTV)

เอเอสทีวี (<http://th.wikipedia.org>, 2553 : ออนไลน์) เริ่มต้นเมื่อปลายปี พ.ศ. 2546 เมื่อบริษัท บีทีวี อาร์เอ็นที ของ พ.ต.อ.รวมนนคร ทับทิมธงไชย ได้รับสิทธิ์จากกรมประชาสัมพันธ์ ให้ขยายช่องสถานีของสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง 11 เป็นช่อง 11/1 ทำรายการข่าวโทรทัศน์โดยมีรายได้จากค่าโฆษณา ถ่ายทอดผ่านดาวเทียม และเคเบิลทีวียูบีซี

เป็นการอาศัยช่องใหม่ของกฎหมายทำรายการโทรทัศน์ช่องใหม่ โดยใช้ใบอนุญาตเดิม และหลีกเลี่ยงข้อกำหนดเดิมที่ช่อง 11 ไม่สามารถมีโฆษณาได้

พ.ต.อ.รวมนคร และผู้บริหารช่อง 11 ได้เข้ามาชักชวนนายสนธิ ลิ้มทองกุล ให้รับจ้างผลิตรายการให้ช่อง 11/1 โดยใช้ชื่อว่า 11 News1 เป็นโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม และถ่ายทอดทางยูบีซี ช่อง 8 แต่ต่อมาสถานีโทรทัศน์ช่อง 11 News1 ได้ถูกถอดออกจากยูบีซี เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2547 เนื่องจากปัญหาภายในของยูบีซีที่ถูกร้องเรียน และวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับโฆษณาแฝง

เมื่อไม่สามารถถ่ายทอดสัญญาณผ่านสัญญาณของยูบีซีได้ และเหลือเพียงแต่การถ่ายทอดผ่านทางดาวเทียม นายสนธิ ลิ้มทองกุล จึงได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบไปเป็นโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม มุ่งกลุ่มเป้าหมายไปที่คนไทยในต่างประเทศ ทั้งในเอเชีย ยุโรป และสหรัฐอเมริกา และเปลี่ยนชื่อเป็น Asia Satellite TV หรือ ASTV โดยมีช่องหลักที่เป็นจุดขาย คือช่อง NEWS1 ซึ่งมาจากช่อง 11 News1 เดิมนั่นเอง ทั้งนี้ การนำเสนอข่าวของช่อง NEWS1 ทาง ASTV มักจะเน้นนำนักการเสนอข่าวไปที่ข่าวการเมือง สังคม และเศรษฐกิจเป็นเสียส่วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการเมือง

เมื่อนายสนธิ ลิ้มทองกุล เริ่มประกาศตนว่าไม่เห็นด้วยกับ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น ทำให้ในช่วงของการขับไล่ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ให้ลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เอเอสทีวีถูกตัดสัญญาณดาวเทียมของไทยคม จึงต้องเปลี่ยนวิธีการออกอากาศโดยส่งสัญญาณภาพและเสียงผ่านอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงไปที่ฮ่องกง และใช้สัญญาณดาวเทียมของเนเธอร์แลนด์ ถ่ายทอดกลับมาที่ประเทศไทย และประเทศอื่นๆ ในเอเชีย และอนุญาตให้ผู้ประกอบการเคเบิลทีวีท้องถิ่นในประเทศไทยนำสัญญาณไปถ่ายทอดต่อ และให้คนทั่วไปสามารถรับชมผ่านทางเว็บไซต์ได้

เมื่อปลายปี พ.ศ. 2548 มีความพยายามจากกรมประชาสัมพันธ์ ที่จะปิดรายการของเอเอสทีวี ด้วยข้อหาว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญ และกฎหมายควบคุมวิทยุโทรทัศน์ มีการฟ้องต่อศาลปกครอง ซึ่งศาลปกครองได้มีคำสั่งศาลให้ความคุ้มครอง โดยให้เหตุผลว่าเพื่อคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชน ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะจากสื่อมวลชน และต่อมาศาลปกครองได้มีคำพิพากษาให้เอเอสทีวีชนะคดี

ในปี พ.ศ. 2551 สถานีโทรทัศน์เอเอสทีวีได้ทำการถ่ายทอดสดการประชุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย เป็นเวลา 24 ชั่วโมง ผ่านทางช่องนิวส์วัน รวมไปถึงช่องที่

สังกัดเอเอสทีวี ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม จนถึงวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2551 รวม 193 วัน และเมื่อปลายปีพ.ศ. 2551 หลังการประชุมของกลุ่มพันธมิตร เอเอสทีวีได้เปลี่ยนสโลแกนใหม่คือ เอเอสทีวีทีวีของประชาชน

ปัจจุบัน เอเอสทีวี ได้ดำเนินการสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม โดยมีรูปแบบรายการที่หลากหลาย โดยมีช่องดังต่อไปนี้ NEWS1 สถานีข่าว 24 ชั่วโมง, TAN - NETWORK (THAILAND - ASEAN NEWS NETWORK) สถานีข่าวภาคภาษาอังกฤษ, Super บันเทิง, esan TV สถานีโทรทัศน์วัฒนธรรมอีสาน, FE.TV สถานีโทรทัศน์เพื่อแผ่นดิน (กองทัพธรรมเป็นผู้ผลิตรายการ) และช่องเก้าแก้ว

พันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (People's Alliance for Democracy: PAD) หรือเรียกว่า กลุ่มพันธมิตรกู้ชาติ หรือ กลุ่มคนเสื้อเหลือง เป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองในประเทศไทยที่มีบทบาทสำคัญในช่วง พ.ศ. 2548 - 2552 โดยเป็นการรวมตัวจากหลายองค์กรทั่วประเทศ และได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่าย กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมีแกนนำคนสำคัญ ได้แก่ นายสนธิ ลิ้มทองกุล, พล.ต.จำลอง ศรีเมือง, นายสมศักดิ์ โกศัยสุข, นายสมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ และนายพิภพ ธงไชย นอกจากนี้ยังมีการแต่งตั้งแกนนำรุ่นที่ 2 เพิ่มเติมในภายหลังอีกด้วย

การรวมตัวชุมนุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้เริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. 2549 นายสนธิ ลิ้มทองกุล และกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้กล่าวหาว่า พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร ได้สมคบคิดกับอดีตผู้นำพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย เพื่อล้มล้างราชวงศ์จักรี ยึดอำนาจการปกครองราชอาณาจักรไทย และก่อตั้งรัฐคอมมิวนิสต์ ซึ่ง พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร อดีตผู้นำและผู้ร่วมพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย ได้ปฏิเสธว่าแผนสมคบคิดนี้ไม่ได้มีอยู่จริง แต่มีพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ทหารและประชาชนบางส่วน บักใจเชื่อว่าเป็นสิ่งที่เคยเกิดขึ้นจริง และกำลังถูกดำเนินการอยู่ ซึ่งเป็นสาเหตุให้คณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (ต่อมา ได้เปลี่ยนชื่อเป็น คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ) ก่อการรัฐประหารยึดอำนาจการปกครองจากรัฐบาล ซึ่งได้รับการเลือกตั้งเข้ามาทำงานในระบอบประชาธิปไตย

ในปีพ.ศ. 2551 พันมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้กลับมารวมตัวกันอีกครั้ง ภายหลังจากมีการจัดตั้งรัฐบาลผสมของนายสมัคร สุนทรเวช โดยมีพรรคพลังประชาชนเป็นแกนนำ และพ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร เดินทางกลับมายังประเทศไทย พร้อมกับมีคำสั่งโยกย้าย อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ เลขาธิการคณะกรรมการ

อาหารและยา ซึ่งอาจมีลักษณะเป็นการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม และโยกย้ายข้าราชการ
อย่างไม่เป็นธรรม

ในที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้
กลับมาชุมนุมใหญ่อีกครั้ง โดยเริ่มต้นชุมนุมกันที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย เพื่อคัดค้านการแก้ไข
รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2550 รวมทั้งมีการรวบรวมรายชื่อประชาชน เพื่อถอดถอน
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาที่เข้าชื่อเสนอญัตติแก้ไขรัฐธรรมนูญ ในเวลาค่ำได้
เคลื่อนขบวนไปยังหน้าทำเนียบรัฐบาล แต่ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจสกัดกั้นไว้ที่บริเวณสะพานมัฆวาน
รังสรรค์ จึงได้ปักหลักปิดถนนราชดำเนินนอก ตั้งแต่บริเวณหน้าสำนักงานสหประชาชาติ จนถึง
แยกจ.ป.ร. บริเวณหน้ากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาอย่างต่อเนื่อง พร้อมกับการเข้าร่วมของ
สมาพันธ์แรงงานรัฐวิสาหกิจ

ในวันที่ 20 มิถุนายน พ.ศ. 2551 จึงได้เคลื่อนขบวนไปปิดล้อมทำเนียบรัฐบาล
และชุมนุมต่อบนถนนพิษณุโลกในระหว่างการปิดล้อมรัฐสภานี้ ผู้ชุมนุมได้กล่าวถึงประเด็นต่างๆ
รวมไปถึงประเด็นของนายพดล บัทมะ ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศได้
ตกลงร่วมกับประเทศกัมพูชา โดยมีการเปิดเผยแผนที่ทับซ้อนบริเวณเขาพระวิหารต่อสาธารณชน
น้อยมาก จึงทำให้กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยเดินทางไปชุมนุมหน้ากระทรวงการ
ต่างประเทศ เพื่อยื่นหนังสือทวงถามกรณีข้อพิพาทเรื่องเขาพระวิหาร ในวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ.
2551 เวลา 10.00 น. ในเวลา 14.00 น. ของวันเดียวกันนั้น นายพดล บัทมะได้ปลงนามยินยอม
ให้กัมพูชาขึ้นทะเบียนปราสาทเขาพระวิหารเป็นมรดกโลกเพียงฝ่ายเดียว ร่วมกับนายอึ้ง เขียน
เอกอัครราชทูตกัมพูชาและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 องค์การ
ยูเนสโกได้ประกาศให้ปราสาทเขาพระวิหารเป็นมรดกโลกของประเทศกัมพูชา

กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยมีการปักหลักชุมนุมหลักบริเวณสะพาน
มัฆวานรังสรรค์ และทำเนียบรัฐบาล โดยมีการดำเนินการภายใต้แผนการหลายอย่าง เช่น
"ยุทธศาสตร์ดาวกระจาย" และ "ยุทธการสงคราม 9 ทพ" ภายใต้จุดประสงค์ที่ต้องการให้รัฐบาล
สมัครและรัฐบาลสมชายลาออกจากตำแหน่ง

การเคลื่อนไหวของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยที่มีบทบาทสำคัญ
ได้แก่

การปิดล้อมอาคารรัฐสภาจนตำรวจถึงขั้นต้องใช้แก๊สน้ำตาสลายการชุมนุม หรือ
เหตุการณ์ 7 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เป็นเหตุการณ์ที่กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยปิด

ล้อมอาคารรัฐสภาในวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2551 เพื่อกดดันไม่ให้คณะรัฐมนตรีแถลงนโยบายต่อที่ประชุมรัฐสภา โดยอ้างว่ารัฐบาลขาดความชอบธรรมที่จะเข้ามาบริหารประเทศ และไม่ต้องการให้แก้ไขรัฐธรรมนูญจนเกิดเหตุการณ์วินาศภัยในวันที่ 7 ตุลาคม ทั้งนี้เหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นคือ เกิดการปะทะกันระหว่างผู้ชุมนุมและเจ้าหน้าที่ตำรวจ ตำรวจได้ระดมยิงแก๊สน้ำตาเข้าไปใส่ผู้ชุมนุม ซึ่งผลของการปะทะกันทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บจำนวนมาก ตั้งแต่บาดเจ็บเพียงเล็กน้อยถึงขั้นเสียชีวิต รวมยอดผู้บาดเจ็บทุกฝ่ายทั้งสิ้นในขณะนั้น 381 ราย เสียชีวิต 2 ราย และตำรวจได้รับบาดเจ็บ 11 นาย

การปิดล้อมท่าอากาศยานหลายแห่งในประเทศ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นระหว่างวันที่ 24 พฤศจิกายน - 3 ธันวาคม พ.ศ. 2551 โดยในวันที่ 24 พฤศจิกายน กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ได้บุกเข้ายึดสนามบินดอนเมืองและท่าอากาศยานสุวรรณภูมิได้สำเร็จ ทำให้ในวันที่ 27 พฤศจิกายน นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ นายกรัฐมนตรี ต้องประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงในทั้งสองพื้นที่

กลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตยได้ประกาศยุติการชุมนุมในวันที่ 3 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ภายหลังจากคำตัดสินยุบพรรคพลังประชาชนและพรรคร่วมรัฐบาลอีก 2 พรรค

สัญลักษณ์หลักของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย มีการใช้สีเหลืองเป็นสัญลักษณ์หลัก และมีการใส่เสื้อสีเหลืองพร้อมผ้าโพกศีรษะที่มีข้อความว่า "กู้ชาติ" และผ้าพันคอสีฟ้า และมีมือตบเป็นเครื่องหมายสัญลักษณ์

การนำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองของสถานี ASTV นี้จะให้การพูดในการดำเนินการของรายการ ดังที่ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างคำพูดเหล่านี้มาตามข้อความที่ปรากฏอยู่ด้านล่างนี้

สนธิ ลิ้มทองกุล ".....ผมบอกพี่น้องว่า เมื่อ 3 ปีที่แล้วพี่น้องได้คุณทักษิณด้วยอารมณ์ วันนี้ยังมีอยู่ แต่ว่าพี่น้องได้พัฒนาตัวพี่น้องมากขึ้น เพราะพี่น้องได้เรียนโรงเรียนการเมือง การที่ได้ดูเอเอสทีวี การที่มาได้ชุมนุมกัน นั่นคือการเข้าโรงเรียนการเมืองภาคประชาชนที่แท้จริงที่เค้าไม่มีสอนในคณะรัฐศาสตร์ ไม่มีสอนที่ไหนเลย พี่น้องเนี่ยจบดุขฎิบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สายการเมืองภาคปฏิบัติเรียบร้อยแล้ว ให้รู้ตัวเองด้วยต้องเรียกว่าดร.ที่แท้จริง เป็นดร.ที่บริสุทธิ์ มีปัญญา ไม่ใช่ดร.อย่างดร.ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง พี่น้องเรียนรู้การเมืองภาคปฏิบัติ แล้วพี่

น้องได้กลายเป็นคนที่ทำหน้าที่พลเมืองที่สมบูรณ์แบบที่สุด พี่น้องจงภูมิใจในสิ่งที่ตัวเองทำ.....”
(29 พ.ศ. 51)

สมศักดิ์ โกศัยสุข “.....ในพุทธศาสนสุภาษิต คนฉลาดเป็นผู้เสียสละ ถ้าเอา
ทฤษฎีพุทธศาสนสุภาษิตมาจับ ทักซิณไม่ได้ฉลาด แต่เป็นคนทำทุกอย่างเพื่อตัวเอง และครอบครัว และ
พวกพ้อง คนฉลาดต้องเสียสละ พี่น้องจำไว้ พวกเราต่างหากละที่เป็นคนฉลาด เพราะเราเสียสละ
เสียมัย ชีวิตทั้งชีวิต อายุเป็นแต่เพียงตัวเลข ชายหญิงไม่สำคัญ ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง
ภาคใต้ไม่ใช่ปัญหา แต่ปัญหาคือเราหล่อหลอมดวงใจเป็นหนึ่งเดียวที่จะสู้กับนักการเมืองชั่ว ไซ้มัย
พี่น้อง.....ดังนั้น เมื่อเราต่อสู้ เราต้องหวังชัยชนะ ไซ้มัยพี่น้อง สู้ลมๆ แล้งๆ อย่าไปสู้ ถ้าขาดความ
มั่นใจว่าจะชนะ อย่าไปสู้ คนเป็นผู้นำนั้นต้องมั่นคง หนักแน่น ไม่กลัว และพี่น้องทั้งหลายที่มาที่นี้
ก็ถือว่าทุกคนเป็นผู้นำ เราเนี่ยแหละครับจะเปลี่ยนแปลงสังคมการเมือง ให้การเมืองเป็นการเมือง
ที่ดี การเมืองเลวต้องให้หมดสิ้นไปในยุคการต่อสู้ของพวกเรา ในครั้งนี้.....” (30 พ.ศ. 51)

สนธิ ลิ้มทองกุล “.....ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาตั้งแต่ปี
2475 ปีนี้ 2551 พี่น้องครับ 76 ปีที่ผ่านมา เมืองไทยไม่มีอะไรเปลี่ยนแปลงเลย แต่แค่ 39 วัน 39
คืน เปลี่ยนไปตั้งเยอะตั้งแยะ มันเป็นไปได้ยังไงครับพี่น้องครับ เมื่อคืนนี้พี่น้องที่ออกมาจากบ้านที่
จังหวัดกระบี่ จากภูเก็ตขับรถมาที่กระบี่ จากสุราษฎร์ฯก็มา มันเป็นปรากฏการณ์ในเชิงลึกที่มี
ความหมายมากต่อรัฐบาล ต่อพรรคการเมือง มันพิสูจน์อะไรมัย มันพิสูจน์ว่า วันนี้ พ.ศ.นี้ คนไทย
ที่ดูเอเอสทีวี คนไทยที่มาชุมนุม ไม่ใช่คนไทยที่คุณจะมาหลอกเหมือนแต่ก่อนอีกแล้ว ไซ้ไม่ใช่พี่
น้อง มันเป็นไปได้ยังไง ในประวัติศาสตร์การเมืองประเทศไทย ไม่เคยมีประชาชนดำเนินการทุกสิ่ง
ทุกอย่างด้วยตัวเอง และเป็นการดำเนินการด้วยสงบ สันติ แค้ไปล้อมเฉยๆ ไม่ได้ทำร้ายอะไร ใครๆ
ทั้งสิ้น พี่น้องครับ สิ่งที่พี่น้องได้ทำหน้าที่นี้ ณ ตรงนี้ อุดร ขอนแก่น ลำปาง เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน
กระบี่ ภูเก็ต และอีกหลายจังหวัด เป็นพลังบริสุทธิ์ที่พี่น้องกำลังเปล่งเสียงออกมา เปล่งเสียง
ออกมา โดยการกระทำของพี่น้อง เพื่อให้คนที่อยู่ในอำนาจบอกว่จากนี้ต่อไป เราไม่ใช่คนเดิมๆ
อีกแล้ว ที่พวกคุณจะมาบั่นหัวเราได้ ไซ้ไม่ใช่พี่น้อง.....” (2 ก.ค. 51)

สนธิ ลิ้มทองกุล “.....พี่น้องหันไปมองดู รอบๆ ตัวพี่น้องเอง 41 วัน 41 คืน ที่มา
อยู่กันอย่างนี้ ต่างคนต่างมา ทุกสารทิศ ต่างอาชีพ ต่างวัย ต่างวุฒิภาวะ ต่างการศึกษา แต่ว่า
ดวงใจเพียงดวงเดียวคือเพื่อชาติ ศาสตร์ กษัตริย์ ดวงใจเพียงดวงเดียวคือเพื่อชาติ...เราต้องการ
เปลี่ยนบ้านเปลี่ยนเมืองของเรา เราต้องการเอาประเทศไทยของเราคืนมา และเราต้องการเปลี่ยน
ประเทศไทยให้ดีขึ้น ไซ้มัยพี่น้อง ตรงนี้ต่างหากเป็นเป้าที่ยิ่งใหญ่ที่สุดของพวกเรา.....” (4 ก.ค. 51)

สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ “.....พี่น้องครับตอนนี้ยังไม่ถึงขั้นเป่านกหวีดหรือครับ
ขั้นฉิวปากครับพี่น้อง เดินไปขวามือครับพี่น้องปักหลัก พี่น้องที่อยู่ทางบ้านมาร่วมสร้างขบวนการ
อันยิ่งใหญ่ของประชาชน ออกมา ออกมา ออกมา.....” (7 ก.ค. 51)

สนธิ ลิ้มทองกุล “.....พี่น้องครับเราสามารถตัวกันที่นี่ ถ้าไม่ใช่เพราะเรารักชาติ
แล้วเราจะทำไม ทุกคนเห็นทุกคนเหนื่อย ทุกคนลำบาก ผนตกก็นั่งไม่ได้ ต้องนั่งตัวตรง ปวด
หลังก็ปวดหลัง บางคนอายุมาก เป็นไขข้อ เป็นเก๊า ก็ยังอุตสาหึมา เพราะว่า เราหลอมดวงใจพวก
เราเข้ามาด้วยกัน เป็นดวงใจเดียวกัน ดวงใจที่เรารักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ และเรารู้ 47 วันที่เรา
อยู่ แต่ละเรื่องที่เกิดขึ้น มันพิสูจน์ได้ชัดว่าเราถูกต้องทุกเรื่อง ใช่ไม่ใช่พี่น้องครับ การเมืองเมื่อ 48
วันที่แล้ว ก็กับการเมืองวันนี้เปลี่ยนไปเยอะมัย และที่เปลี่ยนไปเพราะใครพี่น้อง เพราะใคร พี่น้อง
ครับ ปรบมือให้กับตัวเอง.....” (10 ก.ค. 51)

สมเกียรติ พงษ์ไพบูลย์ “.....ผมอยากเห็นการจับกุมที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในโลก ทุกคน
พร้อมเป็นจำเลยในสังคมหมด พอไปสารภาพต่อศาลว่า เข้าไปในทำเนียบเพราะอะไร มาทำหน้าที่
ใช้หนี้แผ่นดิน และมาทำบุญ อยู่ในมาตราไหน มาตรา 70 ของรัฐธรรมนูญ บุคคลมีหน้าที่ในการ
ป้องกันชาติ ศาสนา คຸ້มครองสถาบันพระมหากษัตริย์ และระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย
อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ทำตามมาตรา 70 ของรัฐธรรมนูญเลยไหม้ครับพี่น้อง จงภูมิใจ
เถิดนักศึกษามหาวิทยาลัยราชดำเนิน วิทยาเขตตึกไทยคู่ฟ้า.....” (27 ส.ค. 51)

6.2 สถานีประชาชน (People Channel)

สถานีประชาชน (People Channel) (<http://th.wikipedia.org>, 2553 : ออนไลน์)
หรือเดิมคือ สถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม พีทีวี (People's Television: PTV) ดำเนินการโดย
บริษัท เพื่อนพ้องน้องพี่ จำกัด ซึ่งมีคำขวัญว่า “เพื่อนพ้องน้องพี่ พีทีวีเพื่อประชาชน” ผู้ร่วมก่อตั้ง
ประกอบด้วยนายวิระ มุสิกพงศ์, นายจตุพร พรหมพันธุ์, นายจักรภพ เพ็ญแข, นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ
, นายอุสมาน ลูกหยี และนายก่อแก้ว พิกุลทอง

พีทีวีจะเริ่มต้นออกอากาศ ในวันพุธที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2550 โดยมีวัตถุประสงค์ใน
การส่งเสริมระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างแท้จริง ต่อต้านการ
รัฐประหารและเผด็จการทหารทุกรูปแบบ ซึ่งหมายถึงคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติ (คมช.) ที่
กระทำรัฐประหารในประเทศไทย เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 และต่อต้านกลุ่มพันธมิตร
ประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ที่ชุมนุมขับไล่รัฐบาลประชาธิปไตย แต่กลับนิ่งเฉยต่อรัฐบาลที่มาจาก
เผด็จการทหาร ตลอดจนถึงคำถามถึงการแสดงออกของ พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ที่สามารถ

ตีความในเชิงการเมือง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับตำแหน่งประธานองคมนตรีและรัฐบุรุษด้วย

เมื่อถึงเวลาดังกล่าว กลับไม่สามารถออกอากาศได้ เนื่องจาก บริษัท กสท โทรคมนาคม จำกัด (มหาชน) หรือ บมจ.กสท เจ้าของโครงข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ไม่ยอมเชื่อมต่อโครงข่าย โดยผู้บริหาร กสท อ้างว่า พีทีวียังไม่ได้ทำเรื่องขอใช้บริการ จึงไม่สามารถเชื่อมต่อสัญญาณได้

พีทีวีจึงนำรายการบางส่วนออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์เอ็มวีทีวี ช่อง 1 สตาร์ แชนแนล เมื่อวันที่ 17 มีนาคม แต่ระหว่างออกอากาศรายการสดเพื่อน้องพี พีทีวีเพื่อประชาชน ที่ดำเนินรายการโดยผู้บริหารทั้ง 4 คน สัญญาณดาวเทียมก็ขาดหายไป เชื่อกันว่าผู้มีอำนาจเผด็จการในเวลานั้น ใช้อำนาจทางทหารของตน สั่งการให้หน่วยทหารสื่อสารส่งคลื่นรบกวนสัญญาณดาวเทียมของพีทีวี

เมื่อไม่สามารถออกอากาศได้ ผู้บริหารทั้ง 4 คน จึงเปิดแถลงข่าวว่า จะไปตั้งเวทีปราศรัยที่ท้องสนามหลวง ในวันศุกร์ที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2550 ตั้งแต่เวลา 17.00 น. เป็นต้นไป โดยมีผู้ไปร่วมฟังปราศรัยประมาณ 3,000 คน เนื้อหาของการปราศรัย ยังเป็นการต่อต้านและขับไล่ คมช. ตลอดจนการเคลื่อนไหวทางการเมืองของ สนธิ ลิ้มทองกุลด้วย และในช่วงท้ายของการปราศรัย นายวีระได้นัดหมายการปราศรัยครั้งต่อไป ในวันศุกร์ที่ 30 มีนาคม เวลา 16.00 น.

ต่อมาเมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2550 กรุงเทพมหานคร และผู้บัญชาการตำรวจนครบาล ไม่อนุญาตให้ใช้ท้องสนามหลวงจัดงานใดๆ จนถึงวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2550 พีทีวีจึงต้องย้ายสถานที่ปราศรัยไปยังลานคนเมือง หน้าศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร ในเวลา 16.30 น. โดยมีผู้มาฟังการปราศรัยกว่า 4,000 คน โดยมีเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเทศกิจมาตริ่งกำลัง ทั้งนี้ พีทีวียุติการปราศรัย ในเวลาประมาณ 23.00 น.

นายจตุพร และนายจักรภพ ให้สัมภาษณ์ผู้สื่อข่าวว่า นายวีระจะเปิดการปราศรัยเป็นครั้งที่ 3 ในวันอาทิตย์ที่ 8 เมษายน พ.ศ. 2550 เวลา 16.30 น. โดยจะใช้เวทีร่วมกับ 12 องค์การประชาธิปไตย ที่ท้องสนามหลวง อันเป็นจุดเริ่มต้นของการรวมตัวกันเป็น แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) (ปัจจุบันคือ แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ แดงทั้งแผ่นดิน ชื่อย่อ : นปช.)

ในที่สุดสถานีโทรทัศน์พีทีวี ก็สามารถออกอากาศได้ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2550 หลังการลงประชามติรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2550 จากนั้นไม่นานผู้บริหารทั้ง 4 คนประกาศว่า จะยุติ

การออกอากาศรายการของพีทีวี ในวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ. 2551 โดยให้เหตุผลว่า บรรยากาศทางการเมืองมีความเป็นประชาธิปไตย รัฐบาลมาจากการเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งรัฐบาลขณะนั้นคือ รัฐบาลของนายสมัคร สุนทรเวช จึงถือว่าบรรลุดัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้แล้ว อีกทั้งงบประมาณในการดำเนินงานก็ไม่เพียงพออีกด้วย ทั้งนี้ ผู้บริหารทั้งหมดยืนยันยืนยันว่า หากเกิดความไม่สงบทางการเมืองขึ้นอีก พวกตนจะกลับมาทำงานนี้อีกครั้ง

ต่อมา เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 บริษัทเพื่อนพ้องน้องพี่กลับมาผลิต รายการโทรทัศน์อีกครั้ง โดยให้เหตุผลว่า เพื่อเป็นสื่อกลางในการให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ประชาชน ขณะเดียวกันก็เพื่อถ่วงดุลข่าวสารกับสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเอเอสทีวี ช่องนิวส์วัน ของเครือข่ายผู้จัดการ ซึ่งเป็นกระบอกเสียงหลักของพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย โดยทางบริษัทฯ ดำเนินการเช่าเวลาของสถานีโทรทัศน์ดาวเทียมเอ็มวียูทีวี ช่อง 5 ประกอบด้วย รายการเพื่อนพ้องน้องพี่ (ภาคเช้า) รายการมหาประชาชน และรายการเพื่อนพ้องน้องพี่ (ภาคเย็น) รวมทั้งรายการความจริงวันนี้ที่ถูกถอดออกจากผังรายการของเอ็นบีทีอย่างกะทันหัน ในวันที่ 11 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ทั้งนี้ เมื่อมีการจัดตั้งสถานีประชาธิปไตย หรือ D - Station ขึ้น รายการทั้งหมดจึงย้ายไปออกอากาศกับช่องดังกล่าว

สถานีประชาธิปไตย (D - Station) จัดตั้งบริษัท ดี สเตชัน จำกัด (D - Station Co.,Ltd) ก่อตั้งโดย รศ.พิเศษ ดร.อดิสร เพียงเกษ อดีตกรรมการบริหารพรรคไทยรักไทย จดทะเบียนก่อตั้งเมื่อวันศุกร์ที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ได้ดำเนินการธุรกิจสื่อสารมวลชนประเภท สถานีโทรทัศน์ผ่านระบบดาวเทียม โดยใช้ชื่อว่า สถานีประชาธิปไตย หรือที่รู้จักกันในนาม D - Station เป็นสถานีโทรทัศน์เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในประเทศไทย อันเป็นการสนับสนุนระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

สถานีประชาธิปไตย (D - Station) เริ่มทดลองออกอากาศ ตั้งแต่วันจันทร์ที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2552 เวลา 06.00 น. และแพร่ภาพอย่างเป็นทางการ ตลอด 24 ชั่วโมง ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2552 โดยจะมีสัดส่วนของรายการประกอบด้วย รายการส่งเสริมระบอบประชาธิปไตย ร้อยละ 50, รายการข่าวและสถานการณ์ปัจจุบัน ร้อยละ 20, รายการสาระปิกณกะ และบันเทิง ร้อยละ 10, รายการส่งเสริมการพัฒนาสังคม ร้อยละ 10 และรายการส่งเสริมพระพุทธศาสนาและศิลปวัฒนธรรม ร้อยละ 10

ทั้งนี้ การดำเนินการของสถานีประชาธิปไตย (D - Station) ได้เกิดปัญหาขึ้นเมื่อถูกระงับสัญญาณออกอากาศเมื่อช่วงสายวันเสาร์ที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2552 กลุ่มคนเสื้อแดงเคลื่อนขบวนเข้าไปภายในบริเวณโรงแรมรอยัล คลิฟฟ์ บีช รีสอร์ท เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ซึ่ง

เป็นที่ประชุมผู้นำอาเซียน และประเทศคู่เจรจา 3 และ 6 ประเทศ ทำให้การประชุมไม่สามารถเกิดขึ้นได้ จึงต้องเลื่อนออกไปโดยไม่มีกำหนด ต่อมาเวลาประมาณ 14.00 น. อภิลิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรง ในเขตพื้นที่เมืองพัทยา และจังหวัดชลบุรี โดยให้นายสุเทพ เทือกสุบรรณ เป็นผู้รักษาการณ์ ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ดังกล่าว

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงอาศัยอำนาจ โดยอ้างตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน เพื่อขอความร่วมมือจาก บริษัท ไทยคม จำกัด (มหาชน) ให้ระงับสัญญาณออกอากาศของสถานีฯ ซึ่งส่งสัญญาณขึ้นสู่อวกาศเทียมไทยคมอย่างเร่งด่วนโดยทันที โดยมอบหมายให้ นายธานีรัตน์ ศิริประชนะ รองปลัดกระทรวงฯ เป็นผู้นำหนังสือสั่งการไปยังสถานีดาวเทียมไทยคม ตรงข้ามศาลากลางจังหวัดนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี โดยอ้างว่าเนื้อหาในการออกอากาศ ก่อให้เกิดความไม่สงบในบ้านเมืองส่งผลให้กลุ่มคนเสื้อแดง เกิดความไม่พอใจเป็นอย่างมาก นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ และนายจตุพร พรหมพันธุ์ แกนนำแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ ได้ประกาศให้ประชาชนที่สนับสนุนคนเสื้อแดง ออกมาร่วมชุมนุมที่ทำเนียบรัฐบาล หากไม่สามารถเข้ามาในกรุงเทพมหานครได้ ขอให้ไปร่วมชุมนุม ที่ศาลากลางของทุกจังหวัด และหากมีการระงับสัญญาณสถานีประชาธิปไตยจริง มวลชนเสื้อแดงจะใช้มาตรการตอบโต้รัฐบาลด้วยการชุมนุมปิดกั้นถนนทุกสายในประเทศไทย ภายในระยะเวลา 1 ชั่วโมง

เวลา 19.30 น. กลุ่มคนเสื้อแดงจากหน้าทำเนียบรัฐบาลที่นำโดย นายสุพร อรรถา วงศ์ อธิการกรรมการบริหารพรรคไทยรักไทย นำรถปราศรัยเดินทางไปถึงหน้าสถานีดาวเทียมไทยคม เพื่อสกัดกั้นการระงับสัญญาณออกอากาศได้สำเร็จ ต่อมาวันจันทร์ที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2552 เวลา 13.34 น. สาทิตย์ วงศ์หนองเตย รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี อาศัยอำนาจ ตามประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลบางจังหวัด ซึ่งประกาศเมื่อวันอาทิตย์ที่ 12 เมษายน พ.ศ. 2552 เพื่อทำการตัดสัญญาณแพร่ภาพออกอากาศของสถานีฯ และปิดกั้นการเข้าถึงเว็บไซต์สถานีฯ ด้วย

ทั้งนี้ คณะผู้บริหาร ผู้ประกาศข่าว พิธีกร และผู้ปฏิบัติงานชุดเดิม กลับมาดำเนินการทดลองออกอากาศผ่านดาวเทียมจากต่างประเทศ ในระบบซี - แบนด์ และผ่านเว็บไซต์ โดยใช้ชื่อใหม่ว่า สถานีประชาชน (People Channel) ตั้งแต่วันอังคารที่ 19 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 และออกอากาศอย่างเป็นทางการอีกครั้ง เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2552 โดยใช้ผังรายการตามเดิม และในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2552 ได้เปลี่ยนโลโก้บนจอให้คล้ายกับยุคดีเอสเตชัน

ปัจจุบันสถานีประชาชนได้ผลิตรายการที่มีรูปแบบและเนื้อหาที่หลากหลาย แต่ส่วนมากแล้วยังคงให้ความสำคัญที่ข่าวสารทางด้านการเมืองเช่นเคย ประกอบด้วย รายการสถานีประชาธิปไตย, ความจริงวันนี้, คู่ยกบอติศร, ห้องเรียนประชาธิปไตย, เสียงประชาชน, รู้ทันอภิสิทธิ์ คิดค้นกัน, พบกับหมอเหวง, เพื่อนพ้องน้องพี่, Democracy for life, ตาตุดาวทำติดดิน เป็นต้น

แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือ กลุ่มคนเสื้อแดง มีชื่อเดิมว่า แนวร่วมประชาธิปไตยขับไล่เผด็จการ (นปก.) เป็นกลุ่มการเคลื่อนไหวทางการเมืองมีสัญลักษณ์หลักของกลุ่มคือ เสื้อแดงและสีแดง เพื่อเป็นสัญลักษณ์ในช่วงเริ่มการต่อสู้ และมีการใช้เท้าตบและหัวใจตบ

แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือ กลุ่มคนเสื้อแดง เป็นกลุ่มที่สนับสนุน พ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร ให้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และเป็นกลุ่มผู้ต่อต้านการรัฐประหาร พ.ศ. 2549 ก่อตั้งเมื่อ พ.ศ. 2550 มีจุดประสงค์เดิมเพื่อขับไล่พล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ ออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรีภายหลังจากการรัฐประหาร แต่ได้ยุติการชุมนุมเมื่อ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2550 หลังจากที่พรรคพลังประชาชนได้รับเลือกเป็นเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร โดยในภายหลังได้กลับมารวมตัวกันอีก เพื่อต่อต้านพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย ในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 จนมีผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บ

หลังการเปลี่ยนรัฐบาล โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ทำให้แนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติกลับมาชุมนุมเคลื่อนไหวครั้งใหญ่เพื่อขับไล่รัฐบาล ในวันที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552 และได้มีการชุมนุมยึดเยื้องบนถนนรอบทำเนียบรัฐบาล จนกระทั่งเกิดเหตุการณ์การก่อความไม่สงบเมื่อ เมษายน พ.ศ. 2552 เช่น กลุ่มคนเสื้อแดงได้ล้อมรถยนต์ของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ที่พัทธา, ผู้ชุมนุมเสื้อแดงได้ทยอยเดินทางชุมนุมหน้าบ้านสี่เสาเทเวศร์ และปิดกั้นถนนสำคัญหลายสาย เช่น ถนนรอบอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ และอนุสาวรีย์ประชาธิปไตย, ผู้ชุมนุมนำโดยกลุ่มแท็กซี่ได้ทำการปิดถนนตามแยกต่างๆ ภายในกรุงเทพมหานคร และขู่ว่าจะก่อจลาจลตามสถานที่ต่างๆ กลุ่มผู้ชุมนุมจากหน้าทำเนียบรัฐบาล และในจังหวัดชลบุรี นำโดยนายอริสมันต์ พงศ์เรืองรอง เคลื่อนการชุมนุมสู่โรงแรมรอยัล คลิฟ บีช รีสอร์ท เมืองพัทยา ซึ่งเป็นสถานที่จัดการประชุมสุดยอดผู้นำเอเชียตะวันออก เพื่อต่อต้านนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี แต่ถูกอาสาสมัครกลุ่มคนเสื้อน้ำเงินป้องกัน จึงเกิดการปะทะกัน

รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้นร้ายแรง และยกกำลังทหารปิดล้อมผู้ชุมนุม จนต้องยุติการชุมนุมเมื่อ 14 เมษายน พ.ศ. 2552 และแกนนำ 3 คน ได้แก่ นายวีระ มุสิกพงศ์,

นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ และ นพ.เหวง โตจิราการ ถูกควบคุมตัว จนกระทั่งรัฐบาลยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน

นอกจากการถ่ายทอดสดการประชุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือ กลุ่มคนเสื้อแดงแล้ว สถานีประชาชน (People Channel) ยังได้จัดทำรายการ “แดงทั้งแผ่นดินสัญญา” ซึ่งถือเป็นชื่อของการชุมนุมทางการเมือง ที่ผู้บริหารและผู้จัดการรายการทางสถานีประชาธิปไตยร่วมกันจัดขึ้น โดยพัฒนามาจากงานครอบครัวความจริงวันนี้ สัญญาที่จัดโดยกลุ่มผู้ดำเนินรายการความจริงวันนี้ เพื่อพบปะกับผู้ชมรายการ รวมถึงย้อนรำลึกถึงบรรยากาศ ในการชุมนุมต่อต้านเผด็จการทหาร ของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) เมื่อปี พ.ศ. 2550 โดยที่การประชุมลักษณะนี้จะขึ้นตามสถานที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นที่ท้องสนามหลวง เมืองทองธานี สนามศุภชลาศัย หรือหมุนเวียนออกไปตามจังหวัดต่างๆ เช่น จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดขอนแก่น เป็นต้น เนื้อหาที่ชุมนุมส่วนมากจะเป็นการเรียกร้องให้คืนรัฐธรรมนูญปี 40 รวมทั้งกดดันให้รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะลาออก รวมไปถึงการโจมตีนโยบายและการบริหารงานของรัฐบาลด้วย นอกจากนี้ยังมีลักษณะเด่นอีกคือ การโฟนอินหรือวิดีโอลิงค์ของพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตรอีกด้วย

ปรากฏการณ์ครั้งสำคัญของงานแดงทั้งแผ่นดินสัญญา คือ งานแดงทั้งแผ่นดินสัญญา ครั้งที่ 6 จัดขึ้นที่ท้องสนามหลวง ในวันพฤหัสบดีที่ 26 มีนาคม พ.ศ. 2552 เริ่มจากการชุมนุมที่ท้องสนามหลวงและเคลื่อนขบวนมาปักหลักชุมนุมอย่างยืดเยื้อบนถนนรอบทำเนียบรัฐบาล โดยประกาศเจตนูปักหลักชุมนุมรอบทำเนียบรัฐบาลอย่างยืดเยื้อจนกว่ารัฐบาลอภิสิทธิ์ และระบอบอำมาตยาธิปไตย ที่นำโดย พล.อ.เปรม ติณสูลานนท์ ประธานองคมนตรี และพล.อ.สุรยุทธ์ จุลานนท์ องคมนตรี จะหมดอำนาจลงจนนำไปสู่เหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในประเทศไทย เมษายน พ.ศ. 2552 หรือสงครามเลือด

การประชุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ยังคงมีให้เห็นอยู่อย่างสม่ำเสมอ โดยมีแกนนำไปผลักดันเปลี่ยนการปราศรัยตามจังหวัดต่างๆ เช่น จังหวัดชลบุรี จังหวัดอ่างทอง จังหวัดขอนแก่น จังหวัดอุดรธานี จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีการรวมตัวกันตามสถานที่ต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร เช่น ท้องสนามหลวง ธนาคารกรุงเทพ สาขาสีลม เป็นต้น

สำหรับการนำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองของสถานีประชาชน (People Channel) นั้นจะใช้การพูดในการดำเนินการของรายการเช่นเดียวกับ

สถานีโทรทัศน์เอเอสทีวี (ASTV) แต่อาจมีความแตกต่างในประเด็นของเนื้อหาสาระที่น่าเสียดาย เช่นที่ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างมาตามข้อความที่ปรากฏอยู่ด้านล่างนี้

ชินวัฒน์ หาบุญพาด “.....คนเสื้อแดงมาชุมนุมวันนี้ไม่ได้มาเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ส่วนกลุ่มของคนเสื้อแดง แต่มาเพื่อประโยชน์ของคนทั้งแผ่นดินนี้ ไม่ว่าท่านจะสีไหนก็ตาม เราจะต้องป้องกันผลประโยชน์ของชาติ.....”

วรวุฒิ วิชัยดิษฐ์ “.....วันนี้พี่น้องประชาชนเดือดร้อนกันทุกหย่อมหญ้า ไม่ว่าแม้จะเป็นคนสีเหลืองก็แล้วแต่ ผมก็คิดว่าท่านก็เดือดร้อนนะครับ ถ้าวันดีคืนดีท่านขายข้าวไม่ได้ ท่านก็เดือดร้อนเหมือนคนทุกคนนั่นแหละ เพราะฉะนั้นการมาของพี่น้องคนเสื้อแดงวันนี้ ในนี้ธนาคาร กลุ่มเทพเนี้ยคือกลุ่มทุกเก่าๆ ที่จับมือกับอำมาตย์ทำร้ายประชาธิปไตย เพราะฉะนั้นพี่น้องทุกเสื้อสี โปรดฟังอีกครั้งหนึ่ง ขอให้ท่านมาฟังเถอะครับ แล้วท่านจะรู้ว่าพวกเรายู่กับความเป็นจริง แทนที่ท่านอยู่ฝ่ายตรงข้าม แล้วกลับมาทำร้ายคนเสื้อแดง มันไม่เกิดประโยชน์ นี่คนเสื้อแดงเขาเห็นประเทศชาติเดือดร้อนกันทุกคน เขาเลยมาเรียกร้องตรงนี้ให้พวกท่านเห็น ท่านโปรดฟัง แล้วเข้ามาฟังเถอะครับ แต่อย่ามาทำร้ายใคร มาฟังเลย ถ้าหากคนเสื้อแดงไม่พูดด้วยความจริง ท่านกลับไปแล้วเอาตีนมาเหยียบหน้านายวรวุฒิคนนี้ได้เลย.....”

ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ “.....เพราะฉะนั้นที่มาวันนี้เราไม่ได้พูดคุยกับท่านเรื่องนั้นนะครับ แต่เรามาคุยเรื่องราวการต่อสู้ประชาธิปไตยของประชาชน เรามาคุยกับท่านเรื่องที่ประชาชนทั้งประเทศกำลังจะถูกฮือทั้งประเทศเพื่อเปลี่ยนประเทศไทย ภารกิจของประชาชนวันนี้คือการสร้างประวัติศาสตร์ คือการสถาปนาประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างแท้จริง ให้มีประชาชน ให้มีประชาธิปไตย ให้อยู่ภายใต้พระบารมีองค์พระประมุข แต่ไม่มีอำมาตยาธิปไตยไม่มีอภิสิทธิ์ชนคนใดๆ เราต้องการสิ่งนี้ แล้วสิ่งนี้มันเกิดขึ้นแล้วครับท่านที่เคารพ.....”

จตุพร พรหมพันธุ์ “.....น้องที่รักทั้งหลายเพราะฉะนั้นพี่น้องคนเสื้อแดงให้สบายใจได้ว่า บ้านเมืองนี้มันจะไม่มีผลกระทบใดๆ จากการชุมนุมของคนเสื้อแดง คนเสื้อแดงเค้าต้องการความยุติธรรม ต้องการให้บ้านเมืองนี้มีมาตรฐานเดียว ไม่ต้องการอำมาตยาธิปไตย ที่เอาเปรียบสมคบกับนายทุนบงกชป่าสงวน เหมือนที่เรามาที่ธนาคารกรุงเทพแห่งนี้.....”

จากประวัติและความเป็นมาของสถานีโทรทัศน์เอเอสทีวี (ASTV) และสถานีประชาชน (People Channel) แสดงให้เห็นว่ามีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง เพื่อการต่อสู้และเรียกร้องทางการเมือง อีกทั้งต้องยอมรับว่าการชุมนุมต่างๆ ที่เกิดขึ้น เป็นผลมาจากการติดตาม

รับชมสื่อโทรทัศน์ทั้งสองนี้ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า สถานีโทรทัศน์เอเอสทีวี (ASTV) และสถานีประชาชน (People Channel) เป็นสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างแท้จริง

กล่าวโดยสรุปได้ว่า สื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง จะมีความแตกต่างจากสื่อโทรทัศน์ทั่วไป (ฟรีทีวี) ไม่ว่าจะเป็น ข้อมูลข่าวสารที่น่าเสนอจะให้ความสำคัญกับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเป็นหลัก เป็นข้อมูลข่าวสารในเชิงลึก เป็นประเด็นที่อยู่ในความสนใจของคนส่วนใหญ่ และเป็นข้อมูลข่าวสารที่มักหาดูไม่ได้จากสื่อโทรทัศน์ทั่วไป (ฟรีทีวี) รวมทั้งในขณะที่มีการชุมนุมทางการเมืองมีการถ่ายทอดสดการชุมนุมตลอด 24 ชั่วโมง ในรูปแบบ reality ซึ่งการนำเสนอในรูปแบบนี้ ถือว่ามีความแปลกใหม่ทางการเมือง นอกจากนี้ยังมีการวิเคราะห์ และวิพากษ์วิจารณ์ประเด็นสำคัญทางการเมืองต่างๆ โดยมีผู้ดำเนินรายการที่มีชื่อเสียง โดดเด่น มีความสามารถเฉพาะตัว ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้สามารถดึงดูดให้ผู้ชมติดตามรับชมเป็นจำนวนมาก กลายเป็นสื่อทางเลือกใหม่ที่ได้รับ ความสนใจจากผู้ชมเป็นอย่างดี

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก จะมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองมาก
2. ลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคคลมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองต่างกัน ตามคุณลักษณะทางประชากรที่ต่างกัน

นิยามตัวแปร

การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ หมายถึง การชม การอ่าน ข้อมูลข่าวสารหรือเนื้อหาต่างๆ ที่นำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ โดยวัดจากความถี่และระยะเวลาในการเปิดรับสื่อ

ผู้รับสาร หมายถึง ผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย

สื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง หมายถึง สื่อโทรทัศน์ที่น่าเสนอข้อมูลข่าวสารหรือเนื้อหาต่างๆ ทางการเมือง โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการจัดตั้ง เพื่อการต่อสู้หรือ

สนับสนุนทางการเมือง ซึ่งในงานวิจัยเรื่องนี้คือ สถานีโทรทัศน์เอเอสทีวี (ASTV) และ สถานีประชาชน (People Channel)

การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง (Political Efficacy) หมายถึง ความเชื่อในความสามารถทางการเมืองของบุคคล ว่าการกระทำของตนเองสามารถส่งผลกระทบต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีคุณภาพต่อการพัฒนาเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้รับสาร” มีรายละเอียดของระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย ได้แก่ กรุงเทพมหานคร ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ การเลือกกลุ่มตัวอย่างสามารถแบ่งตามระเบียบวิธีวิจัยแต่ละประเภทได้ดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 14 คน

2. วิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในประเทศไทย จำนวน 500 คน ซึ่งแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามภูมิภาคของประเทศ โดยในแต่ละภูมิภาคจะสุ่มมาเพียง 4 จังหวัด ด้วยการจับสลาก และในขั้นตอนสุดท้ายของการสุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปในแต่ละภูมิภาคของประเทศจะใช้วิธีการสุ่มโดยไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non - probability Sampling) แบบบังเอิญ ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างสำหรับการศึกษานี้ประกอบด้วย

- ผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 100 คน
- ผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ภาคกลางในจังหวัดสระบุรี ลพบุรี สระแก้ว

และประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 100 คน

- ผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ภาคเหนือในจังหวัดแม่ฮ่องสอน กำแพงเพชร เชียงราย และเชียงใหม่ จำนวน 100 คน
- ผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือในจังหวัดหนองคาย นครพนม ขอนแก่น และนครราชสีมา จำนวน 100 คน
- ผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ภาคใต้ในจังหวัดกระบี่ สงขลา ยะลา และ นราธิวาส จำนวน 100 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. คำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยตั้งประเด็นคำถามตามกรอบแนวคิดและคำถามวิจัย (คำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกอยู่ในภาคผนวก ก)

2. แบบสอบถาม ประกอบไปด้วยคำถามปลายเปิด ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามคุณลักษณะทางประชากร ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ประกอบด้วย

- ประวัติความเป็นมาของการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ได้แก่ ข้อคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการรับชมสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ช่องทางในการรับชม จุดประสงค์ในการรับชม

- ปริมาณความเข้มของการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ได้แก่ ข้อคำถามเกี่ยวกับระยะเวลาในการเริ่มเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง และความถี่ของการรับชมในช่วงเวลาปกติ เฉลี่ยต่อวัน และในช่วงเวลาถ่ายทอดสดการชุมนุม

- พฤติกรรมระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

สำหรับการศึกษารุ่นนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อคำถามเกี่ยวกับประสบการณ์ในการรับชมสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ในส่วนของประวัติความเป็นมาของการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมาวิเคราะห์ เพื่อจะได้ทราบจำนวนของผู้ที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง และได้นำข้อคำถามทั้งหมดในส่วนของปริมาณความเข้มของการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมาวิเคราะห์ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

เนื่องด้วยสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งในประเทศไทยมีเพียง 2 สถานี นั่นคือสถานีโทรทัศน์เอเอสทีวี (ASTV) และสถานีประชาชน (People Channel) นี้เริ่มออกอากาศ ณ วันแรกในช่วงเวลาที่แตกต่างกัน ดังนั้นข้อคำถามในด้านระยะเวลาที่เปิดรับชม สถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนที่แตกต่างกัน ดังนี้

สถานีโทรทัศน์เอเอสทีวี (ASTV)

น้อยกว่า 1 ปี หรือ 1 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 3 ปี 1 คะแนน

3 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 5 ปี หรือมากกว่า 5 ปี 2 คะแนน

สถานีประชาชน (People Channel)

น้อยกว่า 6 เดือน หรือ 6 เดือนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 1 ปี 1 คะแนน

1 ปีขึ้นไป แต่ไม่เกิน 2 ปี หรือมากกว่า 2 ปี 2 คะแนน

ข้อคำถามเกี่ยวกับความถี่ในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลาปกติมีเกณฑ์การให้คะแนน สำหรับสถานีโทรทัศน์เอเอสทีวี (ASTV) และสถานีประชาชน (People Channel) ดังนี้

นานๆ ครั้ง หรือ 1 - 3 วันต่อสัปดาห์ 1 คะแนน

4 - 6 วันต่อสัปดาห์ หรือทุกวัน 2 คะแนน

ข้อคำถามเกี่ยวกับความถี่ในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเฉลี่ยในแต่ละวัน มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

น้อยกว่า 1 ชั่วโมง หรือ 1 - 3 ชั่วโมงต่อวัน 1 คะแนน

4 - 6 ชั่วโมง หรือ 7 - 10 ชั่วโมง หรือมากกว่า 10 ชั่วโมงต่อวัน 2 คะแนน

ข้อคำถามเกี่ยวกับความถี่ในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลาที่มีการถ่ายทอดสดการประชุม ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ไม่ได้รับชมเลย หรือ 1 - 3 วันต่อสัปดาห์ 1 คะแนน

4 - 6 วันต่อสัปดาห์ หรือทุกวัน 2 คะแนน

สำหรับผู้เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก จะต้องมีความถี่จากส่วนขอปริมาณความถี่จากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองอย่างน้อยข้อใดข้อหนึ่งเท่ากับ 2 คะแนน ส่วนผู้ที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย จะต้องมีความถี่รวมจากข้อคำถามในส่วนขอปริมาณความถี่จากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเท่ากับ 4 คะแนน

ดังนั้น จากการวิเคราะห์ด้วยข้อคำถามดังกล่าวในส่วนที่ 2 (พฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง) จะสามารถจัดกลุ่มพฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองได้ดังนี้

- กลุ่มที่ 1 คือ ผู้ที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง
 กลุ่มที่ 2 คือ ผู้ที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย
 กลุ่มที่ 3 คือ ผู้ที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ผู้วิจัยได้ศึกษาและพัฒนาจากแบบสอบถามของศิริธร ยุวโกศล (2550) และกมลวรรณ คารมปราษฎ์ (2550) โดยเป็นมาตรวัดประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ซึ่งประกอบด้วยข้อความทางบวก 10 ข้อ และข้อความทางลบ 6 ข้อ รวมทั้งสิ้น 16 ข้อ ดังนี้

ข้อความทางบวก ได้แก่ ข้อ 3, 4, 5, 7, 9, 10, 12, 14, 15 และ 16

ข้อความทางลบ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 6, 8, 11 และ 13

เกณฑ์การให้คะแนน

	<u>ข้อความทางบวก</u>		<u>ข้อความทางลบ</u>	
มากที่สุด	5	คะแนน	1	คะแนน
มาก	4	คะแนน	2	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน	4	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน	5	คะแนน

เกณฑ์การตีความหมายคะแนน

1.0 - 1.80	หมายถึง	รับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองน้อยที่สุด
1.81 - 2.61	หมายถึง	รับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองน้อย
2.62 - 3.42	หมายถึง	รับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองปานกลาง
3.43 - 4.23	หมายถึง	รับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองมาก
4.24 - 5.0	หมายถึง	รับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองมากที่สุด

สำหรับการทดสอบเครื่องมือในแบบสอบถามการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบความเที่ยง (Validity) และความน่าเชื่อถือ (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. การทดสอบค่าความเที่ยงตรง ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญทางด้านนิเทศศาสตร์ คือ อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามแต่ละข้อกับนิยามตัวแปร และตรวจสอบความสละสลวยของประโยคและภาษาที่ใช้ในข้อคำถามให้สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามแต่ละข้อตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

2. การทดสอบความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับบุคคลทั่วไปที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำมาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมข้ออื่นๆ ในแบบสอบถาม (Corrected Item-total Correlation) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ ซึ่งมีรายการคำถามที่จะนำมาใช้ในแบบสอบถามการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองจำนวน 16 ข้อ (ผลการวิเคราะห์รายข้ออยู่ในภาคผนวก ข ตาราง ข) แล้วนำมาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยการหาค่าความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) จากข้อคำถามที่ผ่านเกณฑ์การวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) พบว่ามีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองเท่ากับ 0.828

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยการแจกแบบสอบถามจำนวน 500 ชุด และใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 13 กุมภาพันธ์ - 21 พฤษภาคม 2553

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 คน เป็นเพศชาย 8 คน และเพศหญิง 6 คน (ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึกอยู่ในภาคผนวก ข ตาราง ข.4) ใช้ระยะเวลาการสัมภาษณ์ ตั้งแต่วันที่ 30 สิงหาคม - 10 กันยายน 2553

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยใช้ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายข้อมูล ดังนี้

- คุณลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้

- พฤติกรรมการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง
- การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

2. สถิติเชิงอนุมาน (Inference Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย

- การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way Anova) เพื่อเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง ตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองของผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป

- การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two - way Anova) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลร่วมกันระหว่างลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง กับคุณลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้รับสาร” ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

ส่วนที่ 2 การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ระหว่างผู้ที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแตกต่างกัน

ส่วนที่ 3 อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับคุณลักษณะทางประชากร ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

ส่วนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้น

1.1 คุณลักษณะทางประชากร จำแนกตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง (ตาราง 1)

สำหรับการพิจารณาลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่จำแนกตามคุณลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ ในด้านเพศของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 36.5 เทียบกับ ร้อยละ 23.9) ในขณะที่กลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อยและปริมาณมาก มีสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง

กลุ่มที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง มีสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างในช่วงอายุ 26 - 35 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 38.7) สำหรับกลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย มีสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในช่วงอายุ 18 - 25 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 39.6) และกลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก มีสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่อายุมากกว่า 55 ปี มากที่สุด (ร้อยละ 64.4)

นักศึกษากว่าครึ่งหนึ่งไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่ง เป็นสัดส่วนที่สูงที่สุดในกลุ่มที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ในขณะที่กลุ่ม ที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก มีสัดส่วนของผู้ที่ว่างงานหรือเป็น แม่บ้านสูงที่สุด ส่วนกลุ่มที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองน้อย ส่วนใหญ่เป็น พนักงานบริษัทเอกชน (ร้อยละ 40)

ด้านระดับการศึกษา พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น มีสัดส่วนต่ำที่สุดในกลุ่มของผู้ที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง และกลุ่มที่ เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย (ร้อยละ 13.3 และร้อยละ 6.7 ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมาก ส่วนใหญ่มีการศึกษาต่ำ กว่ามัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 80)

กลุ่มที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง มีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเมื่อ กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ลดลง จากตารางจะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท มี สัดส่วนของผู้ที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองสูงที่สุด (ร้อยละ 50.0) ในขณะที่ ที่กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ตั้งแต่ 30,001 บาทขึ้นไป จะมีสัดส่วนสูงที่สุดในกลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อ โทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก

ตาราง 1 การกระจายร้อยละของคุณลักษณะทางประชากรตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่ มีอุดมการณ์ทางการเมือง

คุณลักษณะทางประชากร	การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง						รวม
	ไม่เคยเปิดรับ		เปิดรับน้อย		เปิดรับมาก		
เพศ							
ชาย	23.9	(56)	33.8	(79)	42.3	(99)	100.0 (234)
หญิง	36.5	(97)	31.2	(83)	32.3	(86)	100.0 (266)
อายุ							
18 - 25 ปี	38.5	(35)	39.6	(36)	22.0	(20)	100.0 (91)
26 - 35 ปี	38.7	(55)	35.9	(51)	25.4	(36)	100.0 (142)
36 - 45 ปี	25.0	(31)	38.7	(48)	36.3	(45)	100.0 (124)
46 - 55 ปี	25.5	(25)	18.4	(18)	56.1	(55)	100.0 (98)
มากกว่า 55 ปี	15.6	(7)	20.0	(9)	64.4	(29)	100.0 (45)

ตาราง 1 (ต่อ)

คุณลักษณะทางประชากร	การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง						รวม	
	ไม่เคยเปิดรับ		เปิดรับน้อย		เปิดรับมาก			
อาชีพ								
นักศึกษา	55.3	(26)	31.9	(15)	12.8	(6)	100.0	(47)
ข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	24.7	(44)	31.5	(56)	43.8	(78)	100.0	(178)
พนักงานบริษัทเอกชน	31.2	(39)	40.0	(50)	28.8	(36)	100.0	(125)
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	26.2	(17)	24.6	(16)	49.2	(32)	100.0	(65)
ว่างงาน/แม่บ้าน	25.0	(4)	25.0	(4)	50.0	(8)	100.0	(16)
รับจ้างทั่วไป	42.4	(14)	27.3	(9)	30.3	(10)	100.0	(33)
อื่นๆ	25.0	(9)	33.3	(12)	41.7	(15)	100.0	(36)
ระดับการศึกษา								
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น	13.3	(2)	6.7	(1)	80.0	(12)	100.0	(15)
มัธยมศึกษาตอนต้น	41.2	(7)	23.5	(4)	35.3	(6)	100.0	(17)
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	36.5	(23)	34.9	(22)	28.6	(18)	100.0	(63)
อนุปริญญา / ปวส.	35.8	(19)	24.5	(13)	39.6	(21)	100.0	(53)
ปริญญาตรี	32.2	(94)	35.6	(104)	32.2	(94)	100.0	(292)
ปริญญาโท	13.6	(8)	30.5	(18)	55.9	(33)	100.0	(59)
ปริญญาเอก	0	(0)	0	(0)	100.0	(1)	100.0	(1)
รายได้								
ต่ำกว่า 5,000 บาท	50.0	(24)	29.2	(14)	20.8	(10)	100.0	(48)
5,001 - 10,000 บาท	40.0	(48)	32.5	(39)	27.5	(33)	100.0	(120)
10,001 - 15,000 บาท	30.5	(25)	30.5	(25)	39.0	(32)	100.0	(82)
15,001 - 20,000 บาท	27.5	(14)	39.2	(20)	33.3	(17)	100.0	(51)
20,001 - 25,000 บาท	23.5	(16)	38.2	(26)	38.2	(26)	100.0	(68)
25,001 - 30,000 บาท	21.6	(8)	35.1	(13)	43.2	(16)	100.0	(37)
30,001 บาท ขึ้นไป	19.1	(18)	26.6	(25)	54.3	(51)	100.0	(94)

1.2 การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 500 คน ดังแสดงในตาราง 2 พบว่าส่วนใหญ่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก ร้อยละ 37.0 รองลงมาคือ มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย ร้อยละ 32.4 และไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ร้อยละ 30.6

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เคยเปิดรับ	153	30.6
เปิดรับน้อย	162	32.4
เปิดรับมาก	185	37.0
รวม	500	100.0

โดยการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง เกือบ 2 ใน 3 รับชมสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองผ่านทางเคเบิลทีวีท้องถิ่น ขณะที่ช่องทางการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่ได้รับความนิยมในอันดับถัดมาคือ จานดาวเทียม (ร้อยละ 27.4) และมีเพียงร้อยละ 14.1 เท่านั้นที่รับชมสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองผ่านอินเทอร์เน็ต (ตาราง 3)

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง จำแนกตามช่องทางการเปิดรับ

ประเภทของช่องทางการเปิดรับ	ไม่เปิดรับ		เปิดรับ	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
จานดาวเทียม	252	72.6	95	27.4
เคเบิลทีวีท้องถิ่น	123	35.4	224	64.6
อินเทอร์เน็ต	298	85.9	49	14.1
อื่นๆ	346	99.7	1	0.3

ตาราง 4 แสดงถึงวัตถุประสงค์ของการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการทราบข้อมูลข่าวสาร (ร้อยละ 48.0) และไม่เกินร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีวัตถุประสงค์ของการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้คือ สมาชิกในครอบครัวรับชม ทำให้ต้องรับชมไปด้วย นำไปใช้สนทนาหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น ฆ่าเวลา เปิดไว้เป็นเพื่อนหรือคลายเหงา เป็นกิจกรรมครอบครัว และอื่นๆ ตามลำดับ

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง จำแนกตามจุดประสงค์ของการเปิดรับ

จุดประสงค์ของการเปิดรับ	จำนวน	ร้อยละ
ต้องการทราบข้อมูลข่าวสาร	240	48.0
นำไปใช้สนทนา / แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น	36	7.2
ฆ่าเวลา	17	3.4
เปิดไว้เป็นเพื่อน / คลายเหงา	7	1.4
เป็นกิจกรรมในครอบครัว	5	1.0
สมาชิกในครอบครัวรับชม ทำให้ต้องรับชมไปด้วย	38	7.6
อื่นๆ	4	0.8
รวม	347	69.4

ผลการศึกษาที่แสดงในตาราง 5 นั้น จะเห็นว่าพฤติกรรมระหว่างการเปิดรับของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมระหว่างการเปิดรับคือ รับชมแบบตั้งใจบ้าง ไม่ตั้งใจบ้าง เช่น เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ ดูบ้าง ไม่ดูบ้าง (ร้อยละ 27.6) รองลงมาคือ รับชมอย่างตั้งใจ และมีกิจกรรมอื่นๆ ประกอบ เช่น รับชมพร้อมรับประทานอาหาร รับชมพร้อมทำงานบ้าน เป็นต้น

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง จำแนกตามพฤติกรรมระหว่างการเปิดรับ

พฤติกรรมระหว่างการเปิดรับ	จำนวน	ร้อยละ
รับชมอย่างตั้งใจเพียงอย่างเดียว	59	11.8
รับชมอย่างตั้งใจ และมีส่วนร่วม เช่น ปรบมือ หรือส่งเสียงเชียร์ตาม	36	7.2
รับชมอย่างตั้งใจ และมีกิจกรรมอื่นๆ ประกอบ เช่น รับชมพร้อมรับประทาน อาหาร รับชมพร้อมทำงานบ้าน เป็นต้น	89	17.8
รับชมแบบตั้งใจบ้าง ไม่ตั้งใจบ้าง เช่น เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ ดูบ้าง ไม่ดูบ้าง	138	27.6
รับชมอย่างไม่ตั้งใจ เช่น เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ แต่ไม่ได้ใส่ใจ หรือไม่ได้รับฟังเนื้อหา นั้นๆ	18	3.6
อื่นๆ	7	1.4
รวม	347	69.4

1.3 การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง โดยเฉลี่ยมีคะแนนเท่ากับ 3.28 คะแนน (ตาราง 6)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

ตัวแปร	n	Min	Max	Mean	SD
การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง	500	1.50	5.00	3.28	0.59
หมายเหตุ	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง		
	Min	แทน	คะแนนเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด		
	Max	แทน	คะแนนเฉลี่ยที่สูงที่สุด		
	Mean	แทน	ค่าเฉลี่ย		
	SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน		

จากการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองในภาพรวม สามารถนำมาจัดแบ่งเป็นองค์ประกอบของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง โดยวิธีการทางสถิติด้วยการใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ (Factor Analysis) แบบ Principal Component Analysis (PCA) ผู้วิจัยได้ทดสอบค่า KMO และ Bartlett' s test พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์ของ KMO เท่ากับ 0.858 ถือว่ามีความสัมพันธ์ในระดับสูง และทดสอบค่า Bartlett' s test พบว่าค่า Chi - Square เท่ากับ 2425.476 (df = 120, Sig = 0.000) ซึ่งสามารถจำแนกองค์ประกอบเหลือเพียง 4 องค์ประกอบ (ตาราง 7) คือ

1. องค์ประกอบด้านความไว้วางใจทางการเมือง
2. องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง
3. องค์ประกอบด้านความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมือง
4. องค์ประกอบด้านความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์

ตาราง 7 องค์ประกอบของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

รายการคำถาม	องค์ประกอบของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง			
	1	2	3	4
8. ฉันคิดว่าสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันรุนแรงเกินกว่าที่ฉันและประชาชนส่วนใหญ่จะสามารถมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาได้	0.700*	0.038	0.210	-0.082
1. ฉันคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องซับซ้อนยุ่งยาก จนฉันไม่สามารถเข้าใจได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง	0.664*	0.394	-0.001	-0.066
6. ฉันคิดว่าปัญหาทุกปัญหาควรคลี่คลายด้วยตัวของมันเอง ฉะนั้นการวางเฉยต่อสถานการณ์จึงเป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด	0.661*	-0.048	0.024	0.261
11. ฉันคิดว่าประชาชนธรรมดา ไม่มีสิทธิมีเสียงที่จะไปกำหนดได้ว่ารัฐบาลควรทำอะไร	0.623*	0.032	0.361	-0.127
2. ฉันคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องที่คนธรรมดาไม่สามารถไปกำหนด หรือเปลี่ยนแปลงอะไรได้	0.609*	0.314	0.126	0.024
13. ฉันคิดว่าประชาชนไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นการทำงานของรัฐบาล	0.594*	0.087	-0.173	0.326
4. ฉันคิดว่าตนเองรู้เรื่องราวทางการเมืองดีกว่าคนทั่วไป	0.046	0.861*	0.133	0.092
3. ฉันคิดว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นทางการเมืองที่สำคัญๆ ของประเทศ	0.092	0.835*	0.122	0.142
5. ฉันคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัว สามารถรับรู้เรื่องราวทางการเมืองและเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้	0.290	0.567*	0.272	0.202
7. ฉันคิดว่ากิจกรรมทางการเมืองเป็นเรื่องสำคัญและอยู่ในความรับผิดชอบของฉันด้วย	0.206	0.464*	0.451	0.173
14. ฉันคิดว่ามีวิธีการที่สามารถแสดงความคิดเห็นและความต้องการของฉันให้รัฐบาลรับฟังได้	0.078	0.054	0.766*	0.103
16. ฉันคิดว่าตนเองสามารถดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหากนักการเมืองกระทำผิดกฎหมาย	0.111	0.316	0.656*	0.098
9. ฉันคิดว่าตนเองสามารถมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศได้	0.207	0.358	0.594*	0.266
12. ฉันคิดว่าหนึ่งคะแนนเสียงในการใช้สิทธิของฉันมีความหมายต่อการสอบได้หรือสอบตกของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	-0.019	0.032	0.533*	0.388
15. ฉันคิดว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ ย่อมมีผลต่อการกระทำ นโยบาย หรือการตัดสินใจของรัฐบาล	0.010	0.139	0.259	0.773*
10. ฉันคิดว่าการชุมนุมเรียกร้องของประชาชน ย่อมมีผลต่อการกระทำ นโยบาย หรือการตัดสินใจของรัฐบาล	0.097	0.224	0.198	0.747*

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนด้านความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก (3.68 คะแนน) ส่วนองค์ประกอบด้านอื่นๆ ได้แก่ ความไว้วางใจทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง และความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมือง กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนอยู่ในระดับปานกลาง (3.23, 3.22 และ 3.20 คะแนน ตามลำดับ) ดังตารางข้างล่าง

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขององค์ประกอบของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

องค์ประกอบของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง ของตนเอง	n	Min	Max	Mean	SD
ด้านความไว้วางใจทางการเมือง	500	1.17	5.00	3.23	0.78
ด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	500	1.00	5.00	3.22	0.73
ด้านความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมือง	500	1.00	5.00	3.20	0.83
ด้านความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์	500	1.00	5.00	3.68	0.83

หมายเหตุ	n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
	Min	แทน	คะแนนเฉลี่ยที่ต่ำที่สุด
	Max	แทน	คะแนนเฉลี่ยที่สูงที่สุด
	Mean	แทน	ค่าเฉลี่ย
	SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 2 การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ระหว่างผู้ที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแตกต่างกัน

2.1 ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองต่างกัน

ตาราง 9 แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างจะมีเพิ่มมากขึ้น เมื่อมีปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่มากขึ้น โดยกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก จะรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองมากที่สุด (3.54 คะแนน) ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง มีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองน้อยที่สุด (3.01 คะแนน) ตามลำดับ

ตาราง 9 ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการ

เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ไม่เคยเปิดรับ	153	3.01	0.48
เปิดรับน้อย	162	3.22	0.52
เปิดรับมาก	185	3.54	0.63

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง ซึ่งแสดงผลในตาราง 10 นี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง และกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย ส่วนใหญ่มีความไว้วางใจทางการเมืองในระดับปานกลาง (3.01 และ 3.19 คะแนน ตามลำดับ) ส่วนกลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก โดยเฉลี่ยจะมีระดับความไว้วางใจทางการเมืองมาก (3.46 คะแนน)

สำหรับด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง และกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย ส่วนใหญ่จะมีระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองด้านความรู้ความเข้าใจทางการเมืองปานกลาง (2.91 และ 3.13 คะแนน ตามลำดับ) ขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก ส่วนใหญ่จะมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก (3.55 คะแนน)

องค์ประกอบด้านความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมือง พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมืองในระดับปานกลาง ทั้งกลุ่มที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง กลุ่มที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย และกลุ่มที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก อย่างไรก็ตาม กลุ่มที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมากเป็นกลุ่มที่รับรู้ความสามารถของตนเองในการที่จะสนับสนุนทางการเมืองสูงที่สุด (3.48 คะแนน) และกลุ่มที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นกลุ่มที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองในการที่จะสนับสนุนทางการเมืองต่ำที่สุด (2.92 คะแนน)

สำหรับองค์ประกอบในด้านสุดท้าย นั่นคือด้านความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าส่วนใหญ่มีระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองในด้านนี้ปานกลาง (3.42 คะแนน) ในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง แต่กลุ่มที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย และกลุ่มที่มีการเปิดรับในปริมาณมากนั้น ส่วนใหญ่มีความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ในระดับมาก (3.64 และ 3.92 คะแนน ตามลำดับ)

ตาราง 10 ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองในองค์ประกอบแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

องค์ประกอบของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง ของตนเอง	การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง		
	ไม่เคยเปิดรับ	เปิดรับน้อย	เปิดรับมาก
ความไว้วางใจทางการเมือง	3.01(0.69)	3.19(0.70)	3.46(0.86)
ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	2.91(0.67)	3.13(0.62)	3.55(0.73)
ความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมือง	2.92(0.69)	3.16(0.85)	3.48(0.83)
ความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์	3.42(0.87)	3.64(0.79)	3.92(0.76)

2.2 การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

ผลการศึกษาในตาราง 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองต่างกัน มีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ($F = 39.911$)

ตาราง 11 การเปรียบเทียบระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	24.290	2	12.145	39.911***	0.000
ภายในกลุ่ม	151.242	497	0.304		
รวม	175.532	499			

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, *** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

2.2 การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ จำแนกตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD (ตาราง 12)

การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง จะมีมากขึ้นเมื่อมีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเพิ่มขึ้น กล่าวคือกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย และกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก มีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และกลุ่มที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองจะสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณที่น้อยกว่า อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติด้วยเช่นกัน

ตาราง 12 การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ จำแนกตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD

ลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง	ไม่เคยเปิดรับ	เปิดรับน้อย	เปิดรับมาก
การเมือง	3.01	3.22	3.54
ไม่เคยเปิดรับ	-	-0.210***	-0.531***
เปิดรับน้อย	-	-	-0.321***
เปิดรับมาก	-	-	-

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, *** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

2.3 การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง ในองค์ประกอบด้านต่างๆ ของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง (ตาราง 13)

สำหรับความแตกต่างในการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง ตามองค์ประกอบในแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่าง โดยการพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของคะแนนในแต่ละองค์ประกอบ พบว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความไว้วางใจทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมือง และความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ แตกต่างกันตามปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองตามองค์ประกอบแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองต่างกัน

องค์ประกอบของการรับรู้ ประสิทธิภาพทางการเมืองของ ตนเอง	แหล่งความ แปรปรวน	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig
ความไว้วางใจทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	17.179	2	8.589	14.854***	0.000
	ภายในกลุ่ม	287.391	497	0.578		
	รวม	304.570	499			
ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	36.381	2	18.191	39.677***	0.000
	ภายในกลุ่ม	227.857	497	0.458		
	รวม	264.238	499			
ความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุน ทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	26.347	2	13.173	20.620***	0.000
	ภายในกลุ่ม	317.510	497	0.639		
	รวม	343.856	499			
ความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้อง ผลประโยชน์	ระหว่างกลุ่ม	22.015	2	11.007	16.934***	0.000
	ภายในกลุ่ม	323.071	497	0.650		
	รวม	345.086	499			

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, *** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

2.4 การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองตามองค์ประกอบแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ จำแนกตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD

กลุ่มตัวอย่างรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองในแต่ละองค์ประกอบ ทั้งในด้านความไว้วางใจทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมือง และความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ จะเพิ่มขึ้นตามปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก จะมีระดับความไว้วางใจทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมือง และความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ มากกว่ากลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย และกลุ่มที่ไม่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ขณะที่การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองในองค์ประกอบด้านต่างๆ ดังกล่าวในกลุ่มที่มีการเปิดรับ

สื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย จะมีมากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยมีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ดังผลการศึกษาที่แสดงในตารางข้างล่างนี้

ตาราง 14 การเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองตามองค์ประกอบแต่ละด้านของกลุ่มตัวอย่างเป็นรายคู่ จำแนกตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ด้วยวิธีการทดสอบแบบ LSD

องค์ประกอบของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง	ลักษณะการเปิดรับ	ไม่เคยเปิดรับ		
		เปิดรับน้อย	เปิดรับมาก	
ความไว้วางใจทางการเมือง	ไม่เคยเปิดรับ	-	-0.176*	-0.446***
	เปิดรับน้อย	-	-	-0.270**
	เปิดรับมาก	-	-	-
ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง	ไม่เคยเปิดรับ	-	-0.226**	-0.643***
	เปิดรับน้อย	-	-	-0.417***
	เปิดรับมาก	-	-	-
ความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมือง	ไม่เคยเปิดรับ	-	-0.236**	-0.555***
	เปิดรับน้อย	-	-	-0.320***
	เปิดรับมาก	-	-	-
ความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์	ไม่เคยเปิดรับ	-	-0.227**	-0.509***
	เปิดรับน้อย	-	-	-0.282**
	เปิดรับมาก	-	-	-

* มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.05, ** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.01, *** มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ < 0.001

ส่วนที่ 3 อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับคุณลักษณะทางประชากร ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

3.1 อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับเพศ ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ไม่มีอิทธิพลร่วมกับเพศที่จะส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง ดังแสดงผลในตาราง 15

ตาราง 15 อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับเพศ
ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	Sums of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
การเปิดรับสื่อ	21.936	2	10.968	36.196	0.000
เพศ	1.468	1	1.468	4.845	0.028
การเปิดรับสื่อ * เพศ	0.138	2	0.069	0.227	0.797
Error	149.690	494	0.303		
รวม	5543.668	500			

3.2 อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง
กับอายุ ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

ผลการศึกษาจากตาราง 16 พบว่าการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง
ไม่มีอิทธิพลร่วมกับอายุที่จะส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

ตาราง 16 อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับอายุ
ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	Sums of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
การเปิดรับสื่อ	13.823	2	6.912	22.982	0.000
อายุ	1.675	4	0.419	1.392	0.236
การเปิดรับสื่อ * อายุ	4.202	8	0.525	1.746	0.086
Error	145.859	485	0.301		
รวม	5543.668	500			

3.3 อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง
กับอาชีพ ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ไม่มีอิทธิพลร่วมกับอาชีพที่จะ
ส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง ดังเช่นตาราง 17

ตาราง 17 อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับอาชีพ
ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	Sums of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
การเปิดรับสื่อ	15.011	2	7.506	25.880	0.000
อาชีพ	7.576	6	1.263	4.354	0.000
การเปิดรับสื่อ * อาชีพ	5.818	12	0.485	1.672	0.070
Error	138.918	479	0.290		
รวม	5543.668	500			

3.4 อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง
กับระดับการศึกษา ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ไม่มีอิทธิพลร่วมกับระดับ
การศึกษาที่จะส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง ในตาราง 18

ตาราง 18 อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับระดับ
การศึกษา ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	Sums of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
การเปิดรับสื่อ	5.898	2	2.949	10.166	0.000
การศึกษา	7.963	6	1.327	4.575	0.000
การเปิดรับสื่อ * การศึกษา	3.408	10	0.341	1.175	0.305
Error	139.532	481	0.290		
รวม	5543.668	500			

3.5 อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง
กับรายได้ต่อเดือน ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ไม่มีอิทธิพลร่วมกับรายได้ต่อ
เดือนที่จะส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง ดังแสดงผลในตาราง 19

ตาราง 19 อิทธิพลร่วมกันระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับรายได้ต่อเดือน ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

แหล่งความแปรปรวน	Sums of Squares	df	Mean Squares	F	Sig.
การเปิดรับสื่อ	15.608	2	7.804	26.534	0.000
รายได้	6.467	6	1.078	3.665	0.001
การเปิดรับสื่อ * รายได้	2.831	12	0.236	0.802	0.649
Error	140.880	479	0.294		
รวม	5543.668	500			

ส่วนที่ 4 ผลการสัมภาษณ์เชิงลึก

จากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 14 คน สามารถสรุปสาระสำคัญได้ตามประเด็นดังต่อไปนี้

3.1 การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

กลุ่มตัวอย่างสามารถรับรู้ถึงวิธีการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ซึ่งมีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล วิธีการอย่างหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หรือก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวอย่างใดอย่างหนึ่งต่อการเมือง นั่นคือการชุมนุมทางการเมือง โดยกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการชุมนุมทางการเมืองเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถรวบรวมผู้คนจำนวนมากจากหลากหลายสาขาอาชีพ หลากหลายสถานที่ หรือแม้แต่ว่าความหลากหลายทางสถานะทางสังคม แล้วเมื่อมีคนจำนวนมากขึ้นก็จะทำให้สามารถเรียกร้องในผลประโยชน์ตามที่กลุ่มของตนต้องการได้ ทำให้เกิดความยุติธรรมแก่คนชนชั้นล่างและชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ด้วย ซึ่งการชุมนุมนี้ กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าจะทำให้เกิดการเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ นอกจากนี้การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าจะสามารถกระทำเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าการกระทำนี้จะเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่จากการเปลี่ยนรัฐบาลนั่นเอง

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์

“เชื่อว่าส่วนเล็กๆ ส่วนหนึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลง”(หญิง 39 คู่รักส่วนตัว)

“ก็หลายๆ คน เราคนนึง แล้วพาอีกหลายๆ คน พอมันมารวมกัน ก็เยอะขึ้น มันก็จะมีผล” (หญิง 54 ธุรกิจส่วนตัว)

“มีส่วน เพราะคนมีความตั้งใจจริง ที่ไปช่วยกันให้มีการเปลี่ยนแปลง การไปรวมตัวกันทำให้มีการเปลี่ยนแปลง ไม่งั้นไม่ไค่นล้มทักษิณได้หรอก ลำพังไอ้พวกส.ส.หรือที่เลือกตั้งก็เสร็จเงินทักษิณหมด สู้อ่านาเงินทักษิณไม่ได้ เพราะทักษิณใช้ระบบพอค้า ใช้เงินซื้อส.ส.เพื่อเอามาโหวตเสียงให้แค่นั้นเอง ไม่ได้ใช้ความรู้ความสามารถของนักการเมืองที่จะมาช่วยพัฒนาประเทศไทยเลย” (ชาย 54 ธุรกิจส่วนตัว)

“เชื่อสิ เพราะเปลี่ยนมาแล้ว เป็นส่วนหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงทั้งสามรอบ” (หญิง 56 ค้าขาย)

“เชื่อว่าอย่างน้อยที่สุดมันก็มีผลให้อะไรเปลี่ยนแปลงบ้าง ไม่มากก็น้อย สมมติว่าการออกไปเดินประท้วงหรือเรียกร้องอะไรบางอย่าง ถึงแม้ไม่ได้ในสิ่งที่หวัง แต่อย่างน้อยก็เกิดความเปลี่ยนแปลงในใจของผู้ที่ดูข่าวการประท้วงนั้นๆ ไม่มากก็น้อย” (ชาย 25 ธุรกิจส่วนตัว)

“เชื่อว่ามีส่วน เพราะถ้าเราไปชุมนุม เราก็จะช่วยทำให้กลุ่มคนมีมากขึ้น การที่กลุ่มคนมีมากขึ้น ย่อมสร้างความเกรงขามต่อฝ่ายตรงข้าม ทำให้การตัดสินใจใดๆ ของฝ่ายตรงข้ามลำบากและระมัดระวังมากขึ้น จะมีองค์กรภายนอกที่ไม่เกี่ยวข้องเข้ามาสังเกตการณ์มากขึ้น ทำให้ฝ่ายตรงข้ามกับเราทำอะไรได้ไม่สะดวกมากนัก และอาจจะก่อให้เกิดแรงกดดันเพื่อเกิดการเปลี่ยนแปลง” (ชาย 35 พนักงานบริษัทเอกชน)

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

สำหรับคำถามในประเด็นนี้ ผู้วิจัยได้ยกสถานการณ์ตัวอย่างที่จะครอบคลุมถึงสาเหตุที่มีผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง โดยอ้างอิงตามแนวคิดของ Bandura (1977) ที่ได้กล่าวว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองประกอบด้วย 4 ปัจจัย ดังรายละเอียดข้างล่างนี้

1. ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่า วิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองนั้นคือ การชุมนุม เพราะกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เคยได้รับประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จมาแล้ว ทั้งจากการไปชุมนุมด้วยตนเอง หรือการชุมนุมโดยเป็น

เพียงผู้รับชมผ่านโทรทัศน์เท่านั้น ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จึงรับรู้ว่าการออกมาร่วมชุมนุมก็จะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์

“ไป เพราะว่าไม่ให้มันกลับมาเป็นใหญ่ได้อีก ไม่งั้นประเทศก็จะล่มจม ก็เลยย้อนกลับไป ไฉอันเดิมที่ออกไปครั้งแรก คือเราจะดู ถ้าเกิดมันเป็นประโยชน์กับประเทศเราจะไปเป็นส่วนหนึ่ง ให้มันเป็นปริมาณ ให้มันเยอะๆ เราไม่รู้ว่ามันจะสำเร็จหรือเปล่า แต่ถ้าเค้าพานกหวีดเรียกอีกทีก็จะไปอีก คิดว่าถ้าเกิดช่วยกันคนละนิดคนละหน่อย มันอาจจะสำเร็จ แต่ไม่มั่นใจว่าจะสำเร็จหรือเปล่า แต่จะไป”(หญิง 39 ธุรกิจส่วนตัว)

“ไปเต็มร้อย ถ้าไม่ไปเราก็เสียเปล่า ที่เราทำมาแล้ว มันก็เสียเปล่า ให้มันกลับมาใช้มัย บริจาคเงินไปก็ตั้งเยอะ เสียแรงที่ตั้งเยอะ ค่าน้ำมันรถที่ตั้งเยอะ ถ้ามันมาอีก แล้วไม่ไปได้มันอีกนะ ก็เสียเวลา เสียของ”(หญิง 54 ธุรกิจส่วนตัว)

“ไป เพราะคาดว่าจะชัดเจนที่การแก้รัฐธรรมนูญ นั้นจะทำไปเพื่อล้างความผิดให้กับทักษิณและพวกพ้อง และอื่นๆ อีกมาก คิดว่าจะสำเร็จ เพราะกลไกอำนาจรัฐอื่นๆ ที่เหลือ ยังคงหวังพึ่งได้อยู่บ้าง”(ชาย 25 ธุรกิจส่วนตัว)

“ออกไปแน่นอน เพราะว่าคนเลวอย่างนั้นยังงี้ยังเลวอยู่ เหมือนสันดานคนที่ซูดยังงี้ก็ซูดไม่ได้ ถ้าไม่ออกไปต่อไปเราก็ไม่มีแผ่นดินจะอยู่ คิดว่าจะเรียกร้องสำเร็จ แต่อาจจะต้องมีการสูญเสียเลือดเนื้อบ้าง แต่คิดว่าทักษิณคงไม่ได้กลับมาแล้ว เพราะป่วยใกล้ตายแล้ว นอนอยู่ที่โรงพยาบาลใกล้ตายแล้ว อีกทั้งยังมีคนแข่งชกหักกระดูกทุกวัน ยังงี้ก็อายุไม่ยืนแน่นอน”(ชาย 35 พนักงานบริษัทเอกชน)

“อาจจะไปแต่ไม่อยากให้ยึดเยื้อ และไม่แน่ใจว่าจะสำเร็จเพราะทักษิณจัดเป็นพวกหน้าด่านและไร้อิทธิพลแบบที่บอกไปในข้อที่แล้ว ส่วนการแก้ไขรัฐธรรมนูญน่าจะเข้าชื้อกันเพื่อเรียกร้องมากกว่าออกไปชุมนุม”(หญิง 27 ธุรกิจส่วนตัว)

“คิดว่า ถ้าไปแล้วมาสันติวิธีก็ไป ผมว่าความเป็นจริงของประเทศไทยมันน่าจะเปิดเผยได้บ้าง จะมาปิดกันสื่อกันอย่างเดียว ปิดกันสื่อฝ่ายตรงข้าม แต่ฝ่ายของตัวเองไม่ยอมปิด”(ชาย 37 ค้าขาย)

“ไป สำเร็จหรือไม่สำเร็จไม่ทราบ ว่ารัฐบาลจะฟังประชาชนหรือไม่”(ชาย 60 เกษตรกร)

2. การสังเกตตัวแบบ

การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ทำให้กลุ่มตัวอย่างรับรู้ความสามารถทางการเมืองของตนจากการสังเกตตัวแบบ โดยกลุ่มตัวอย่างได้เห็นบุคคลจำนวนมากที่เข้าไปร่วมชุมนุม ทำให้กลุ่มตัวอย่างรับรู้ว่าคุณเองก็สามารถเข้าไปร่วมชุมนุม หรือการแสดงออกทางการเมืองได้เช่นกัน หรือแม้กระทั่งเป็นผู้ริเริ่มในการจัดตั้งให้เกิดการชุมนุมทางการเมืองในแต่ละครั้งด้วย เพราะได้เห็นการแสดงพฤติกรรมทางการเมืองเหล่านี้จากตัวแบบที่มีความหลากหลายและมีจำนวนมาก ที่เป็นตัวแบบที่มีลักษณะสอดคล้องใกล้เคียงกับตน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างสามารถรับรู้ถึงความสามารถทางการเมืองของตนได้ อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งคิดว่าตนไม่สามารถร่วมแสดงออก หรือทำให้เกิดการชุมนุมทางการเมืองได้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ ไม่ได้มุ่งประเด็นไปที่พฤติกรรมในการแสดงออกทางการเมือง แต่ให้ความสำคัญกับเรื่องสภาพแวดล้อม และเนื้อหาหรือประเด็นที่ต้องการให้ร่วมกันแสดงออกทางการเมือง

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์

“ก็เกิดขึ้นแล้ว คอนเสิร์ตสัญจรครั้งที่ 1 ชลบุรี ครั้งที่ 2 สระบุรี” (ชาย 54 ธุรกิจส่วนตัว)

“ได้แน่นอน ถ้าเรามีกันหลาย ๆ คนและส่งข้อเรียกร้องไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มาจัดในพื้นที่ของเรา” (ชาย 35 พนักงานบริษัทเอกชน)

“ไป ในใจคิดว่ารัฐบาลหรือผู้มีอำนาจไม่ให้ความสำคัญเป็นธรรมกับประชาชน” (ชาย 53 คำชาย)

“ไปร่วมครับ กระตือรือร้น ไม่มีความหวาดกลัว อยากแสดงออกอย่างมาก” (ชาย 45 เกษตรกร)

“อยากไปแต่ไม่ไป อยากไปทุกครั้งที่เค้าจัด อยากไปตลอดเลย ไม่ว่าจะในกรุงเทพ ที่ไหนก็แล้วแต่ อยากไป แต่ไม่ไป เพราะว่าอย่างทีบอกไปครั้งแรก เราไม่รู้ว่า เราทำธุรกิจ เราไม่รู้ว่าคนชอบหรือไม่ชอบ เกิดเราไป ณ ตรงนั้น คนที่เคยรู้จักเราหรือคนที่อยู่จังหวัดเดียวกับเรา ไปเหมือนเรา ไปสังเกตการณ์ ที่ไม่ได้ชอบ แต่ไปดู ก็มี คือเราไม่อยากเป็นเป้า เอ๊ะมันสีอะไรกันแน่ ตัดปัญหาไปเลยคือไม่ไปดีกว่า แต่ถามว่าในใจอยากไปมั๊ย อยากไป” (หญิง 42 ธุรกิจส่วนตัว)

“ถ้าหัวข้อเรื่องหรือประเด็นเรื่องนั้นเกี่ยวข้องกับภารกิจชีวิตอยู่ของคนในพื้นที่ ก็โอเค แต่ถ้ามันไม่ได้เกี่ยวข้อง ออกไปมันมากมาย คือไกลเกินกว่าที่เราจะเข้าไปสัมผัสด้วย ก็คงไม่” (หญิง 50 รับราชการ)

3. การพูดชักจูง

การพูดชักจูงนั้นมีผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับแนวคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองมาจากแกนนำ โดยแกนนำเป็นบุคคลหนึ่งที่มีผลอย่างมาก ในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองของสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ว่าตนเองมีประสิทธิภาพทางการเมืองเป็นผลจากการที่แกนนำซึ่งกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับของสังคม ได้ชี้้นำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัว เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การพูดของแกนนำนี้อาจสอดแทรกไปด้วยเนื้อหาสาระ และการโน้มน้าวให้บุคคลเห็นด้วยกับสิ่งที่ตนพูด แต่มีกลุ่มตัวอย่างบางคนที่จะพิจารณาสิ่งที่แกนนำนำเสนอ ก่อน นั้นอาจแสดงถึงการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของเขาด้วยเช่นกัน เพราะเป็นการให้ความใส่ใจกับประเด็นทางการเมือง โดยอาจจะเป็นผลนำมาซึ่งการแสดงออกของพฤติกรรมทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆ ด้วยก็ได้

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์

“มีผล ก็คนที่แกนนำ แต่ละคนน่าเชื่อถือ แต่ละคนมีทุนทางสังคมเยอะ มั่นใจในแกนนำ คิดว่าเค้าเป็นคนดี เค้าต้องคิดดี ทำดี เราดูแล้ว น่าเชื่อถือ เราเลยเชื่อ ก็เลยไปร่วมด้วย” (หญิง 39 ธุรกิจส่วนตัว)

“ก็ช่วย ช่วยให้เปิดหูเปิดตาเรา บางทีข้อมูลบางอย่างเราไม่รู้ แต่เค้าจะรู้มากกว่า เพราะเราเป็นชาวบ้านธรรมดา หาเข้ากินค้า ไม่อยากจะไปสนใจการเมือง ดูที่การชุมนุมครั้งสุดท้าย ผู้หญิง ลูกเมีย หรือญาติพี่น้องบางคนไม่ได้สนใจการเมือง กลับมาสนใจการเมือง เพราะได้แกนนำพันธมิตรมาชี้แนะ มาอธิบายข่าวสารที่ถูกต้อง แล้วเค้าเห็นด้วย พวกแม่บ้านเค้าถึงไปกัน” (ชาย 54 ธุรกิจส่วนตัว)

“ได้เพราะว่าเค้านำเราเลย เค้าไม่ได้พูดแล้วเค้าไม่ไป เค้าไปด้วย แล้วเค้าอยู่กับเราตลอดเลย 193 วัน เค้าไม่เคยออกทำเนียบเลย เค้าอยู่กับเราตลอดเลย พวกแกนนำเนี่ยนะ ใจโหดสุดเลย ไม่เคยกลัว นำตลอด” (หญิง 56 คำขาย)

“มีผล ทำให้เกิดแรงบันดาลใจที่จะทำให้สำเร็จ มันขึ้นอยู่กับว่าคนพูดเป็นใคร มีพลังแค่ไหน เป็นคนอย่างไร น่าเชื่อถือมั๊ย ในอดีตเป็นคนอย่างไร คำพูดเหล่านี้ทำให้เรามีพลัง ที่จะขบไล่ทักษิณ มันขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล สำหรับข้าพเจ้าคิดว่าเป็นแรงผลักดันอย่างดีที่จะขบไล่ทักษิณได้ เพราะเป็นคนที่ไม่ยอมใครอยู่แล้ว”(ชาย 35 พนักงานเอกชน)

“มี อย่างน้อยเค้าก็เป็นผู้นำในการชุมนุมของเรา เราคนแค่นี้ไม่สามารถที่จะขึ้นไปอยู่ในจุดที่เป็นแกนนำได้ ในเมื่อเค้าเป็นผู้นำได้ เป็นแกนนำได้ เราก็ต้องให้ความเชื่อถือในการนำพาของเค้า คำพูดของแกนนำเป็นความจริง 80% ก็เห็นๆ อยู่ 2 มาตรฐาน การดำเนินคดีระหว่างพันธมิตร แล้วก็การปราบปรามพันธมิตร การชุมนุมของพันธมิตรแล้วก็กลุ่มนปช.” (ชาย 46 รับจ้างทั่วไป)

“มีผล เชื่อที่เค้าพูดความจริง เพราะว่าพวกกรากหญ้าชอบความจริง แบบสองมาตรฐานเราก็ไม่ชอบ ที่ผ่านมาได้ รัฐบาลก็ยังไม่ยอม ไม่รู้จะทำไง”(ชาย 60 เกษตรกร)

“ก็มีส่วน แต่ไม่ทั้งหมด ก็มีบางส่วนเห็นด้วย แต่ยอมรับว่าส่วนมากก็เห็นด้วย ช่วยเค้าขบไล่รัฐบาลก็น่าจะได้”(ชาย 45 เกษตรกร)

4. สภาวะทางกายและอารมณ์

ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมีสภาวะทางกายและอารมณ์ที่อยู่ในระดับปกติ เพราะแม้สถานการณ์การชุมนุมจะมีความตึงเครียดมากเพียงไร กลุ่มตัวอย่างก็ยังคงเห็นว่าการกระทำของพวกเขามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ขณะที่กลุ่มตัวอย่างบางคนที่มีสภาวะทางกายและอารมณ์ที่ไม่ปกติทำให้แม้มีสถานการณ์ความตึงเครียดเพียงเล็กน้อย ก็คิดว่าการกระทำที่เกิดขึ้นนั้นไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์

“ก็น่าจะไป เพราะว่าขนาดตอนนั้นอะ ระเบิดลงยังไปเลย”(หญิง 54 ธุรกิจส่วนตัว)

“ไม่กลัว ไปแน่นอน ตายก็ไป เพราะไปผจญมาแล้ว ต้องไปช่วยควบคุมฝูงชน ช่วยอำนวยความสะดวก เราระวังตัวเองอยู่แล้ว เราต้องกล้าแสดงออก ช่วยกัน ไม่กลัว ตายเพื่อชาติ คนเราไม่ถึงคราวตายก็ไม่ตาย”(ชาย 54 ธุรกิจส่วนตัว)

“ปกติที่ผ่านมาก็เอ็ม 79 ลงนะที่ไปเนี่ย คิดซะว่าถ้ามันไม่ถึงคราวก็ไม่ตาย คิดอย่างนี้กันส่วนใหญ่เลย ไม่มีผล ไม่กลัว ไม่มีผลต่อการตัดสินใจ ระวังตัว เช่น เวลาจะเข้าที่ ชุมนุมหรือจะออก ก็ระวังตัว เค้าจะมีการส่งด้วยนะ ถอดผ้าพันคอออกด้วยครับ แล้วก็เดิน ออกไปส่งเรา”(หญิง 56 คำชาย)

“ตอนที่ออกไปจะลืมเรื่องเหล่านี้ เพราะคิดเสมอว่า ครั้งหนึ่งในชีวิต ถ้าไม่ ออกมาจะเสียดาย”(ชาย 35 พนักงานบริษัทเอกชน)

“ถ้าวิตกกังวล ไม่ไป ดูว่ามันไม่อันตราย ในนั้นเค้าจะบอกว่า ไม่เป็นไร ให้ มาได้ ให้ข้อมูลว่า มาได้ๆ คือเราจะเชื่อทางเวทิง เค้าบอกว่า มาได้ เราก็มไป แต่ถ้าเราดูแล้ว ถ้าเรา มันใจว่าไปตาย เราไม่ไป คือดูแล้วว่าปลอดภัย ไม่มีอะไร เราก็มไป”(หญิง 39 ธุรกิจส่วนตัว)

“อันนี้ก็มีส่วนนะ ไปจะปลอดภัยมัย เช่น ไปชุมนุมกับเค้า เกิดเค้าตุ้มตุ้ มขึ้นมา จะหนีทันมัย มีส่วนที่ทำให้ไม่ยอมไป ไม่ไปดีกว่า ไม่ยอมไปเสี่ยง ไม่รู้จะเกิดอะไรขึ้น แล้วก็ตัวเองถึงไปชุมนุมได้ เราก็มไปสังเกตการณ์ เราไม่ได้ไปกินไปนอน เราจะไปช่วยเหลือ เอาเงินไปให้ หรือไปทำอะไรให้มันดีขึ้นไปกว่าคนอื่นเค้า ผู้เราไม่ไปดีกว่า เราไม่ยอมเสี่ยง”(หญิง 42 ธุรกิจส่วนตัว)

3.3 ความแตกต่างของการนำเสนอข่าวการเมืองระหว่างสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี กับสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง นำเสนอข่าวสารในเชิงลึก กล้านำเสนอความคิดของฝ่ายตนเอง และมีอิสระในการนำเสนอ สำหรับ ความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำเสนอของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าไม่มี ความเป็นอิสระในการนำเสนอ จึงไม่ค่อยมีการนำเสนอในลักษณะของการวิเคราะห์ หรือมีการ นำเสนอประเด็นในเชิงลึก

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์

“เพราะมันเสนอข่าวสารที่ตรง ไม่มีการลือสเปก ข้อมูลเปิดเผยโดยตรง ข้อเท็จจริงส่วนใหญ่ การเสนอข่าวที่เที่ยงตรง แน่นนอน แล้วข่าวการเมือง ไม่มีอยู่ใต้อาณัติใคร ไม่ ต้องเกรงกลัวใคร เพราะฟรีทีวีใช้สัมปทานของรัฐ พอใครเป็นรัฐก็ต้องเอาใจเข้าข้างนั้น”(ชาย 54 ธุรกิจส่วนตัว)

“แน่นอน ช่องฟรีทีวีพูดไม่หมด แล้วถ้าฝ่ายไหนได้เป็นรัฐบาลก็จะเอียงไปทางโน้น แบบว่าสื่อมันกลัวไม่กล้าพูด แต่ ASTV เค้กล้า เค้ไม่กล้า ตรงไปตรงมา เพราะเค้ไม่ต้องไปฟังโฆษณาของใคร ทุนใหญ่”(หญิง 56 คำชาย)

“แตกต่างกันในบางประเด็น เช่น การนำเสนอความจริงกับการบิดเบือนความจริง เพราะเนื้อหาข่าวหรือบทวิเคราะห์ของ ASTV จะเจาะลึกกว่าและนำเสนอได้มากกว่า ปลอดภัย การเซ็นเซอร์หรือใบสั่งห้ามต่างๆ เนื้อหาความถูกต้องๆ “ไม่ต้องเลี้ยงบางประเด็นหรืออ้อมค้อม” (ชาย 25 ธุรกิจส่วนตัว)

“แตกต่างกันมาก เพราะว่าช่องฟรีทีวียังไม่มีความเป็นอิสระในการนำเสนอข่าวเท่าที่ควรเพราะติดปัญหาว่าเป็นฟรีทีวี เวลาเสนอข่าวก็อาจจะต้องมีการเกรงอกเกรงใจฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือผู้ที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัดอยู่ ส่วนช่อง ASTV / People Channel นั้นมีความเป็นอิสระค่อนข้างมากในการนำเสนอข่าว และข่าวที่ออกมาจะให้รายละเอียดที่ดีกว่าข่าวช่องฟรีทีวี” (ชาย 35 พนักงานบริษัทเอกชน)

“ฟรีทีวีเป็นเครื่องมือของกลุ่มหนึ่งกลุ่มใด หรือว่ากลุ่มผู้มีอำนาจที่เข้าครอบงำ และก็เป็นธุรกิจเกินกว่าที่จะเสนอความจริง People Channel เค้ให้ข้อมูลพอที่จะให้หูตาประชาชนรับรู้ สว่างกว้างไกลได้”(ชาย 46 รับจ้างทั่วไป)

“แตกต่าง คนละอย่าง People Channel เค้รับข้อมูล เค้รับข่าวมาอย่างไรเค้ก็ออกข่าวอย่างนั้น แต่ว่าช่องฟรีทีวีรับข่าวอย่าง มาบอกอีกอย่างหนึ่ง “ไม่อ่านข่าวเหมือนที่ได้รับมา” (ชาย 53 คำชาย)

3.4 การเปิดรับสื่อทางเลือกอื่นที่มีความคิดเห็นแตกต่าง

สถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกัน ย่อมที่จะมีการนำเสนอในเนื้อหาสาระ ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์ก็พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยินดีที่จะเปิดรับสื่อทางเลือกอื่นที่มีความคิดเห็นแตกต่าง เช่นเดียวกันกับที่มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี ที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่าสถานีโทรทัศน์ทั้งสองประเภทนี้มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างไร ดังนั้นการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่ความเห็นแตกต่างไปจากสถานีที่ตนเคยรับชมอยู่ เพื่อที่กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับจะได้นำมาใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างบางคนจะพิจารณาสื่อทางเลือกอื่นก่อนที่จะเปิดรับ โดยพิจารณาว่าสื่อนั้นมีแนวโน้มที่จะนำเสนอข้อมูล

ข่าวสารทางการเมืองที่มีความเป็นข้อเท็จจริงมากน้อยเพียงไร หากพิจารณาแล้วพบว่า เป็นไปตามเงื่อนไขที่ตั้งไว้ กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จึงจะเปิดรับสื่อที่มีความคิดเห็นต่าง

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์

“ก็ดูสลับไปสลับมา ก็ดูว่าข่าวสารของทางนั้น คำให้ข้อมูลกับคนของเค้าถูกต้องมั๊ย แบบที่เราดูมาจาก *ASTV* เหมือนกันมั๊ย หรือว่าเราโดน *ASTV* หลอก แบบเปรียบเทียบ ตอนที่ทักษิณมันโฟนอินเข้ามาก็ดู ดูว่ามันจะพูดอะไร ดูแล้วก็คำไปด้วย”(หญิง 39 ธุรกิจส่วนตัว)

“พร้อม เปิดใจดูทุกช่องนะ ไม่ได้เป็นคนที่เป็นแบบ *ASTV* แล้วเกลียดช่องไหนช่องนี้ ช่องเสียดังก็ดูหมด ดูทุกช่อง จะดูดูว่ามันไปทำอะไร”(หญิง 54 ธุรกิจส่วนตัว)

“พร้อม เพราะจะได้หาจุดด้อยของเค้า และเอาช่องไหนมาเป็นเกราะป้องกันตัวจากภัยอันตรายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ต้องรู้เขา รู้เรา รบร้อยครั้งก็ชนะร้อยครั้ง”(ชาย 35 พนักงานบริษัทเอกชน)

“เปิดใจดูทุกช่อง รู้สึกเสียดาย *People Channel* อย่างเราดู *People Channel* เกือบทุกวัน อย่างข้อมูลใหม่ๆ ที่เข้ามา เราพอจะรู้ว่าประเทศไทยมันจะไปถึงตรงไหนแล้ว ไม่ใช่เราจะฟังแต่แกนนำพูด แกนนำพูดอย่างนี้จริงรีเปล่า เราก็มาวิเคราะห์กัน”(ชาย 37 ค้าขาย)

“พร้อม เพราะดูแล้วเอามาเปรียบเทียบในส่วนที่เรารับรู้ในส่วนที่เราดู แล้วเปรียบเทียบระหว่างสองอย่างว่ามีข้อแตกต่างกันยังไง แล้ววิเคราะห์”(ชาย 45 เกษตรกร)

“ถ้ารายการมีความเป็นธรรมผมก็ดู ถ้าไม่มีความเป็นธรรม ผมดูแป๊บเดียวก็จะปิดไม่เอาแล้ว ดูตัวอย่างช่อง 11 เกาที่คัน ดุยิงโมโหยิงยั่ว ของดร.เสรี มาพูดอย่างนี้มันรับไม่ได้ ถ้าสมมติเราจะปรองดองกัน อย่าเอาอย่างนั้นมาพูด ผมไม่ชอบอย่างนั้น คำหาว่าเสียดังอย่างนั้น อย่างนี้ เมาบ้านเมาเมือง”(ชาย 60 เกษตรกร)

3.5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองไทยในปัจจุบัน

ความเห็นต่อการเมืองไทยในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเมืองว่ายังคงเป็นเรื่องเก่าหรือเรื่องเดิม ซึ่งนั่นหมายความว่า การเมืองไทยยังคงไม่มีการพัฒนา ยังคงย่ำอยู่กับที่ โดยสิ่งที่ไม่มีการพัฒนานี้ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่า การเมืองไทยในปัจจุบันยังคงเล่นพรรคเล่นพวก ให้ความสำคัญกับพวกพ้องมากกว่าประเทศชาติ ใช้อำนาจในการให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ตามที่ตนต้องการ หรือพวก

ห้องของตนต้องการ เหมือนกับการทำธุรกิจในครอบครัวมากกว่าการทำงานเพื่อจะบริหารประเทศ หรือเพื่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ

ตัวอย่างคำให้สัมภาษณ์

“คิดว่าการเมืองมันเป็นเรื่องผลประโยชน์ มันทำมาหากิน มันไม่ได้มาทำให้ประชาชน มันทำธุรกิจ มันเล่นพวก เฉพาะตระกูลพวกมัน”(หญิง 39 ธุรกิจส่วนตัว)

“ยังเหมือนเดิมอยู่ ยังไม่พัฒนา ยังจมปลักที่เดิมอยู่ คือเพราะมันหน้าเก่าทั้งนั้น ผลัดกันไปก็ผลัดกันมา ยังไม่มีนักการเมืองใหม่ที่ดียุ่ ขึ้นมา ระบบนี้ยังเป็นระบบโควตา จัดสรร สมบัติผลัดกันขมอยู่แค่นี้แหละ การเมืองไทย”(ชาย 54 ธุรกิจส่วนตัว)

“การเมืองไทยในทุกวันนี้มันเชื่ออะไรไม่ได้เลย มันหลอกหลวง มันเล่นพวก เล่นพรรคเล่นพวก รวมตัวกันเพื่อผลประโยชน์ทั้งสิ้น มันไม่มีแนวโน้มดีขึ้นได้ ถ้าตราบใดที่คนไทยยังเป็นอย่างนี้อยู่ เห็นแก่เงิน เลือกตั้ง ส.ก. ส.ข. ก็แจก ซื่อเสียงอยู่เลย แต่ว่าการเมืองใหม่ก็ได้เป็น แส่น แต่ก็ยังไม่เข้าเป้า ไม่ได้ชักคนเลย”(หญิง 56 คำขาย)

“การเมืองไทยในปัจจุบันยังคงเป็นการเมืองที่มีการจัดสรรปันส่วนทรัพยากรและผลประโยชน์ต่างๆให้เฉพาะแก่ผู้คนส่วนหนึ่งดังเช่นที่เป็นมาในอดีต เพียงแต่มีการเปลี่ยนถ่ายอำนาจในการจัดสรรไปยังกลุ่มต่างๆ ตามช่วงเวลาที่แตกต่างกันเท่านั้น”(ชาย 25 ธุรกิจส่วนตัว)

“คิดว่าวุ่นวายเหมือนเดิม เพราะคนที่เข้ามาก็ยังหวังผลประโยชน์ก้อนโตจากเงินงบประมาณของรัฐบาลและคนที่ได้เข้ามาแล้วก็พยายามทำทุกอย่างเพื่อให้ตัวเองอยู่ในอำนาจนานที่สุด เพราะถ้าต้องออกไปเลือกตั้งใหม่ก็ไม่แน่ว่าจะได้กลับเข้ามาหรือไม่ การเมืองไทยมีการเล่นพวกพ้อง มีผลประโยชน์ต่างตอบแทน ไม่มีมิตรแท้และศัตรูถาวร ทุกคนพร้อมจะเป็นงูเห่าถ้าจำเป็น สรุปว่าการเมืองไทยยังเหมือนเดิมมาเป็นเวลานานหลายสิบปีแล้ว ไม่มีการพัฒนา”(ชาย 35 พนักงานบริษัทเอกชน)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้รับสาร” ผู้วิจัยใช้วิธีการเก็บข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณคือ การวิจัยเชิงสำรวจโดยมีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 คนจากทั่วประเทศ และเชิงคุณภาพคือ การสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 14 คน สามารถสรุปผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

สำหรับการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 คนจากทั่วประเทศ พบว่าคนส่วนใหญ่มีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองในระดับปานกลาง โดยกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง และกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อยมีระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองปานกลาง ส่วนกลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองจะมีระดับมากด้วยเช่นกัน

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งทดสอบสมมติฐานที่ 1 คือ บุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก จะมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองมาก

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองในบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง จะมีน้อยกว่าบุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อยและปริมาณมาก พร้อมกันนี้บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองจะน้อยกว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้างต้น

นอกจากนี้ หากพิจารณาองค์ประกอบของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ความไว้วางใจทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ความเชื่อในความ

สามารถที่จะสนับสนุนทางการเมือง และความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ พบว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองในองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านนี้ จะมีระดับที่เพิ่มขึ้นตาม ปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง โดยบุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มี อุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองใน องค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน จะมากกว่าบุคคลที่ไม่เคยมีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ และบุคคลที่ เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ในปริมาณน้อย แต่บุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทาง การเมืองในปริมาณน้อย ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองในองค์ประกอบทั้ง 4 ด้านจะสูงกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งจากข้อค้นพบนี้ได้ ช่วยสะท้อนภาพของสมมติฐานข้างต้นได้ดียิ่งขึ้น

สมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่าลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้บุคคลมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองต่างกัน ตามคุณลักษณะทาง ประชากรที่ต่างกัน

จากการทดสอบสมมติฐาน ไม่พบว่ามีอิทธิพลร่วมกันระหว่างลักษณะการเปิดรับ สื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง กับคุณลักษณะทางประชากร ไม่ว่าจะเป็นเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ ต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานในข้างต้น

สำหรับผลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง สามารถสรุปสาระสำคัญในประเด็น ต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

กลุ่มตัวอย่างสามารถรับรู้ถึงวิธีการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ซึ่งมีความหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล วิธีการอย่างหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าจะทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หรือก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวอย่างใดอย่างหนึ่งต่อการเมือง นั้น คือการชุมนุมทางการเมือง โดยกลุ่มตัวอย่างมีความเห็นว่าการชุมนุมทางการเมืองเป็นวิธีการหนึ่ง ที่จะสามารถรวบรวมผู้คนจำนวนมากจากหลากหลายสาขาอาชีพ หลากหลายสถานที่ หรือแม้แต่ ความหลากหลายทางสถานะทางสังคม แล้วเมื่อมีคนจำนวนมากขึ้นก็จะทำให้สามารถเรียกร้องใน ผลประโยชน์ตามที่กลุ่มของตนต้องการได้ ทำให้เกิดความยุติธรรมแก่คนชนชั้นล่างและชุมชนที่ตน อาศัยอยู่ด้วย ซึ่งการชุมนุมนี้ กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าจะทำให้เกิดการเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ นอกจากนี้ การออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าจะสามารถกระทำเพื่อให้เกิดการ

เปลี่ยนแปลงทางการเมือง โดยตามความเห็นของกลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าการกระทำนี้จะเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายใหม่จากการเปลี่ยนรัฐบาลนั่นเอง

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ตามแนวความคิดการรับรู้ความสามารถของตนเองของ Bandura (1997)

2.1 ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ถึงวิธีการหนึ่งที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองนั้นคือ การชุมนุม เพราะกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้เคยได้รับประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จมาแล้ว ทั้งจากการไปชุมนุมด้วยตนเอง หรือการชุมนุมโดยเป็นเพียงผู้รับชมผ่านโทรทัศน์เท่านั้น ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จึงรับรู้ถึงว่าถ้าตนเองออกไปร่วมชุมนุมก็จะมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

2.2 การสังเกตตัวแบบ

การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ทำให้กลุ่มตัวอย่างรับรู้ความสามารถทางการเมืองของตนจากการสังเกตตัวแบบ โดยกลุ่มตัวอย่างได้เห็นบุคคลจำนวนมากที่เข้าไปร่วมชุมนุม กลุ่มตัวอย่างย่อมที่จะรับรู้ถึงว่าตนก็สามารถเข้าไปร่วมชุมนุม หรือการแสดงออกทางการเมืองได้เช่นกัน หรือแม้กระทั่งเป็นผู้ริเริ่มในการจัดตั้งให้เกิดการชุมนุมทางการเมืองในแต่ละครั้งด้วย เพราะได้เห็นการแสดงพฤติกรรมทางการเมืองเหล่านี้จากตัวแบบที่มีความหลากหลายและมีจำนวนมาก ที่เป็นตัวแบบที่มีลักษณะสอดคล้องใกล้เคียงกับตน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างสามารถรับรู้ถึงความสามารถทางการเมืองของตนได้ อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งคิดว่าตนไม่สามารถร่วมแสดงออก หรือทำให้เกิดการชุมนุมทางการเมืองได้ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ ไม่ได้มุ่งประเด็นไปที่พฤติกรรมในการแสดงออกทางการเมือง แต่ให้ความสำคัญกับเรื่องสภาพแวดล้อม และเนื้อหาหรือประเด็นที่ต้องการให้ร่วมกันแสดงออกทางการเมือง

2.3 การพูดชักจูง

การพูดชักจูงนั้นมีผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับแนวคิดหรืออุดมการณ์ทางการเมืองมาจากแกนนำ โดยแกนนำเป็นบุคคลหนึ่งที่มีผลอย่างมาก ในการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองของสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการรับรู้ถึงว่าตนเองมีประสิทธิภาพทางการเมืองเป็นผลจากการที่แกนนำซึ่งกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นบุคคลที่น่าเชื่อถือ เป็นที่ยอมรับของสังคม ได้ชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัว เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน การพูดของแกนนำนี้อาจสอดคล้องไปด้วยเนื้อหาสาระ และการโน้มน้าวให้บุคคลเห็นด้วยกับสิ่งที่ตนพูด แต่มีกลุ่มตัวอย่าง

บางคนที่จะพิจารณาสิ่งที่แกนนำนำเสนอก่อน นั่นอาจแสดงถึงการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของเขาด้วยเช่นกัน เพราะเป็นการให้ความใส่ใจกับประเด็นทางการเมือง โดยอาจจะเป็นผลนำมาซึ่งการแสดงออกของพฤติกรรมทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆ ด้วยก็ได้

2.4 สภาวะทางกายและอารมณ์

ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมีสภาวะทางกายและอารมณ์ที่อยู่ในระดับปกติ เพราะแม้สถานการณ์การชุมนุมจะมีความตึงเครียดมากเพียงไร กลุ่มตัวอย่างก็ยังคงเห็นว่าการกระทำของพวกเขามีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ขณะที่กลุ่มตัวอย่างบางคนที่มีสภาวะทางกายและอารมณ์ที่ไม่ปกติทำให้แม้มีสถานการณ์ความตึงเครียดเพียงเล็กน้อย ก็คิดว่าการกระทำที่เกิดขึ้นนั้นไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

3. ความแตกต่างของการนำเสนอข่าวการเมืองระหว่างสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีกับสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า สถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองนำเสนอข่าวสารในเชิงลึก กล่าวนำเสนอความคิดของฝ่ายตนเอง และมีอิสระในการนำเสนอ สำหรับความเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการนำเสนอของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าไม่มีความเป็นอิสระในการนำเสนอ จึงไม่ค่อยมีการนำเสนอในลักษณะของการวิเคราะห์ หรือมีการนำเสนอประเด็นในเชิงลึก

4. การเปิดรับสื่อทางเลือกอื่นที่มีความคิดเห็นแตกต่าง

สถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่แตกต่างกัน ย่อมที่จะมีการนำเสนอในเนื้อหาสาระ ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกันด้วย ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์ก็พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ยินดีที่จะเปิดรับสื่อทางเลือกอื่นที่มีความคิดเห็นแตกต่าง เช่นเดียวกันกับที่มีการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี ที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่าสถานีโทรทัศน์ทั้งสองประเภทนี้มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกันอย่างไร ดังนั้นการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่มีความเห็นแตกต่างไปจากสถานีที่ตนเคยรับชมอยู่ เพื่อที่กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับจะได้นำมาใช้ในการเปรียบเทียบข้อมูลข่าวสาร นอกจากนี้ กลุ่มตัวอย่างบางคนจะพิจารณาสื่อทางเลือกนั้นก่อนที่จะเปิดรับ โดยพิจารณาว่าสื่อนั้นมีแนวโน้มที่จะนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่มีความเป็นข้อเท็จจริงมากน้อยเพียงไร หากพิจารณาแล้วพบว่าเป็นไปตามเงื่อนไขที่ตั้งไว้ กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จึงจะเปิดรับสื่อที่มีความคิดเห็นต่าง

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองไทยในปัจจุบัน

ความเห็นต่อการเมืองไทยในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ให้ความเห็นเกี่ยวกับการเมืองว่ายังคงเป็นเรื่องเก่าหรือเรื่องเดิม ซึ่งนั่นหมายความว่าเมืองไทยยังคงไม่มีการพัฒนา ยังคงย่ำอยู่กับที่ โดยสิ่งที่ไม่มีการพัฒนานี้ กลุ่มตัวอย่างให้ความเห็นว่าการเมืองไทยในปัจจุบันยังคงเล่นพรรคเล่นพวก ให้ความสำคัญกับพวกพ้องมากกว่าประเทศชาติ ใช้อำนาจในการให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ตามที่ตนต้องการ หรือพวกพ้องของตนต้องการ เหมือนกับการทำธุรกิจในครอบครัวมากกว่าการทำงานเพื่อจะบริหารประเทศ หรือเพื่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

การนำเสนอข่าวสารทางการเมืองของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี กับสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่มีความแตกต่างกันนั้น เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคลแตกต่างกัน เนื่องจากการนำเสนอข่าวของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีมีข้อจำกัดด้านของการนำเสนอเนื้อหาที่ต้องมีความเป็นกลาง และช่วงเวลาในการออกอากาศข่าว แตกต่างจากสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่มีอิสระในการนำเสนอเนื้อหาข่าว ที่สามารถโน้มเอียงมาทางฝั่งใดฝั่งหนึ่งได้อย่างชัดเจน และข้อมูลข่าวสารที่นำเสนอจะเป็นข้อมูลเชิงลึกที่ไม่สามารถรับชมได้จากสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี รวมถึงผู้นำเสนอข่าวสารที่มีความรู้และน่าเชื่อถือจึงกล้าพูดและวิเคราะห์ในหลากหลายประเด็น ด้วยเหตุนี้เอง บุคคลจึงรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่หลากหลาย และเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกคน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ข่าวสารทางการเมืองจากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ทำให้บุคคลเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองว่าการกระทำของเขาสามารถส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หรือบุคคลมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองนั่นเอง

ตามแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง (Self - Efficacy) ของ Bandura (1997) นั้น สรุปว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองคือ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองว่าจะสามารถทำงานหนึ่งๆ ให้สำเร็จได้หรือไม่ กล่าวคือ การที่บุคคลจะกระทำการหนึ่งสิ่งใดให้ประสบความสำเร็จได้นั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และทักษะที่บุคคลมีอยู่แล้ว ยังขึ้นอยู่กับการรับรู้ความสามารถของตนเองที่จะกระทำการในสิ่งดังกล่าวด้วย นั่นคือบุคคลที่มีความสามารถอาจไม่ประสบความสำเร็จในการทำงาน หากบุคคลนั้นคิดว่าตนไม่มีความสามารถ

หรือมีการรับรู้ความสามารถของตนเองไม่ถูกต้อง จึงอาจกล่าวได้ว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีความสำคัญเท่ากับความสามารถที่จะกระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออาจจะมีค่าสำคัญมากกว่าความสามารถก็ได้ ด้วยแนวคิดการรับรู้ความสามารถของตนเองตั้งข้างต้น การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง (Political Efficacy) จึงเปรียบเสมือนหนึ่งความเชื่อในความสามารถทางการเมืองของบุคคลว่า การกระทำของตนเองนั้นสามารถส่งผลต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง

จากผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองจะเพิ่มขึ้นเมื่อบุคคลมีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมากขึ้น กล่าวคือบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองจะมากกว่าบุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย และบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ขณะเดียวกันบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองจะมากกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

นอกจากนี้ จากการศึกษายังพบอีกด้วยว่าบุคคลจะยังคงมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองแตกต่างกัน ตามลักษณะการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ทางการเมืองที่ต่างกัน ไม่ว่าจะบุคคลนั้นจะมีเพศใด อายุเท่าใด ประกอบอาชีพใด จบการศึกษาในระดับใด หรือมีรายได้ต่อเดือนเท่าไรก็ตาม

การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองนี้ หากพิจารณาตามแนวความคิดการรับรู้ความสามารถของตนเอง อาจอธิบายได้จากปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถนั้นคือ ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ การสังเกตตัวแบบ การพูดชักจูง และสภาวะทางกายและอารมณ์ ซึ่งสามารถอธิบายในประเด็นต่างๆ ได้ตามลักษณะของปัจจัย 4 ประการ ได้ดังนี้

1. ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จ (Enactive Mastery Experience)

หากพิจารณาในการศึกษาครั้งนี้ ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จของบุคคลซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้น จะเห็นว่าประสบการณ์ที่ประสบผลสำเร็จทางด้านการเมืองของบุคคลนี้ เป็นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเปิดรับชมสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

ในขณะที่รับชมสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง การแสดงพฤติกรรมในการรับชมของบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงถึงการมีส่วนร่วม

ร่วมของบุคคลในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ณ ขณะรับชม ตัวอย่างเช่น ขณะที่บุคคลเปิดรับชม สื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองอาจนำเสนอภาพการชุมนุม บุคคลอาจรับชมด้วยความตั้งใจหรือปรบมือ ส่งเสียงเชียร์ตาม เสมือนหนึ่งเป็นผู้ที่นั่งชมการชุมนุมปราศรัยอยู่ในเหตุการณ์จริง ดังนั้นบุคคลเหล่านี้จึงมีความรู้สึกร่วมไปกับเหตุการณ์จริงที่เกิดขึ้นในขณะนั้น หากการชุมนุมในครั้งนั้นได้รับผลเป็นที่น่าพอใจ อาจไม่ได้แสดงถึงผลลัพธ์ที่ปรากฏเป็นภาพที่ชัดเจน แต่อาจเป็นเพียงความรู้สึกซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่ทุกคนในกลุ่มยอมรับร่วมกันว่า นั่นเป็นการประสบความสำเร็จที่เกิดจากการชุมนุมครั้งนี้ โดยบุคคลที่รับชมอย่างตั้งใจรวมทั้งมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการสนับสนุนการชุมนุมในขณะนั้น ย่อมที่จะมีความเชื่อว่าตนเองได้รับประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจากเหตุการณ์ทางการเมืองในครั้งนั้นด้วยเช่นกัน

จากการศึกษานี้ยังพบผลการวิเคราะห์ที่สอดคล้องกันว่า พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างขณะรับชมมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมากและปริมาณน้อย มีพฤติกรรมในขณะรับชมที่ต่างกัน โดยมากกว่า 2 ใน 3 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมากจะมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความตั้งใจในการรับชม หรือมีพฤติกรรมที่แสดงถึงการสนับสนุนร่วมด้วย เช่น ปรบมือ ส่งเสียงเชียร์ เป็นต้น หรืออาจประกอบกิจกรรมอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น รับประทานอาหาร ทำงานบ้าน เป็นต้น เสมือนหนึ่งว่าการเมืองเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันของตน (ร้อยละ 70.6) ในทางกลับกัน กลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้มีน้อยกว่า 1 ใน 3 ที่เปิดรับชมสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองด้วยการรับชมอย่างไม่ตั้งใจ หรือตั้งใจบ้าง ไม่ตั้งใจบ้าง ซึ่งบ่งบอกถึงพฤติกรรมที่ไม่ได้ใส่ใจในเนื้อหาสาระ (ร้อยละ 29.4) ฉะนั้นกลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมากจึงรู้สึกได้รับความสำเร็จจากการรับชมสูงกว่า กลุ่มที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย ขณะที่กลุ่มที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองไม่มีพฤติกรรมใดทั้งสิ้น จึงทำให้กลุ่มคนเหล่านี้ไม่รู้สึกประสบผลสำเร็จในด้านการเมือง

สื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองจึงนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญ ในฐานะที่เป็นตัวแทนของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคลทางอ้อมผ่านการรับชมจากสื่อ โดยการเปิดรับประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จผ่านการกระทำต่างๆ ในระหว่างการรับชมโทรทัศน์ หากบุคคลรับรู้ประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จในทางการเมืองผ่านการรับชมสื่อ บุคคลย่อมที่จะรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

2. การสังเกตตัวแบบ (Vicarious Experience)

เมื่อบุคคลเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่เป็นสื่อที่ปรากฏภาพชัดเจน การรับรู้ความสามารถของบุคคลคนนั้นจะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลใส่ใจและสนใจการสังเกตตัวแบบ โดยตัวแบบในที่นี้ต้องเป็นตัวแบบที่บุคคลสามารถเทียบเคียงบุคลิกลักษณะ และความสามารถของเขากับตัวแบบได้ บุคคลจึงรับรู้เกี่ยวกับความสามารถของตนเอง

สำหรับกรณีของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ผ่านการเปิดรับสื่อโทรทัศน์นี้ หากเป็นบุคคลที่ไม่ได้เปิดรับชมสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองย่อมที่จะไม่ได้ภาพของบุคคลอันหลากหลายที่จะทำให้ตนนั้นเทียบเคียงบุคลิกลักษณะ และความสามารถกับตัวแบบเหล่านั้นได้ บุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์จึงมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองน้อยกว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมากและปริมาณน้อย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ย่อมเห็นภาพบุคคลที่หลากหลายทั้งทางบุคลิกลักษณะ ความสามารถ และสถานะทางสังคม ซึ่งแสดงพฤติกรรมหรือดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่หลากหลายมาก ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง รับรู้พฤติกรรมอันหลากหลายที่จะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้อาจเกิดจากบุคคลที่มีบุคลิก ความสามารถ และสถานะทางสังคมคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง หรืออาจแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ย่อมที่จะสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตนเองได้ เพื่อประเมินทักษะความสามารถทางการเมืองของตนเทียบกับบุคคลที่ตนสังเกต เมื่อกลุ่มตัวอย่างสังเกตเห็นว่าบุคคลที่ตนสังเกตนั้นสามารถประกอบกิจกรรมทางการเมืองใดบ้างที่ได้รับผลสำเร็จเป็นที่น่าพอใจสำหรับตน กลุ่มตัวอย่างก็จะเชื่อว่าตนสามารถประกอบกิจกรรมต่างๆ ทางการเมืองได้เช่นเดียวกับบุคคลที่ตนสังเกตกระทำได้ ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของกลุ่มที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก จึงมีมากกว่ากลุ่มที่ไม่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งไม่สามารถประเมินทักษะความสามารถทางการเมืองของตนเองได้จากการเทียบเคียงกับตัวแบบ โดยกลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก ย่อมที่จะสามารถสังเกตตัวแบบที่มีจำนวนมากทำให้มีตัวแบบสำหรับการเลือกสรรเพื่อให้มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับตนเองมากที่สุด เพื่อเป็นเกณฑ์อ้างอิงสำหรับประเมินทักษะความสามารถทางการเมือง ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของกลุ่มนี้ จึงมากกว่ากลุ่มที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย ที่สามารถเห็นตัวแบบผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองได้ในระดับที่น้อยลงด้วยเช่นกัน

หากพิจารณาในการศึกษาครั้งนี้ เมื่อบุคคลเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ทำให้บุคคลสังเกตเห็นตัวแบบที่มีความหลากหลายที่กำลังดำเนินกิจกรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันไปผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง โดยความหลากหลายนั้นเกี่ยวข้องกับบุคลิกลักษณะ ความสามารถ และสถานะทางสังคมของตัวแบบ ทำให้บุคคลสามารถเลือกหรือคัดสรรตัวแบบที่มีความใกล้เคียงกับตนมากที่สุด เพื่อประเมินทักษะความสามารถด้านการเมืองของตนเอง บุคคลเหล่านี้จึงมีระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองมากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้สังเกตเห็นตัวแบบที่หลากหลายในสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

3. การพูดชักจูง (Verbal Persuasion)

สื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองใช้วิธีการพูดชักจูง ซึ่งเป็นกลวิธีหนึ่งในการโน้มน้าวให้บุคคลเชื่อในความสามารถทางการเมืองของบุคคล ว่าการกระทำของเขาสามารถส่งผลต่อปรากฏการณ์ทางการเมือง โดยการพูดนั้นจะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับ "คำพูด" อันทรงพลังของบุคคล คนที่มีวาทศิลป์ดีเยี่ยมโน้มน้าวให้บุคคลกระทำตาม หรือเห็นด้วยกับสิ่งที่ผู้พูดกระทำ เชื่อมั่นว่าสิ่งที่ผู้พูดกล่าวนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง รวมทั้งผู้ชักจูงเองเป็นผู้ที่มีความรู้และความน่าเชื่อถือในเรื่องนั้นๆ จึงมีอิทธิพลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้ถูกชักจูง การพูดชักจูงในทางการเมือง จะเป็นการพูดด้วยการทำให้บุคคลเชื่อว่าตนเองมีความสามารถที่จะประกอบกิจกรรมทางการเมืองให้ประสบความสำเร็จได้

นอกจากนี้การนำเสนอข้อมูลย้อนกลับ เป็นกลวิธีหนึ่งที่สามารถส่งเสริมให้บุคคลมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง สื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองจะนำเสนอผลของการกระทำในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง ทำให้ผู้ชมเชื่อว่าการกระทำของตนนั้นมีผลให้กิจกรรมต่างๆ ทางการเมืองประสบความสำเร็จ ทำให้เพิ่มการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล ดังเช่น คำพูดของ สนธิ ลิ้มทองกุล ".....มันพิสูจน์ว่า วันนี้ พ.ศ.นี้ คนไทยที่ดูเอเอสทีวี คนไทยที่มาชุมนุม ไม่ใช่คนไทยที่คุณจะมาหลอกเหมือนแต่ก่อนอีกแล้ว ใช่ไม่ใช่พี่น้อง มันเป็นไปได้ยังไง ในประวัติศาสตร์การเมืองประเทศไทย ไม่เคยมีประชาชนดำเนินการทุกสิ่งทุกอย่างด้วยตัวเอง และเป็นการดำเนินการด้วยสงบ สันติ แค้ไปล้อมเฉยๆ ไม่ได้ทำร้ายอะไร ใครๆ ทั้งสิ้น....." (2 ก.ค. 51) หรือคำพูดของ ณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ ".....ภารกิจของประชาชนวันนี้คือการสร้างประวัติศาสตร์ คือการสถาปนาประเทศไทยให้เป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างแท้จริง ให้มีประชาชน ให้มีประชาธิปไตย ให้อยู่ภายใต้พระบารมีองค์พระประมุข แต่ไม่มีอำมาตยาธิปไตยไม่มีอภิสิทธิ์ชนคนใดๆ เราต้องการสิ่งนี้ แล้วสิ่งนี้มีมันเกิดขึ้นแล้วครับท่านที่เคารพ....."

หากพิจารณาจากการศึกษานี้ การพูดคุยจากแกนนำถือว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้บุคคลเพิ่มการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตน เนื่องจากแกนนำเป็นผู้ที่มีความรู้และมีความน่าเชื่อถือ ทำให้บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง มีความเชื่อถือนในข้อมูลข่าวสารต่างๆ ที่แกนนำนำเสนอ อีกทั้งแกนนำมีการบอกที่แสดงให้ผู้ชมเห็นถึงผลของการกระทำและความก้าวหน้าของความสามารถที่บุคคลมี ทำให้ผู้ชมเชื่อว่าการกระทำของตนเองมีผลให้กิจกรรมต่างๆ ทางการเมืองประสบความสำเร็จ กอปรกับการเปิดรับข้อมูลข่าวสารปริมาณมากจากสื่ออย่างต่อเนื่อง ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคลจึงมีมากขึ้นตามปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

4. สภาวะทางกายและอารมณ์ (Physiological and Affective State)

สภาวะทางกายและอารมณ์ของบุคคล เป็นปัจจัยหนึ่งที่บุคคลนำมาเพื่อประเมินความสามารถของตน เช่น การตื่นเต้นมากเกินไป ทำให้ทำกิจกรรมได้ไม่ดี บุคคลจะคาดการณ์ว่าตนทำได้สำเร็จเมื่อสภาวะทางกายปกติหรือไม่เครียด การฝึกให้บุคคลลดภาวะกระตุ้นทางอารมณ์ลงได้ จะช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเองและเพิ่มผลการปฏิบัติงาน สภาวะทางกายที่กล่าวถึงนี้ รวมถึงความอ่อนล้า เหนื่อย และความเจ็บปวดด้วย โดยสภาวะทางกายและอารมณ์ในทางบวกจะช่วยเพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนเอง ในทางตรงข้าม สภาวะทางกายและอารมณ์ในทางลบ เช่น เจ็บป่วย ปวดเมื่อย เครียด วิตกกังวล จะลดการรับรู้ความสามารถของตนเองลง

ด้วยความแตกต่างของการนำเสนอและข้อมูลข่าวสารทางการเมือง ระหว่างสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีและสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ย่อมที่จะทำให้ผู้รับข้อมูลและข่าวสารจากสถานีโทรทัศน์ทั้งสองประเภทมีความรู้สึกในขณะรับชมที่แตกต่างกัน โดยบุคคลที่เปิดรับชมสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองจะมีความรู้สึกกระตือรือร้น และมีอารมณ์ร่วมในการดำเนินกิจกรรมอันเกี่ยวข้องกับการเมือง เนื่องจากสื่อประเภทนี้จะให้จังหวะและน้ำเสียงในการพูดที่ช่วยเร้าอารมณ์ผู้ฟัง ผู้ฟังอาจมีความกระตือรือร้นในการรับฟังจึงทำให้เกิดความคิด ความเชื่อ ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมต่างๆ และเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้บุคคลที่เปิดรับมีความรู้สึกเช่นเดียวกับผู้นำเสนอ

นอกจากนี้ การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณที่มากขึ้น ย่อมที่จะมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในปริมาณมากเช่นกัน ซึ่งทำให้บุคคลเหล่านี้ได้รับประสบการณ์ทางด้านความรู้สึกและอารมณ์ในปริมาณมาก ดังนั้นระดับความมั่นคงทางอารมณ์จากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในแต่ละครั้งของบุคคลเหล่านี้ อาจไม่แตกต่างกันมากนัก เมื่อเทียบกับบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย และโดยเฉพาะ

อย่างยิ่งบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ย่อมมีสภาวะทางกายและ อารมณ์ที่อ่อนไหวง่ายกว่าบุคคลที่เคยประสบกับเหตุการณ์เดิมมาบ้างแล้ว ซึ่งมีผลต่อระดับการ รับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคลผู้นั้น บุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทาง การเมืองในปริมาณมาก จึงมีการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองสูงกว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย และบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ ทางการเมือง เนื่องด้วยบุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก จะไม่ได้รับผลกระทบจากความรู้สึกไม่มั่นคงทางกายและอารมณ์นั่นเอง หรืออาจกล่าวได้ว่าบุคคล กลุ่มนี้เป็นบุคคลที่มีความมั่นคงทั้งทางกายและอารมณ์ในเรื่องที่เกี่ยวกับการเมือง

ดังนั้น การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองของบุคคลนั้นอาจเป็น สิ่งเร้าที่เป็นกลางที่ช่วยกระตุ้นอารมณ์ ความคิด และความเชื่อ บุคคลที่มีการเปิดรับสื่อประเภทนี้ มากย่อมจะมีความคุ้นเคยกับการดำเนินการทางการเมือง ทำให้สภาวะทางกายและอารมณ์อยู่ใน ระดับปกติ บุคคลเหล่านี้จึงสามารถรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองได้มากกว่าบุคคลที่ เปิดรับสื่อประเภทนี้ในปริมาณน้อย หรือไม่เคยเปิดรับสื่อประเภทนี้เลย

อย่างไรก็ตาม การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองผ่านการเปิดรับสื่อ โทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองนี้ อาจเกิดขึ้นจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง หรืออาจเกิดจากปัจจัย หลายประการผสมผสานร่วมกันก็ได้ (Bandura, 1986)

นอกจากนั้น ผลการศึกษาครั้งนี้ยังสอดคล้องกับการศึกษาของ Newhagen (1994) ที่พบว่า สื่อสามารถทำนายการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองในแง่ ความสามารถในการจัดการกับระบบการเมือง กล่าวคือ ปริมาณการเปิดรับข้อมูลจากสื่อที่เพิ่มขึ้น มีความสัมพันธ์กับการประเมินประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคลที่เพิ่มขึ้น เช่นเดียวกับการ ศึกษาของ จริญญา เจริญสุขใส (2539) ที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนและสื่อ บุคคลมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

สำหรับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองในองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน พบผลการศึกษาที่สามารถอภิปรายตามปัจจัย 4 ประการที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ความสามารถของ ตนเอง ดังนี้

1. ความไว้วางใจทางการเมือง

ความไว้วางใจทางการเมืองเป็นความโน้มเอียงทางด้านการเมือง หรือการรับรู้ที่ บุคคลมีต่อกิจกรรมทางการเมือง อำนาจทางการเมือง ผู้ใช้อำนาจทางการเมือง หรือระบบ

การเมืองทั้งหมด โดยแสดงออกในรูปของความชอบพอ และการให้ความไว้วางใจต่อบุคคลทางการเมือง และระบบทางการเมืองต่างๆ (จริญญา เจริญสุขใส, 2539) ซึ่งกล่าวได้ว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองด้านความไว้วางใจนี้มีสาเหตุจากความเชื่อภายนอกของบุคคลนั้น โดยเกี่ยวข้องกับการตอบสนองของรัฐหรือผู้มีอำนาจรัฐต่อความต้องการของพลเมือง (อ้างถึงใน ศศิธร ยุวโกศล, 2550) ถ้าบุคคลมีความเชื่อภายนอกในระดับต่ำ บุคคลนั้นย่อมที่จะมีความไม่ไว้วางใจต่อการเมือง

ดังนั้น หากบุคคลคนหนึ่งปราศจากซึ่งความไว้วางใจทางการเมือง นั้นหมายความว่าบุคคลนั้นไม่มีความเชื่อที่ว่าระบบการเมืองจะทำงานเพื่อประชาชน อาจจะนำบุคคลคนนั้นไปสู่การรับรู้ของคนอื่นๆ ทำทุกอย่างเพื่อประโยชน์ส่วนตัวเท่านั้น ซึ่งอาจจะไปหยุดยั้งการรับรู้ของบุคคลนั้นว่าคนอื่นๆ จะทำเพื่อประโยชน์ส่วนรวมหรือเป้าหมายร่วมกัน (คมสัน รัตนะสิมากุล, 2549)

การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ย่อมเป็นกลวิธีทางหนึ่งในการสร้างความผูกพันทั้งทางจิตใจและอารมณ์ (ปฐม มณีโรจน์, 2552) เพื่อให้บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองนี้เกิดความไว้วางใจต่อแนวคิดและอุดมการณ์ที่สื่อนำเสนอ ซึ่งผลการศึกษา พบว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองด้านความไว้วางใจทางการเมือง จะสูงกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง และบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย ขณะเดียวกันบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย ระดับความไว้วางใจทางการเมืองจะสูงกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

โดยทั่วไป สื่อมวลชนเป็นผู้สร้างบรรยากาศของความคิดเห็นที่ทำให้ปัจเจกชนรู้แนวโน้มของประชามติ ซึ่งบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองย่อมที่จะรับรู้ถึงข้อคิดเห็นต่างๆ ที่หลากหลายอันเกี่ยวข้องกับการเมือง ทำให้บุคคลนั้นสามารถประเมินตนเองได้ว่ามีความชอบในความคิดเห็นดังกล่าวหรือไม่ หากบุคคลนั้นมีความคิดเห็นเป็นไปในทางเดียวกันหรือชอบพอกับความคิดเห็นนั้น บุคคลจะมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มความคิดเห็นนั้น ทำให้บุคคลไม่รู้สึกโดดเดี่ยวในลักษณะ “แกะดำ” หรือ “นอกคอก” กล่าวคือเป็นผู้ที่ได้ชื่อว่าเป็นคนที่มีทัศนคติความคิดเห็นหรือมีความเชื่อเหมือนกับผู้อื่นในสังคม การมีความคิดเห็นเช่นเดียวกับคนหมู่มากเปรียบเสมือนหนึ่งว่าได้รับความสำเร็จจากความคิดเห็นในประเด็นต่างๆ ทางการเมือง ซึ่งเป็นประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จอย่างหนึ่งของบุคคล อันจะส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของ

เขาในอนาคต การเป็นที่ยอมรับทางความคิดทางการเมืองจากกลุ่มคนจำนวนมาก ทำให้บุคคลมีความรู้สึกถึงความเป็นพวกพ้อง หรือมีความเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน ซึ่งจะนำมาซึ่งความไว้วางใจที่บุคคลคนนั้นมีให้กลุ่ม ดังนั้นบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก ย่อมที่จะสามารถรับรู้ข้อคิดเห็นต่างๆ ได้หลากหลายมากกว่าบุคคลที่เปิดรับในปริมาณน้อย และบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ จึงทำให้บุคคลเหล่านี้สามารถค้นหาและสังเกตเห็นข้อคิดเห็นทางการเมืองใดบ้างที่สามารถเชื่อมโยงหรือสอดคล้องกับความคิดของตน บุคคลจึงรับรู้ถึงความถึงความเป็นพวกพ้อง ไม่รู้สึกว่าจะตนมีความคิดแตกแยกไปจากผู้อื่นในสังคม เป็นส่วนหนึ่งกับสังคม รู้สึกถึงความสำเร็จที่ได้รับ ฉะนั้นระดับความไว้วางใจทางการเมืองของบุคคลเหล่านี้จึงมีในปริมาณมากด้วย และเช่นเดียวกัน บุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ในปริมาณน้อยย่อมที่จะได้รับรู้ข้อคิดเห็นต่างๆ ทางการเมืองที่แม้จะมีปริมาณที่น้อยกว่า บุคคลที่เปิดรับในปริมาณมาก แต่ยังมีปริมาณที่มากกว่าบุคคลที่ไม่เปิดรับสื่อประเภทนี้ จึงไม่สามารถสร้างประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จทางความคิดเห็นทางการเมืองที่จะเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ระดับความไว้วางใจทางการเมืองของบุคคลที่เปิดรับน้อยจึงมากกว่าบุคคลที่ไม่เปิดรับเลย

การสังเกตตัวแบบ เป็นสาเหตุอีกประการหนึ่งที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างความไว้วางใจทางการเมืองได้ ด้วยการสังเกตทัศนคติของผู้อื่นหรือทัศนคติที่บุคคลคิดว่าเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เพื่อที่บุคคลจะสามารถสร้างหรือจัดระบบความคิดทางการเมืองของตนให้สอดคล้องกับความคิดเห็นของคนหมู่มาก โดยเลือกสังเกตจากคนที่มีบุคลิกลักษณะ ความสามารถ และสถานะทางเศรษฐกิจสังคมใกล้เคียงกับตน เพราะคนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตนนั้นย่อมจะเป็นต้นแบบความคิดทางการเมืองที่สามารถปรับเปลี่ยนความคิดตามได้ง่ายกว่า คือเมื่อตัวแบบมีพื้นฐานทางบุคคลที่คล้ายคลึงกับผู้สังเกต โครงสร้างทางความคิดจะมีลักษณะใกล้เคียงกันหรือมีแนวทางที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นจึงเกิดการเลียนแบบทางความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อให้ตนเองเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับทางความคิดเห็นจากคนหมู่มาก และนำมาซึ่งความไว้วางใจที่ตนจะมีต่อการเมือง โดยบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ในปริมาณมากจะได้สังเกตคนในปริมาณมากเช่นกันด้วย ซึ่งจะช่วยให้ประโยชน์ให้บุคคลนั้นได้เลือกเฟ้นคนที่มีบุคลิกลักษณะ ความสามารถ และสถานะทางเศรษฐกิจสังคมใกล้เคียงกับตนมากที่สุด พร้อมกันนี้ยังสามารถเลือกสรรคนที่มีความคิดทางการเมืองใกล้เคียงกับตนมากที่สุดจากจำนวนตัวแบบที่ใกล้เคียงกับตนเหล่านั้น เพื่อง่ายต่อการปรับเปลี่ยนความคิดทางการเมืองที่อาจไม่ต้องการปรับเปลี่ยนความคิดในปริมาณมากตามความคิดของกลุ่ม หรือไม่จำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนความคิดของตนที่ขัดกับความรู้สึก หรือการรับรู้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริง ทำให้ไม่สามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงทางความคิดเห็นนั้นได้ ซึ่งจะเป็นการยากที่บุคคลจะสร้างความไว้วางใจทางการเมือง ดังนั้นระดับความไว้วางใจทางการเมืองของบุคคล จึงเพิ่มขึ้นตามปริมาณ

การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง เพราะสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง จะเป็นช่องทางหนึ่งในการที่บุคคลจะสังเกตความคิดและทัศนคติทางการเมืองจากตัวแบบ

สำหรับการพูดชักจูงนั้น เป็นวิธีหนึ่งในการสร้างความไว้วางใจทางการเมืองของบุคคล โดยการพูดที่สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทางความคิด ความรู้สึก และการกระทำระหว่างผู้พูดนั้นคือผู้นำทางความคิดที่เกี่ยวกับการเมือง และผู้รับสารซึ่งก็คือผู้ที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ทำให้บุคคลที่รับสารรู้สึกว่าได้ได้รับความไว้วางใจจากผู้พูดด้วยคำพูดที่ทำให้บุคคลนั้นรับรู้ว่าเป็นผู้หนึ่งที่มีส่วนร่วมในการกำหนดการดำเนินการทางการเมือง อย่างกรณีการพูดในลักษณะที่ว่า "...ใช่มั๊ยครับ พี่น้องครับ...." หรือ "...เพราะใคร พี่น้อง เพราะใคร พี่น้องครับ ประมือให้กับตัวเอง...." เพื่อเสริมทำคำพูดทั้งหมดทำให้บุคคลรู้สึกว่าการกระทำทั้งหมดนั้นเป็นผลจากตัวเขานั่นเอง และเมื่อได้รับความไว้วางใจจากผู้พูดหรือผู้นำเสนอแล้ว บุคคลจึงมอบความรู้สึกไว้วางใจให้กับผู้พูดเช่นกัน โดยบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมากย่อมจะรู้สึกถึงความไว้วางใจที่ผู้พูดมอบให้ มากกว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อในปริมาณน้อย และบุคคลที่ไม่เปิดรับสื่อประเภทนี้เลย เพราะได้รับความไว้วางใจจากผู้พูดมากตามความถี่จากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ บุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมาก จึงสามารถสร้างความไว้วางใจทางการเมืองในแนวทางเดียวกันกับที่สื่อโทรทัศน์นำเสนอได้ และมีปริมาณมากกว่าบุคคลที่เปิดรับในปริมาณน้อย และไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้เลย ซึ่งผู้ที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย จะได้รับความไว้วางใจและสามารถมอบความไว้วางใจทางความคิดในทางการเมืองในระดับที่น้อย แต่มากกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ เนื่องจากบุคคลที่ไม่ได้เปิดรับนี้จะไม่เห็นว่าการเข้าร่วมของตนเป็นสิ่งที่ไร้ประโยชน์ คือคิดว่าในฐานะของบุคคลคนหนึ่ง แม้จะเข้าร่วมทางการเมืองก็ไม่อาจทำอะไรได้เลย เช่น ไม่อาจเปลี่ยนทิศทางการเมืองได้ คิดว่าพลังทางการเมืองเป็นสิ่งสุดวิสัยที่เขาจะทำอะไรได้ หรืออาจคิดว่าการเข้าร่วมของเขาไม่ได้รับการเอาใจใส่จากใคร (ศิริกุล ลือกิติโกร, 2541) แต่หากบุคคลเหล่านี้เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ย่อมจะได้รับข้อมูลป้อนกลับที่ส่งเสริมให้กำลังใจถึงผลที่ได้ และได้รับความไว้วางใจในการเลือกที่จะดำเนินการทางการเมืองอย่างไร จึงเห็นความสำคัญว่าการเมือง สามารถไว้วางใจทางการเมืองได้

ในด้านสภาวะทางกายและอารมณ์นั้น ตามที่ Graber (อ้างถึงใน ศศิธร ยุวโกศล, 2550) ได้กล่าวว่าบุคคลจะให้ความสนใจกับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต รวมถึงข้อมูลที่ทำให้ความพึงพอใจทางจิตใจด้วย ซึ่งบุคคลที่ไม่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองนี้อาจรู้สึกขาดสิ่งกระตุ้นทางการเมือง โดยรู้สึกว่าการเมืองไม่น่าสนใจ เป็นสิ่งไม่ทำทนายอยากให้เข้าร่วม เนื่องจากบุคคลเหล่านี้ไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งการนำเสนอที่แตกต่างที่ได้

จากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่มีปริมาณมากเพียงพอ ย่อมจะเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้บุคคลสามารถเข้าใจและไว้วางใจทางการเมืองได้ เพราะบุคคลผู้สึกมีส่วนร่วมหรือมีอารมณ์ร่วม และด้วยการนำเสนอของสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่เน้นแนวคิดการเมืองของกลุ่มตนเอง บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้จึงเป็นผู้ที่มีความคิดเห็นทางการเมืองเช่นเดียวกับแนวคิดที่สื่อโทรทัศน์นำเสนอ บุคคลเหล่านี้จึงสามารถมีส่วนร่วมทางความคิดและอารมณ์ร่วมได้ง่าย เมื่อผู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มคนหมู่มากก็ จะเกิดความไว้วางใจในเพื่อนมนุษย์กลุ่มเดียวกันที่มีความคิดต่างๆ นำไปสู่ความไว้วางใจในแนวคิดทางการเมืองอันเดียวกัน กลายมาเป็นความไว้วางใจทางการเมือง คือมีการรับรู้ตัวตนเป็นส่วนหนึ่งของระบบการเมือง จึงมีความสำคัญเทียบเท่ากับคนทุกคนที่สามารถส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้

2. ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

การเปิดรับสื่อเป็นหนทางหนึ่งที่จะทำให้บุคคลมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ซึ่ง ชาร์ล เค อัทคิน (1973 อ้างถึงใน สุธาสิณี ไกรฤกษ์, 2542) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเปิดรับข่าวสารไว้ว่า บุคคลยังเปิดรับข่าวสารมากยิ่งมีหูตากว้างไกล มีความรู้ ความเข้าใจสภาพแวดล้อม และเป็น คนที่มีความทันสมัยทันต่อเหตุการณ์มากกว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อย โดยการเปิดรับสื่อของ บุคคลก็สามารถนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเช่นเดียวกัน ดังที่พบในการศึกษาของ Atkin และคณะ (1974 อ้างถึงใน ศศิธร ยุวโกศล, 2550) เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Lerner (1976 อ้างถึงใน จริญญา เจริญสุขใส, 2539) ที่พบว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนมีส่วนช่วยเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจของบุคคลในทางการเมือง นอกจากนี้ การศึกษาของ จริญญา เจริญสุขใส (2539) ก็พบเช่นกันว่า เยาวชนมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับปานกลาง ซึ่งมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองจากสื่อมวลชนในระดับปานกลางเช่นกัน

โดยทั่วไป การศึกษาในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อกับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ส่วนใหญ่พบว่าการเปิดรับหนังสือพิมพ์มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับความรู้ความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง สูงกว่าการเปิดรับข่าวโทรทัศน์ (เสถียร เขยประทับ, 2552) แม้ว่าการเปิดรับข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านโทรทัศน์ ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองจะน้อยกว่าการเปิดรับสื่อประเภทหนังสือพิมพ์ แต่อย่างน้อยที่สุด การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เนื่องจากสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองทำให้บุคคลรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ในเนื้อหาข่าวสารผ่านทางรายการต่างๆ เช่น รายการข่าว รายการวิเคราะห์สถานการณ์ทางการเมือง รวมทั้งบทวิเคราะห์ และบทสัมภาษณ์

นักการเมืองต่างๆ ล้วนมีส่วนในการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองให้แก่บุคคลได้ ทำให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจข้อเท็จจริงทางการเมืองการปกครอง

ลักษณะของบุคคลที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง จะเป็นผู้ที่มีความเข้าใจถึงความจริงต่างๆ ในทางการเมือง เช่น รัฐธรรมนูญว่าอย่างไร รัฐบาล สภาผู้แทนราษฎรประชาชนมีสิทธิและหน้าที่ทางการเมืองอย่างไร บุคคลประเภทนี้มีแนวโน้มที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าผู้ที่ไม่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เพราะบุคคลสามารถรับรู้ถึงคามมีประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง (ถณรงค์ สินสวัสดิ์, 2518) ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบในครั้งนี้นั้น คือ ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก จะมีมากกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ และบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ในปริมาณน้อย ขณะเดียวกันบุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองน้อย ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองจะสูงกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

จากที่ได้กล่าวไปแล้วว่า การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองทำให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองเพิ่มขึ้น นั้นหมายความว่าบุคคลนี้รู้สึกประสบความสำเร็จจากข้อมูลที่ได้รับ กล่าวคือบุคคลเปิดรับข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง เพื่อแสวงหาข่าวสารสำหรับการสร้างความรู้และความมั่นใจในข้อมูลที่ได้รับ นั้นเป็นการลดความไม่รู้ที่เกี่ยวกับการเมืองของบุคคลคนนั้น เมื่อบุคคลเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ย่อมสามารถสนองความต้องการของบุคคลคนนั้นได้ ทำให้บุคคลนั้นรู้สึกประสบความสำเร็จจากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นผลให้บุคคลนั้นมีความรู้ความเข้าใจทางการเมือง โดยบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก ย่อมที่จะรู้สึกประสบความสำเร็จจากข้อมูลที่ได้รับมากกว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ในปริมาณน้อย และบุคคลที่ไม่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้เลย ส่วนบุคคลที่เปิดรับในปริมาณน้อยก็จะรู้สึกประสบความสำเร็จในปริมาณที่น้อย แต่การรับรู้ความสำเร็จนี้ย่อมที่จะมีมากกว่าบุคคลที่ปิดกั้นไม่รับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

สำหรับการสังเกตตัวแบบในด้านความรู้ความเข้าใจนั้น บุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง จะสามารถเห็นว่าตัวแบบที่มีบุคลิกลักษณะ และสถานะทางเศรษฐกิจสังคมใกล้เคียงกับตนเองนั้นมีความสามารถในการเรียนรู้ หรือมีศักยภาพที่จะเพิ่มพูนความรู้ทางการเมืองในด้านใดได้บ้าง หรือสามารถประเมินทักษะความสามารถของตนเองโดยเทียบเคียงกับบุคคลที่ตนเลือกเป็นตัวแบบ เพื่อที่จะประเมินว่าตนมีความสามารถเพียงพอที่จะทำ

ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับใด ปริมาณที่บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองจะทำให้บุคคลมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแตกต่างกัน นั่นเพราะบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมากจะเห็นตัวแบบในจำนวนที่มากตามด้วย ทำให้บุคคลนั้นได้เห็นตัวแบบที่มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในหลายระดับ เป็นผลให้บุคคลคนนั้นสามารถประเมินศักยภาพของเขาในการสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองสำหรับตนเอง แต่ผู้ที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย ย่อมที่จะเห็นตัวแบบที่มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองที่แม้จะมีหลายระดับ หากเทียบกับบุคคลที่ไม่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง แต่ความหลากหลายของระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองนั้นจะน้อยกว่าผู้ที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก จึงทำให้บุคคลที่เปิดรับน้อยมีความจำกัดทางด้านทางเลือกสรรตัวแบบเพื่อการสังเกตความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ซึ่งอาจทำให้บุคคลนั้นเลือกตัวแบบที่มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองน้อย ทั้งๆ ที่บุคคลนั้นมีศักยภาพที่จะสามารถเรียนรู้เกี่ยวกับการเมืองได้มากกว่าที่ตัวแบบสามารถกระทำได้ หรืออาจทำให้บุคคลนั้นเลือกตัวแบบที่มีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองมาก ซึ่งเป็นการเลือกสรรตัวแบบที่ไม่เหมาะสมกับความสามารถของตนเอง จึงไม่อาจมีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพตามศักยภาพของเขา

โดยทั่วไป สื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองจะนำเสนอข้อมูลข่าวสารในเชิงลึก ลักษณะการนำเสนอจะนำเสนอโดยการเปรียบเทียบ ซึ่งจะมีการหว่านล้อมให้ทุกคนเชื่อในข้อมูลที่ตนนำเสนอ อาจจะใช้พุทธศาสนสุภาษิต หรือคำคมต่างๆ ในการช่วยเสริมให้คำพูดที่ตนพูดนั้นมีความน่าเชื่อถือ และเน้นย้ำให้ทุกคนเข้าร่วม หรือเห็นด้วยกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นประเด็นทางการเมือง เช่น คำพูดของ

สมศักดิ์ โกศัยสุข “.....ในพุทธศาสนสุภาษิต คนฉลาดเป็นผู้เสียสละ ถ้าเอาทฤษฎีพุทธศาสนสุภาษิตมาจับ ทักซิณไม่ได้ฉลาด แต่เป็นคนทำทุกอย่างเพื่อตัวเอง และครอบครัว และพวกพ้อง คนฉลาดต้องเสียสละ พี่น้องจำไว้ พวกเราต่างหากละที่เป็นคนฉลาด เพราะเราเสียสละ เสียสละ ชีวิตทั้งชีวิต อายุเป็นแต่เพียงตัวเลข ชายหญิงไม่สำคัญ ภาคเหนือ ภาคอีสาน ภาคกลาง ภาคใต้ไม่ใช่ปัญหา แต่ปัญหาคือเราหล่อหลอมดวงใจเป็นหนึ่งเดียวที่จะสู้กับนักการเมืองชั่ว ไข่ม้อย พี่น้อง นี่คือสัจจะ แล้วพี่น้องไม่ต้องหวั่นไหว จำผมไว้เลยว่า เราแพ้ไม่เป็น อย่าเร้าร้อน อย่าตกใจ อย่าตื่นตูม นักต่อสู้ นั้น ยืนให้หนึ่ง เท้าสองเท้าเหยียบธรรมให้เต็ม หายใจอย่างสบายๆ เรื่องเล็กๆ น้อยๆ อย่างที่คุณสุวัจน์ก็พูดแล้ว เดี่ยวทุกอย่างก็มีการเปลี่ยนแปลง เมื่อเราถูกต้อง ทุกอย่างเราต้องกล้าพิสูจน์ นักต่อสู้ต้องไม่กลัวความเจ็บปวดไข่ม้อย อย่าครวญ อย่าบ่น เจอภัยม้ายิ้มเยาะ มาเข้ามา เข้ามาอีก เราไม่กลัว เราจะเดินเข้าไปให้ดู.....” (30 พ.ค. 51)

หรือคำพูดของ จตุพร พรหมพันธุ์ “.....พี่น้องที่รักทั้งหลายเพราะฉะนั้นพี่น้องคนเสื้อแดงให้สบายใจได้ว่า บ้านเมืองนี้มันจะไม่มีผลกระทบใดๆ จากการชุมนุมของคนเสื้อแดง คนเสื้อแดงเค้าต้องการความยุติธรรม ต้องการให้บ้านเมืองนี้มีมาตรฐานเดียว ไม่ต้องการอำมาตยาธิปไตย ที่เอาเปรียบสมคบกับนายทุนบงกชป่าสงวน เหมือนที่เรามาที่ธนาคารกรุงเทพแห่งนี้.....”

นอกจากนี้ด้วยคำพูดของบุคคลที่มีความน่าเชื่อถือ มีความรู้ในสิ่งที่พูดยอมที่จะสามารถโน้มน้าว ชักจูงให้ผู้รับสารมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นที่พูดได้ดีกว่า ดังเช่นคำพูดของ สุวัตร อภัยภักดิ์ ที่เป็นทนายความซึ่งมีความรู้ทางด้านกฎหมาย ดังนั้นสิ่งที่บุคคลท่านนี้พูดในประเด็นที่เกี่ยวกับกฎหมายในการจับบุคคลที่เป็นนักการเมืองที่กระทำผิด จึงมีความน่าเชื่อถือและสามารถทำให้ผู้ฟังคล้อยตาม และสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายที่เกี่ยวกับการเมืองได้เช่น

“...เพราะฉะนั้นสิทธิของประชาชนตามกฎหมายรัฐธรรมนูญมาตรา 63 ขออนุญาตอ่านให้ฟัง บุคคลยอมมีเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ ปราศจากอาวุธ การจำกัดเสรีภาพตามวรรค 1 จะกระทำมิได้ การที่เรามาชุมนุมนี้ โดยสงบปราศจากอาวุธ...คุณเป็นหัวหน้ารัฐบาลคุณทำอะไรบ้าง คุณละเมิดกฎหมายได้ตลอดมา เค้าให้คุณมาปกครองบ้านเมือง แต่คุณจะมาแก้กฎหมายรัฐธรรมนูญ ก็บอกบ้านเมืองกำลังไปได้แล้ว ไปดีแล้วก็อย่าแก้กฎหมายรัฐธรรมนูญสิ พันธมิตรเราก็เตือนแล้วอย่าแก้นะ อย่าแก้นะ วันไหนเย็น วันนั้นเดินขบวน รื้ออยู่แล้วว่าเขากำลังจะทำอะไร อย่างนี้แปลว่าหัวหน้ารัฐบาลช่วยเราไข่ม้อยพี่น้อง ถ้าหากมีการสลายการชุมนุมคุณสมัครจะเป็นจำเลยที่ 1 ทันที และจะต้องติดคุกหัวโตเพราะไม่ปฏิบัติตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ...” (31 พ.ค.51)

หรือ “...เมื่อวานนี้ที่คุณเฉลิมสั่งในการประชุมทางไกลไปถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทั้งหมดนั้น แสดงให้เห็นว่าคุณเฉลิมนั้นกระทำความผิดทั้งทางแพ่งและทางอาญา และผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญไปเรียบร้อยแล้ว...ในประเด็นนี้อยากจะพูดกับพ่อแม่พี่น้อง เรื่องเอเอสทีวีนั้นกราบเรียนพ่อแม่พี่น้องได้เลย พ่อแม่พี่น้องจำได้ไหมครับว่าศาลคุ้มครองชั่วคราวจนกระทั่งตัดสินชนะคดีมา...ความผิดอันยิ่งใหญ่ของมท.1 ในครั้งนี้ คือผิดกฎหมายรัฐธรรมนูญ แต่เดิมสมัยก่อนเอเอสทีวีที่เราได้รับความคุ้มครองมาแล้วตัดสินชนะคดี ตอนนั้นกฎหมายรัฐธรรมนูญ 2540 ซึ่งยังไม่ให้สิทธิมากเท่า 2550 ฉบับนี้ ฉบับที่ให้สิทธิเสรีภาพประชาชนอย่างมากที่สุด ผมจะกราบเรียนพ่อแม่พี่น้องดังต่อไปนี้ กฎหมายรัฐธรรมนูญที่อยู่ในส่วนที่ 7 ว่าด้วยเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของบุคคลและสื่อมวลชน มาตรา 45 บัญญัติไว้ว่าบุคคลย่อมมีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การพูด การเขียน การพิมพ์ การโฆษณา และการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น การจำกัด

เสรีภาพตามวรรค 1 จะกระทำมิได้...และต่อมามวรรคที่ 3 การสั่งปิดกิจการหนังสือพิมพ์หรือสื่อมวลชนอื่น เพื่อลิดรอนเสรีภาพตามมาตรานี้จะกระทำมิได้..." (14 มิ.ย.51)

คำพูดเหล่านี้ล้วนเป็นคำพูดที่จะช่วยทำให้บุคคลมีมุมมองทางการเมืองที่แตกต่าง จึงสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมืองตามแนวทางของตนเองได้ ซึ่งบุคคลที่ไม่เคยมีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง การมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นทางการเมืองที่มีหลากหลายมุมมองย่อมมีน้อยกว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ในปริมาณมาก ย่อมเปิดประสบการณ์ในมุมมองทางการเมืองที่มีประเด็นหลากหลายมากกว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ในปริมาณน้อย ดังนั้นความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของบุคคลกลุ่มนี้ จึงมีมากกว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วถึงความแตกต่างระหว่างการนำเสนอของสถานีโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภท คือสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีกับสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งในความคิดเห็นของผู้ที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ทั้ง 2 ประเภท เห็นว่าการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองจะมีการนำเสนอในเชิงลึก กล่าวเสนอข้อมูลข่าวสารที่มีความโน้มเอียงทางฝ่ายตนเอง มีอิสระในการนำเสนอโดยไม่ต้องเกรงกลัวต่อฝ่ายใด และไม่มีข้อจำกัดในเรื่องของเวลาในการนำเสนอ ส่วนการนำเสนอของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีนั้นมีข้อจำกัดของเนื้อหา เนื่องจากต้องมีความเป็นกลาง อีกทั้งในด้านเวลาสำหรับออกอากาศ ดังนั้นบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง จึงได้รับข้อมูลข่าวสารทางด้านการเมือง ไม่สามารถแยกแยะประเด็นต่างๆ ได้อย่างชัดเจน เมื่อได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ จึงอาจเกิดความรู้สึกสับสนจากข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ กล่าวคือมีความผิดปกติในสภาวะทางกายและอารมณ์ จึงไม่อาจสร้างองค์ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองได้อย่างแตกประเด็น และมีมุมมองที่หลากหลายได้มากกว่าบุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ฉะนั้นบุคคลที่ไม่เคยมีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองจึงมีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมือง น้อยกว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้

3. ความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมือง

ความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมืองของบุคคล เป็นการประกอบกิจกรรมต่างๆ ของบุคคลที่มีผลต่อการรักษาระบบการเมือง ทำให้ระบบการเมืองดำรงอยู่ได้ กิจกรรมเหล่านี้เป็นเหมือน "กาวทางการเมือง (Political glue)" สำหรับระบบ เช่น การชำระภาษี การปฏิบัติตามกฎหมาย การสนับสนุนอุดมการณ์ของชาติ เป็นต้น อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมเหล่านี้คือ

การทำหน้าที่ของพลเมืองดี (เสถียร เศษประทับ, 2552) ซึ่งการรับรู้ในความสามารถของตนเองที่จะสนับสนุนทางการเมืองย่อมเป็นประโยชน์ต่อกระบวนการทางการเมือง

กิจกรรมที่สนับสนุนทางการเมืองนั้นอาจเป็นกิจกรรมที่เป็นทางการ ซึ่งได้แก่ การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเมือง เช่น ขบวนการต่างๆ พรรคการเมือง กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ เป็นเจ้าหน้าที่ของสถาบันทางการเมือง และกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการที่ประกอบด้วยการอภิปรายทางการเมือง หรือการเข้าร่วมรับฟังเหตุการณ์ทางการเมือง การชักชวนทางการเมืองของบุคคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในทางการเมือง หรือสมาชิกของกลุ่มการเมือง (ศิริกุล ลือกิติไกร, 2541) ดังนั้นการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองจึงเป็นการสนับสนุนทางการเมืองอย่างหนึ่งของบุคคล

สำหรับการศึกษาคั้งนี้ พบว่าบุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองต่างกัน มีความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมืองแตกต่างกัน แม้ว่าในการศึกษานี้จะวัดการสนับสนุนทางการเมืองในด้านความเชื่อในความสามารถของตนเอง ไม่ได้วัดจากพฤติกรรมที่สนับสนุนทางการเมือง แต่สามารถสะท้อนให้เห็นได้ว่าการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง เป็นแนวทางหนึ่งที่สัมพันธ์กับความคิดเห็นที่จะสนับสนุนทางการเมืองของบุคคล ซึ่งแนวโน้มที่บุคคลนั้นจะแสดงออกมาเป็นพฤติกรรมได้ ขึ้นอยู่กับแรงเสริมที่บุคคลนั้นจะได้รับตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bandura

ระดับความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมืองของบุคคล จะมีมากขึ้นเมื่อมีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมากขึ้น โดยบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก จะรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนด้านความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมือง สูงกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับและเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย ขณะที่บุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองน้อย ระดับความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมืองจะสูงกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

ทั้งนี้บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง อาจมีประสบการณ์ที่ประสบความสำเร็จจากการเปิดรับชมสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ เนื่องจากการได้นั่งรับชมผ่านโทรทัศน์ก็ถือเป็นกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการซึ่งแสดงถึงการสนับสนุนทางการเมืองอย่างหนึ่ง โดยบุคคลกลุ่มนี้อาจจะมีพฤติกรรมระหว่างการเปิดรับสื่อ ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าสัดส่วนของบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมากจะมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตั้งใจขณะรับชม สูงกว่าสัดส่วนของบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย การแสดง

พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตั้งใจขณะที่รับชมนี้ ทำให้บุคคลคนนั้นรู้สึกถึงความสำเร็จที่ได้รับจากการสนับสนุนทางการเมืองของตน มีความรู้สึกว่าได้ประสบความสำเร็จร่วมกับกลุ่มคนที่มีความคิดเห็นทางการเมืองเช่นเดียวกับตน ซึ่งระดับความรู้สึกที่ประสบความสำเร็จนี้ย่อมจะเพิ่มขึ้นตามปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ บุคคลที่มีปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองสูง ย่อมที่จะได้รับรู้ถึงความสำเร็จจากการสนับสนุนทางการเมืองได้บ่อยครั้งมากกว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย และแน่นอนว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ย่อมจะไม่รับรู้ถึงความสำเร็จจากการสนับสนุนทางการเมืองของตน

ในด้านการสังเกตตัวแบบนี้ บุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองย่อมเห็นพฤติกรรมในการสนับสนุนทางการเมืองจากคนที่ออกผ่านสื่อโทรทัศน์ ทั้งที่เป็นแกนนำ ผู้อภิปรายบนเวที และผู้เข้าร่วมฟังการอภิปรายในสถานที่จัดอภิปราย ซึ่งบุคคลที่เปิดรับนี้ จะเลือกสังเกตพฤติกรรมการสนับสนุนทางการเมืองเฉพาะบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตน เพื่อจะได้ประเมินตนเอง และเลือกกระทำพฤติกรรมตามตัวแบบที่ตนพิจารณาแล้วว่ามีลักษณะคล้ายคลึงกับตน ซึ่งจำนวนของตัวแบบที่สังเกตจากสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองนี้ ย่อมที่จะเพิ่มขึ้นตามความถี่ของการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองของบุคคล โดยจำนวนตัวแบบที่มีปริมาณมาก จะทำให้บุคคลเห็นตัวเลือกลำหรับตัวแบบที่มีลักษณะทั้งทางด้านบุคลิก ความสามารถ และสถานะทางสังคมที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น เป็นผลให้บุคคลสามารถเลือกตัวแบบที่ตนคิดว่าใกล้เคียงกับตนมากที่สุดเพื่อการเทียบเคียงความสามารถ ระดับความเชื่อในความสามารถที่จะสนับสนุนทางการเมืองจึง สูงกว่าบุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย โดยเฉพาะบุคคลที่ไม่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเลย

การพูดชักจูงในด้านการสนับสนุนทางการเมือง ส่วนใหญ่จะเกริ่นนำถึงวิธีที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินการทางการเมือง ซึ่งจะทำให้บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองทราบว่าการกระทำบางอย่างที่จะมีผลต่อการเมือง และด้วยการพูดชักจูงที่ทำให้บุคคลที่เปิดรับสื่อรู้สึกว่าเป็นผู้หนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง กล่าวคือเป็นการพูดในลักษณะที่ให้ความมั่นใจกับบุคคลที่เปิดรับว่าเป็นสิ่งที่ดี และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในอนาคต ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี ที่จะก่อให้เกิดประโยชน์กับกระบวนการทางการเมือง บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้จึงรู้สึกว่าคุณมีความสามารถที่จะสนับสนุนกิจกรรมทางการเมือง

ดังที่กล่าวไว้ในข้างต้น สำหรับสภาวะทางกายและอารมณ์ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อการรับรู้ความสามารถของบุคคล นั่นคือบุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์มีอุดมการณ์ทางการเมืองจะมีความรู้สึกกระตือรือร้น และมีอารมณ์ร่วมกับการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองต่างๆ ของกลุ่ม เนื่องจากสื่อประเภทนี้จะให้จังหวะและน้ำเสียงในการพูดที่ช่วยเร้าอารมณ์ผู้ฟัง ผู้ฟังอาจมีความกระตือรือร้นในการรับฟังจึงทำให้เกิดความคิด ความเชื่อ ทำให้ผู้ชมเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมในการกระทำกิจกรรมต่างๆ และเป็นส่วนหนึ่งของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้บุคคลที่เปิดรับมีความรู้สึกเช่นเดียวกับผู้นำเสนอ บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองประเภทนี้จึงรู้สึกว่าการได้ร่วมรับฟังอภิปรายผ่านทางโทรทัศน์ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนระบบการเมืองได้

4. ความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์

การเรียกร้องผลประโยชน์ คือกระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลแสดงออกซึ่งข้อเรียกร้องตามความต้องการต่อผู้ตัดสินใจทางการเมือง กระบวนการนี้เป็นกระบวนการที่จำเป็นในการที่ระบบการเมืองจะดำเนินไปได้โดยราบรื่น เพราะเป็นวิธีการตีแผ่ให้เห็นถึงความต้องการของกลุ่มคนต่างๆ ที่อาจมีความขัดแย้งกันให้ผู้ตัดสินใจทางการเมืองได้รับรู้และหาทางตอบสนองให้เหมาะสม ซึ่งหากทำได้ดีก็จะป้องกันมิให้ความขัดแย้งปรากฏชัดขึ้น โดยการช่วงชิงที่จะทำการประนีประนอมผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มคนเสียก่อน (พฤทธิสถาน ชุมพล, 2552)

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความคิดเห็นที่มีต่อการเมืองในปัจจุบัน สะท้อนให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อการเมืองไทยในปัจจุบันว่าเป็นเรื่องของผลประโยชน์ของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นเรื่องของพรรคพวก พวกพ้อง และระบบการเมืองไทยยังไม่พัฒนาเท่าที่ควร เนื่องจากยังมีแต่นักการเมืองรุ่นเก่าที่ผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกันเข้ามาเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้ตัวเองและพวกพ้อง

แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง จะมีมุมมองทางการเมืองเป็นไปในทิศทางที่ไม่ดี แต่กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ก็มีความเชื่อว่าการกระทำของเขาเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการชุมนุมทางการเมืองที่เป็นวิธีการอย่างหนึ่งสำหรับการเรียกร้องผลประโยชน์ ซึ่งบุคคลกลุ่มนี้เชื่อว่าการออกไปร่วมชุมนุมทางการเมืองเพื่อแสดงความต้องการของตนเองหรือเรียกร้องความต้องการต่อรัฐบาลนั้น อย่างน้อยก็ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองต่อการรับรู้ของบุคคลทุกๆ ไป และเมื่อคนหลายๆ คนออกมาร่วมชุมนุมทางการเมืองกันมากขึ้น ก็ยังสามารถเป็นแรงกดดันต่อรัฐบาลให้หันมาสนใจ

ข้อเรียกร้องหรือความต้องการของผู้ชุมนุมทางการเมือง สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่เกิดจากภาคประชาชน

การประชุมทางการเมืองของบุคคล เป็นเสมือนหนึ่งการที่บุคคลจะดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทางการเมืองที่แสดงออกถึงความสามารถในการเรียกร้องซึ่งความต้องการของตนให้รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่หรือบทบาทในการตัดสินใจได้รับทราบ ซึ่งจากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์จะมากขึ้นเมื่อมีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมากขึ้น โดยบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณมาก จะมีระดับความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์สูงกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับและเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย ขณะที่ระดับความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ของบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้น้อย จะมีสูงกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง จะได้รับประสบการณ์จากการนั่งรับชมการเรียกร้องผลประโยชน์ด้วยการชุมนุมผ่านโทรทัศน์ ทำให้บุคคลที่รับชมนั้นรู้สึกว่าเป็นผู้หนึ่งที่เกี่ยวข้องการประชุมทางการเมือง ขณะที่บุคคลกำลังนั่งรับชมการชุมนุมผ่านโทรทัศน์นั้นอาจได้รับรู้ถึงความสำเร็จจากการเรียกร้องผลประโยชน์ในครั้งนี้ จึงทำให้บุคคลรับรู้ได้ว่าการร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการเรียกร้องผลประโยชน์ด้วยการชุมนุมนั้น เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองได้ ฉะนั้นบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้จึงเชื่อว่าตนเองมีความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ซึ่งหากเป็นบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ในปริมาณมาก ย่อมที่จะมีการรับรู้ความสามารถในการเรียกร้องผลประโยชน์ของตนเองได้มากกว่า เนื่องจากความรู้สึกประสบความสำเร็จนั้นเป็นผลมาจากการเปิดรับชมผ่านสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ ถ้ามีความถี่ในการเปิดรับชมบ่อยครั้ง จำนวนครั้งที่เปิดรับทำให้บุคคลมีความรู้สึกประสบความสำเร็จในการเรียกร้องผลประโยชน์ด้วยการชุมนุม ซึ่งบุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองในปริมาณน้อย ทำให้จำนวนครั้งที่บุคคลรู้สึกประสบความสำเร็จน้อยกว่าบุคคลที่เปิดรับมาก จึงเชื่อว่าตนเองมีความสามารถที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ได้น้อยกว่าไปด้วย และบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเลยย่อมได้รับมุมมองของการเรียกร้องผลประโยชน์ด้วยการชุมนุมแตกต่างจากบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ นั่นคือบุคคลกลุ่มนี้จะไม่รับรู้ว่ากระบวนการชุมนุมทางการเมืองที่ประสบความสำเร็จว่ามาจากขั้นไหนบ้าง อาจรับรู้เพียงผลของการชุมนุมในครั้งนั้นที่ไม่ประสบความสำเร็จตามข้อเรียกร้อง

ในด้านการสังเกตตัวแบบ จะเห็นว่าบุคคลสามารถสังเกตเห็นพฤติกรรมจากตัวแบบได้ชัดเจนจากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เรียกร่องผลประโยชน์ด้วยการชุมนุมทางการเมือง บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้จะสามารถรับรู้ได้ว่าคนประเภทไหนบ้างที่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการเรียกร่องผลประโยชน์ คนที่เข้าไปมีส่วนร่วมในครั้งนี้มีบุคลิกลักษณะ ความสามารถ และสถานะทางเศรษฐกิจสังคมใกล้เคียงกับบุคคลที่เปิดรับที่กำลังสังเกตตัวแบบที่ปรากฏอยู่ในสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้หรือไม่ หากมีความใกล้เคียงกัน บุคคลนั้นจะเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร่องผลประโยชน์ของตนเองได้เช่นกัน ซึ่งบุคคลที่มีความถี่ในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้มาก ย่อมมีโอกาสเห็นบุคคลเข้ามาร่วมเรียกร่องผลประโยชน์ด้วยการชุมนุมทางการเมืองหลายครั้งมากกว่า ดังนั้นย่อมมีโอกาสเห็นบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตนมากที่สุด ระดับความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร่องผลประโยชน์ของบุคคลนั้นจึงสูงกว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อประเภทนี้น้อย ที่มีโอกาสในการเห็นบุคคลที่มีลักษณะใกล้เคียงกับตนมากที่สุดนั้นก็ลดน้อยลงด้วย เช่นเดียวกับบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ที่มีโอกาสน้อยมากในการสังเกตตัวแบบที่เข้าไปร่วมชุมนุม หรือไม่มีโอกาสที่จะได้สังเกตตัวแบบเหล่านั้นเลย ระดับความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร่องผลประโยชน์จึงน้อยตามด้วย

วิธีการหนึ่งที่ผู้นำในการเรียกร่องผลประโยชน์นิยมใช้นั้นคือ "การพูด" ผู้นำแต่ละคนมีกลวิธีในการพูดที่แตกต่างกันไป การพูดอย่างหนึ่งที่มีผลต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองนั้นคือ "การพูดชักจูง" ซึ่งผู้นำต้องรู้จักพูดในลักษณะที่โน้มน้าวจิตใจของผู้รับสารให้เกิดความรู้สึกที่อยากจะทำตาม โดยผู้นำที่เป็นผู้นำเสนอในสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมักจะมีความสามารถในการที่จะโน้มน้าวจิตใจของบุคคลให้มีความรู้สึกเชื่อ และอยากที่จะกระทำตามที่ผู้นำต้องการที่ส่วนใหญ่เป็นการเรียกร่องผลประโยชน์ด้วยการชุมนุม ลักษณะการพูดนั้น พยายามทำให้บุคคลที่รับฟังเห็นประโยชน์ของการออกมาเรียกร่องสิทธิ ข้อเท็จจริงบางประการที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลกำลังสูญเสียผลประโยชน์ และปิดท้ายด้วยการพูดในลักษณะที่สนับสนุนทางด้านจิตใจของบุคคลที่รับฟังว่าเป็นบุคคลที่มีความสามารถ การกระทำเช่นนี้ถือเป็นเรื่องที่มีค่าซึ่งเขาจะเป็นคนหนึ่งที่มีความสามารถที่จะกระทำเพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง จึงมีความเชื่อในความสามารถที่จะเรียกร่องผลประโยชน์ที่สูงกว่าบุคคลที่ไม่เคยเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ ซึ่งระดับการรับรู้ในความสามารถที่จะเรียกร่องผลประโยชน์นี้จะเพิ่มขึ้นเมื่อมีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้เพิ่มขึ้น ด้วยการตอกย้ำความรู้สึก ความคิด และทัศนคติต่างๆ ของบุคคลถึงความสามารถในการเรียกร่องผลประโยชน์ เพราะมีความถี่ในการเปิดรับชมสูงนั่นเอง

บุคคลที่มีการเปิดรับชมสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกัน ย่อมที่จะมีความสำนึกในผลประโยชน์ร่วมกัน นั่นคือความสำนึกที่บุคคลที่อยู่ในภาวะที่ได้รับผลกระทบจากสังคมหรือการเมืองในรูปลักษณะเดียวกัน หรือมีความต้องการ หรือผลประโยชน์อย่างเดียวกัน ดังนั้น บุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองซึ่งมีพื้นฐานความต้องการสิ่งเดียวกัน ความรู้สึกและอารมณ์ของบุคคลเหล่านี้ที่เกิดขึ้นขณะที่เปิดรับชมสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ จึงสามารถคล้อยตามและเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมได้ง่าย และเมื่อบุคคลเกิดอารมณ์ความรู้สึกร่วมกับสิ่งที่ตนเปิดรับ ย่อมจะทำให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งนั้นด้วย ซึ่งเป็นการเรียนรู้ในเรื่องของการเรียกร้องผลประโยชน์ทางการเมือง ทำให้บุคคลสามารถรับรู้หรือเชื่อว่าตนมีความสามารถในการเรียกร้องผลประโยชน์ทางการเมืองด้วยการชุมนุม โดยบุคคลที่ไม่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้อาจเป็นบุคคลที่มีความต้องการไม่ตรงกับที่สื่อที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองต้องการนำเสนอ จึงมีระดับการรับรู้ในความสามารถของตนเองที่จะเรียกร้องผลประโยชน์ทางการเมือง ต่ำกว่าบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

จากผลการศึกษาดังกล่าว สามารถอธิบายได้ว่าบุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นการรับรู้ข่าวสารในด้านการเมือง หรือกระบวนการในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ อันเกี่ยวข้องกับการเมืองจากสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง หากบุคคลได้รับข้อมูลเหล่านี้ในปริมาณมาก ย่อมที่จะมีความเชื่อในความสามารถของตนเองทางด้านการเมืองสูงด้วย

อย่างไรก็ตาม การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองสำหรับการศึกษาคั้งนี้ หากพิจารณาแล้วจะพบว่ากลุ่มตัวอย่างสามารถรับรู้วิธีการอื่นจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองที่หลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล วิธีการอย่างหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง หรือก่อให้เกิดความเคลื่อนไหวอย่างใดอย่างหนึ่งต่อการเมือง นั่นคือการชุมนุมทางการเมือง โดยกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าการชุมนุมทางการเมืองเป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถรวบรวมผู้คนจำนวนมากจากหลากหลายสาขาอาชีพ หลากหลายสถานที่ เมื่อมีคนจำนวนมากขึ้นก็จะทำให้สามารถเรียกร้องในผลประโยชน์ตามที่กลุ่มของตนต้องการได้ ทำให้เกิดความยุติธรรมแก่คนชนชั้นล่างและชุมชนที่ตนอาศัยอยู่ด้วย ซึ่งการชุมนุมนี้ กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าจะทำให้เกิดการเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ นอกจากนี้ยังมีอีกวิธีการหนึ่งที่กลุ่มตัวอย่างเชื่อว่าเป็นการกระทำอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง นั่นคือการออกไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ตามความคิดของกลุ่มตัวอย่างเห็นว่าเป็นวิธีการที่ช่วยให้เกิดการเปลี่ยนนโยบายใหม่ เพราะมีการเปลี่ยนรัฐบาลใหม่

งานวิจัยด้านการสื่อสารทางการเมืองจะได้ชี้ให้เห็นว่า ความมีประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล เป็นหนึ่งในบรรทัดฐานและคุณค่าที่สำคัญมากที่สุดอย่างหนึ่งของการมีความเกี่ยวข้องกับกิจกรรมประชาธิปไตย (คมสัน รัตนะสิมากุล, 2549) แต่สำหรับการศึกษานี้การมีประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคลจากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง กลับกลายเป็นการเน้นหรือให้ความสำคัญกับการมีประสิทธิภาพทางการเมืองด้านการชุมนุม มากกว่าการมีพฤติกรรมทางการเมืองในรูปแบบอื่นๆ อาจเนื่องด้วยรูปแบบการนำเสนอของสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองที่เน้นแสดงภาพของการอภิปรายร่วมชุมนุมกันของกลุ่มคน จากการสัมภาษณ์ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะนึกถึงวิธีการชุมนุมทางการเมือง หากถามถึงวิธีการที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากทัศนคติและมุมมองที่บุคคลเหล่านี้มีต่อการเมืองไทย ที่ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการเมืองเป็นเรื่องของผลประโยชน์ เล่นพรรคเล่นพวก คำนึงถึงพวกพ้องมากกว่าประเทศชาติ และไม่ใส่ใจประชาชน ทำให้กลุ่มคนเหล่านี้มีความรู้สึว่าการใช้คนจำนวนมากจะสามารถมีอำนาจต่อรองกับรัฐบาลได้ ดังนั้นกลุ่มคนเหล่านี้จึงเกิดจากการมีความต้องการในสิ่งเดียวกัน เพื่อเรียกร้องสิทธิและผลประโยชน์ตามที่กลุ่มต้องการ การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองก็เช่นเดียวกัน พื้นฐานของบุคคลที่เปิดรับสื่อโทรทัศน์ประเภทนี้ย่อมที่จะมีแนวคิดทางการเมืองในรูปแบบเดียวกัน ฉะนั้นการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคลเหล่านี้จึงเป็นการรับรู้ในเชิงที่เน้นความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกลุ่ม ทั้งในด้านความคิด ค่านิยม ความเชื่อ มุมมอง และทัศนคติที่มีต่อการเมือง หากความต้องการของกลุ่มเป็นเช่นไรก็จะมีการรวมตัวหรือรวมพลเพื่อไปชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองที่เป็นความต้องการของกลุ่ม

แม้ว่าการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่จะมีการรับรู้ว่าการชุมนุมมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมากที่สุด แต่อย่างน้อยที่สุด การศึกษาเชิงปริมาณในครั้งนี้ก็แสดงให้เห็นว่า บุคคลที่มีการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ระดับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคลเหล่านี้จะสูงกว่าบุคคลที่ไม่ได้เปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ดังนั้น สื่อโทรทัศน์จึงเป็นส่วนหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นช่องทางหนึ่งที่จะทำให้บุคคลสามารถรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองได้ การปฏิรูปวิธีการทำงานของสื่อ จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยเสริมสร้างการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของบุคคล นำเสนอนโยบายของแต่ละพรรคการเมืองให้ประชาชนได้รับทราบ จากที่ผ่านมาสื่อส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้นำเสนอ จุดที่เริ่มได้ก็คือต้องปฏิรูปเล็กๆ ในแนวทางการทำงานในแต่ละวัน ก็คือไม่ควรไปเล่นเกมตามที่นักการเมืองกำหนดไว้ในแต่ละวัน สื่อควรอธิบายประวัตินักการเมืองแต่ละคนว่ามีประสบการณ์อย่างไร ทำอะไรมาบ้าง ควรจะตรวจสอบเบื้องหลังนักการเมืองแต่ละคน ด้วยการจุดประเด็นวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองให้มากขึ้น (เทพชัย หย่อง, 2550)

ทั้งนี้ ทิศทางการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองของสื่อโทรทัศน์จะเป็นเช่นไรย่อมที่จะต้องขึ้นอยู่กับประชาชนผู้รับสารด้วย หากประชาชนยังคงพึงพอใจอยู่กับเนื้อหาความบันเทิง เรื่องเหลือเชื่อมกมาย เรื่องข่าวคาวและซุบซิบผู้อื่น ตลอดจนเรื่องแต่งเชิงชายข่าว อย่างที่เป็นอยู่ในสื่อโทรทัศน์หลายแห่ง ย่อมเป็นอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งเสริมให้สื่อมวลชนของไทยยังทำหน้าที่แบบที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้ เนื่องจากทางผู้ผลิตหรือเจ้าของสื่อยังคงเห็นว่ามีผู้ชม ผู้อ่านจำนวนมากที่นำไปเสนอขายต่อบริษัทโฆษณาได้กำไรงาม จึงไม่จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมเพื่อให้สาธารณชนฉลาดและรู้เท่าทันกลเกมทางธุรกิจ และการเมืองข้อฉลได้ เพราะฉะนั้น หากมีการเรียกร้องให้สื่อมวลชนมีการปฏิรูป และให้วางตัวเป็นกลางอย่างแท้จริงในการทำหน้าที่ของสื่อ ทางด้านผู้รับข่าวสารหรือผู้บริโภคข่าวสารควรมีกระบวนการปฏิรูปปัญญาของตนด้วยเช่นกัน (ภัทมัย อินทรจักร, 2550) ดังเช่นที่พบจากการทบทวนวรรณกรรมว่ามีการศึกษาจำนวนไม่น้อยที่เห็นว่าปัจจัยส่วนบุคคลมีผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

กล่าวโดยสรุป การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของผู้รับสาร คือ บุคคลที่รับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตน จะคาดการณ์ว่าการกระทำทางการเมืองของตนสามารถมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า การเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ดังนั้น สื่อมวลชนควรที่จะเสริมสร้างปลุกฝัง หรือกระตุ้นให้บุคคลเกิดการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองด้วยการนำเสนอข้อมูลข่าวสาร และเนื้อหาทางการเมืองในมุมมองและรูปแบบที่น่าสนใจ ด้วยการเน้นให้เห็นถึงข้อเท็จจริงที่จะเป็นประโยชน์ในการสร้างความเข้าใจให้กับบุคคลในเรื่องการเมือง เพื่อให้บุคคลรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง ซึ่งจะนำไปสู่การแสดงออกทางพฤติกรรมที่มีส่วนร่วมทางการเมือง อันจะเป็นผลดีต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตยต่อไป

2. รัฐบาลควรมีการสร้างพื้นที่สื่อสารสาธารณะสำหรับสื่อทางการเมือง จากการศึกษาของ ลีตินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์ และวีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร (2550) ได้ให้ความเห็นว่าสื่อโทรทัศน์มีนัยสำคัญต่อสังคมมากที่สุดอย่างชัดเจน ทั้งในแง่ปริมาณและในแง่ของคุณภาพ ดังนั้นการผลักดันให้เกิดสื่อสาธารณะขึ้นในประเทศไทย โดยที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้และสามารถรักษา

ความสมดุลของระบบสื่อสารมวลชนไว้ จึงต้องมุ่งไปที่การสร้าง “สถานีโทรทัศน์สาธารณะ” ขึ้นโดยจำเป็นต้องปรับแนวคิดและประสบการณ์จากต่างประเทศ อย่างสถานีโทรทัศน์ BBC ที่เป็นต้นแบบสื่อสาธารณะ หรือสื่อสาธารณะแบบอเมริกันอย่างสถานีโทรทัศน์ PBS หรือสถานีโทรทัศน์ NHK ที่เป็นสื่อสาธารณะตะวันออก เหล่านี้เป็นต้น ให้เหมาะสมกับลักษณะและบริบทของสังคมไทย

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. นอกจากที่จะศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพการเมือง ตามปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองของบุคคลแล้ว ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองตามตัวแปรอื่นๆ ด้วย ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยส่วนบุคคล สังคม ชุมชน และปัจจัยทางด้านจิตวิทยา เพื่อให้ได้ข้อค้นพบเพิ่มเติมว่ามีตัวแปรใดบ้างที่นอกเหนือจากการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง สัมพันธ์กับการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง แล้วนำมาเป็นแนวทางสำหรับการวิเคราะห์ได้ในครั้งต่อไป
2. สำหรับการศึกษารายครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมถึงอิทธิพลของตัวแปรไม่ว่าจะเป็นด้านการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง และตัวแปรอื่นๆ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล สังคม ชุมชน และ ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา ที่อาจมีต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง เพื่อที่จะได้สามารถนำมาเป็นแนวทางสำหรับการวางนโยบายของรัฐบาลสำหรับการปลูกฝังการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเองให้แก่ประชาชนได้อย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กมลวรรณ คารมปราชนธ์. การศึกษาอิทธิพลของการถ่ายทอดทางการเมืองจากครอบครัว สถาบันการศึกษา ที่ทำงาน และสื่อมวลชน ที่ส่งผลต่อความนิยมเชิงทางการเมือง ความผูกพันต่อพรรคการเมือง และพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานรัฐวิสาหกิจ. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต การวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.
- กานดา จรดล. ผลของการใช้กระบวนการฝึกอบรมตามแนวทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคมของแบนดูราที่มีต่อการเสริมสร้างสมรรถภาพการสอนสำหรับครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- ขจร สุขพานิช. ฐานันดรไพร่. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร, 2519.
- คมสัน รัตนะสิมากุล. การทดสอบทฤษฎีวงเกลียวแห่งความเจ็บในการก่อตัวของสาธารณมติในบริบทการเมืองและวัฒนธรรมไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.
- จริญญา เจริญสุขใส. การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง กับการใช้สิทธิออกเสียงของเยาวชนในกรุงเทพมหานคร ปี 2538. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.
- ไชยพร ตันทีจิตานนท์. การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล : กรณีศึกษาเทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2536.
- ฐิติ วิทยสรณะ. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนกับความรู้ ทัศนคติ และการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาามหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- ฐิตินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์ และวีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร. สื่อสาธารณะในประเทศไทย. ประชาชาติธุรกิจ (15 มีนาคม 2550).
- ฐิตินันท์ พงษ์สุทธิรักษ์ และวีระยุทธ กาญจน์ชูฉัตร. สื่อสาธารณะ"เป็นเช่นไรในประเทศอื่น. มติชน (27 เมษายน 2550).
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. จิตวิทยาการเมือง. นครหลวงฯ : ดวงกลม, 2518.

นิลบล ใจอ่อนนุ่ม. การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน
ในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์
คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

ปาริชาติ นิติมานพ. ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อมวลชน ความทันสมัยกับการมีส่วนร่วม
ทางการเมือง ของสตรีไทยพุทธกับสตรีไทยมุสลิม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาค
วิชาการประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.

พงศธร สัจจชลพันธ์. การศึกษาความไว้วางใจทางการเมืองและความรู้สึกมีประสิทธิภาพทาง
การเมืองของชนชั้นนำในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง ซึ่งเคยเป็นเขตอิทธิพลของพรรคคอมมิวนิสต์
แห่งประเทศไทย ในจังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการ
ปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว และสายทิพย์ สุคติพันธ์. การเมืองเด็ก. กรุงเทพมหานคร : เจ้าพระยาการพิมพ์,
2526.

พานี ขอสุข. ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มตามแนวคิดพิจารณาความเป็นจริงต่อการ
เพิ่มการรับรู้ความสามารถของตนในการเรียนรู้การกำกับตนเองของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

พีระ จิรโสภณ. เอกสารการสอนชุดวิชา 15232 ทฤษฎีและพฤติกรรมกรรมการสื่อสาร. นนทบุรี :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547.

พฤทธิสถาน ชุมพล, ม.ร.ว. ระบบการเมือง : ความรู้เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

ภัทมัย อินทรจักร. บทความเรียบเรียงจากผลการสัมมนา. บทบาทสื่อมวลชนบนถนน
ประชาธิปไตยใหม่ : ชี้นำ เป็นกลาง เลือกร่าง, ทำพระจันทร์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2550.

ยรรยง สิ้นธุ์งาม. ยุคข่าวสารไร้พรมแดน "สื่อ" เข้าครอบงำสังคม. [ออนไลน์]. 2553 แหล่งที่มา:
http://www.hiso.or.th/hiso/health_news/health_story4_1.php [2553, กันยายน 27]

วริทธิ์ โอนพรตน์วิบูล. กระบวนการตัดสินใจและอิทธิพลของสื่อบุคคลและสื่อมวลชนที่มีต่อการ
ตัดสินใจเลิกเล่นการพนันฟุตบอลของกลุ่มผู้เล่นการพนันฟุตบอล. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2549.

วัชรวิ ด่านกุล. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชน อายุ 18 - 20 ปี : ศึกษากรณีอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2541.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. [ออนไลน์]. 2553 แหล่งที่มา: <http://th.wikipedia.org> [2553, พฤษภาคม 21]

วิลาสลักษณ์ ชิววลลี. ผลการให้รางวัลภายนอกและข้อมูลป้อนกลับทางบวกที่มีต่อแรงจูงใจภายในของนักเรียนที่มีการรับรู้ความสามารถของตนแตกต่างกัน. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.

ศศิธร ยุกโกศล. การสร้างโลกแวดล้อมทางสารสนเทศทางการเมืองของบุคคล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

ศิริกุล ลือกิติไกร. ความรู้สึกรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในจังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2541.

สมโภชน์ เขียมสุภาสิต. ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

สุธาสินี ไกรฤกษ์. การเปิดรับข่าวสาร ความรู้ และพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนในชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.

สุรัตน์ เมธิกุล. อิทธิพลของสื่อ. [ออนไลน์]. 2553 แหล่งที่มา: <http://www.vcharkarn.com/vblog/34343> [2553, กันยายน 27]

สุรางค์ ไคว้ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

เสถียร เขยประทับ. มติมหาชน การสื่อสาร และการเมือง. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

อาจศึก สุวรรณธาดา. อิทธิพลของความรู้สึกรับรู้ประสิทธิภาพ ความไว้วางใจ และบุคลิกภาพทางการเมืองต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนายทหารบก : ศึกษาเฉพาะกรณีนายทหารนักเรียนโรงเรียนเสนาธิการทหารบก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540.

อุษา โหราเรือง. การเปิดรับข่าวสารการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนักศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการ
 ประชาสัมพันธ์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.

ภาษาอังกฤษ

Bandura, A. Self-efficacy: The exercise of control. New York : Freeman, 1997.

Bandura, A. Social Cognitive Theory. In Jennings Bryant and Susan Thompson,
Fundamentals of media effects. Boston : McGraw Hill, 2002.

Bandura, A. Social Cognitive Theory of Mass Communication. In Jennings Bryant and
 Dolf Zillmann, Media effects : advances in theory and research. Mahwah, New
 Jersey : Lawrence Erlbaum Associates, 2002.

Bandura, A. Social foundations of thought and action : a social cognitive theory.
 Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1986.

Campbell, A. The Voter Decides. Evanston : Row and Peterson, 1954.

McClosky, H. Political Participation. In David Lawrence Sills, International Encyclopedia
 of the Social Sciences. New York : Macmillan and Free Press, 1968.

McLeod, D.M., Kociski, G.M. and McLeod, J.M. Resurveying the boundaries of political
 communication effects. In Jennings Bryant and Dolf Zillmann, Media effects :
 advances in theory and research. Mahwah, New Jersey : Lawrence Erlbaum
 Associates, 2002.

Newhagen, J.E. Media use and political efficacy : The suburbanization of race and
 class. *Journal of the American Society for Information Science* 45 (July 1994) :
 386 - 394.

Prewitt, K. Political Efficacy. New York : Macmillan and Free Press, 1986.

Ryckman, R.M. Theories of personality. Belmont, Calif. : Thomson/Wadsworth, 2008.

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบสอบถาม

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ภาควิชาวารสาร
 สนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ข้อมูลของท่านจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ
 การวิจัย จึงขอความกรุณาจากท่านโปรดตอบคำถามให้ครบทุกข้อ ข้อมูลของท่านจะถูกเก็บเป็น
 ความลับและใช้ประโยชน์เพื่อการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น ขอขอบพระคุณทุกท่านที่เสียสละเวลาอันมีค่า
 ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

คำชี้แจง : กรุณาใส่เครื่องหมาย \surd ในช่องที่ตรงกับความจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด
 และโปรดเติมข้อความลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะทางประชากร

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

18 - 25 ปี 26 - 35 ปี

36 - 45 ปี 46 - 55 ปี

มากกว่า 55 ปี

3. อาชีพ

นักเรียน/นักศึกษา ข้าราชการ / พนักงานรัฐวิสาหกิจ

พนักงานบริษัทเอกชน ธุรกิจส่วนตัว / ค้าขาย

ว่างาน / แม่บ้าน รับจ้างทั่วไป

อื่นๆ (โปรดระบุ)

4. ระดับการศึกษาสูงสุด (สำหรับผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ ให้ถือเอาระดับการศึกษาในปัจจุบัน)

ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนต้น

มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. อนุปริญญา / ปวส.

ปริญญาตรี ปริญญาโท

ปริญญาเอก

5. รายได้ (ต่อเดือน)

ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,001 - 10,000 บาท

10,001 - 15,000 บาท 15,001 - 20,000 บาท

20,001 - 25,000 บาท 25,001 - 30,000 บาท

30,001 บาท ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ

1. ท่านเคยรับชมเอเอสทีวี (ASTV) หรือไม่
 - () เคยรับชม เอเอสทีวี (ASTV)
 - () ไม่เคย (ข้ามไปทำข้อ 9)
2. ท่านรับชมเอเอสทีวี (ASTV) ผ่านช่องทางใด
 - () จานดาวเทียมของเอเอสทีวี (ASTV)
 - () เคเบิลทีวีท้องถิ่น
 - () อินเทอร์เน็ต
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ)
3. จุดประสงค์ของการรับชมเอเอสทีวี (ASTV) เลือกข้อที่ตรงกับท่านมากที่สุด เพียง 1 ข้อ เท่านั้น
 - () ต้องการทราบข้อมูลข่าวสาร
 - () นำไปใช้สนทนา / แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น
 - () ฆ่าเวลา
 - () เปิดไว้เป็นเพื่อน / คลายเหงา
 - () เป็นกิจกรรมในครอบครัว
 - () สมาชิกในครอบครัวรับชม ทำให้ต้องรับชมไปด้วย
 - () อื่นๆ (โปรดระบุ)
4. ท่านรับชมเอเอสทีวี (ASTV) ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลาานานเท่าไร
 - () น้อยกว่า 1 ปี
 - () 1 ปีขึ้นไป - แต่ไม่เกิน 3 ปี
 - () 3 ปีขึ้นไป - แต่ไม่เกิน 5 ปี
 - () 5 ปี ขึ้นไป
5. โดยปกติ ท่านรับชมเอเอสทีวี (ASTV) บ่อยแค่ไหน
 - () นานๆ ครั้ง
 - () 1 - 3 วันต่อสัปดาห์
 - () 4 - 6 วันต่อสัปดาห์
 - () ทุกวัน
6. โดยปกติ ท่านรับชมเอเอสทีวี (ASTV) โดยเฉลี่ยในแต่ละวันเป็นระยะเวลาเท่าไร
 - () น้อยกว่า 1 ชั่วโมง
 - () 1 - 3 ชั่วโมง
 - () 4 - 6 ชั่วโมง
 - () 7 - 10 ชั่วโมง
 - () มากกว่า 10 ชั่วโมงขึ้นไป

7. ในช่วงเวลาที่มีการถ่ายทอดสดการประชุมของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย (พธม.) ท่านได้รับชมหรือไม่

- () ไม่ได้รับชมเลย () 1 - 3 วันต่อสัปดาห์
() 4 - 6 วันต่อสัปดาห์ () ทุกวัน

8. พฤติกรรมระหว่างรับชมเอเชียทีวี (ASTV) เลือกข้อที่ท่านมักทำเป็นประจำมากที่สุด เพียง 1 ข้อเท่านั้น

- () รับชมอย่างตั้งใจเพียงอย่างเดียว
() รับชมอย่างตั้งใจ และมีส่วนร่วม เช่น ปรบมือ หรือส่งเสียงเชียร์ตาม
() รับชมอย่างตั้งใจ และมีกิจกรรมอื่นๆ ประกอบ เช่น รับชมพร้อมรับประทาน อาหาร รับชมพร้อมทำงานบ้าน เป็นต้น
() รับชมแบบตั้งใจบ้าง ไม่ตั้งใจบ้าง เช่น เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ ดูบ้าง ไม่ดูบ้าง
() รับชมอย่างไม่ตั้งใจ เช่น เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ แต่ไม่ได้ใส่ใจ หรือไม่ได้รับฟังเนื้อหา นั้นๆ
() อื่นๆ (โปรดระบุ)

9. ท่านเคยรับชมสถานีประชาชน (People Channel) หรือไม่

- () เคยรับชม สถานีประชาชน (People Channel)
() ไม่เคย (ข้ามไปทำส่วนที่ 3)

10. ท่านรับชมสถานีประชาชน (People Channel) ผ่านช่องทางใด

- () จานดาวเทียมของสถานีประชาชน (People Channel)
() เคเบิลทีวีท้องถิ่น
() อินเทอร์เน็ต
() อื่นๆ (โปรดระบุ)

11. จุดประสงค์ของการรับชมสถานีประชาชน (People Channel) เลือกข้อที่ตรงกับท่านมากที่สุด เพียง 1 ข้อเท่านั้น

- () ต้องการทราบข้อมูลข่าวสาร
() นำไปใช้สนทนา / แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น
() ฆ่าเวลา
() เปิดไว้เป็นเพื่อน / คลายเหงา
() เป็นกิจกรรมในครอบครัว
() สมาชิกในครอบครัวรับชม ทำให้ต้องรับชมไปด้วย
() อื่นๆ (โปรดระบุ)

12. ท่านรับชมสถานีประชาชน (People Channel) ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันเป็นระยะเวลาานานเท่าไร

- () น้อยกว่า 6 เดือน () 6 เดือนขึ้นไป - แต่ไม่เกิน 1 ปี
 () 1 ปีขึ้นไป - แต่ไม่เกิน 2 ปี () 2 ปี ขึ้นไป

13. โดยปกติ ท่านรับชมสถานีประชาชน (People Channel) บ่อยแค่ไหน

- () นานๆ ครั้ง () 1-3 วันต่อสัปดาห์
 () 4-6 วันต่อสัปดาห์ () ทุกวัน

14. โดยปกติ ท่านรับชมสถานีประชาชน (People Channel) โดยเฉลี่ยในแต่ละวันเป็นระยะเวลาเท่าไร

- () น้อยกว่า 1 ชั่วโมง () 1-3 ชั่วโมง
 () 4-6 ชั่วโมง () 7-10 ชั่วโมง
 () มากกว่า 10 ชั่วโมงขึ้นไป

15. ในช่วงเวลาที่มีการถ่ายทอดสดการประชุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ท่านได้รับชมหรือไม่

- () ไม่ได้รับชมเลย () 1-3 วันต่อสัปดาห์
 () 4-6 วันต่อสัปดาห์ () ทุกวัน

16. พฤติกรรมระหว่างรับชมสถานีประชาชน (People Channel) เลือกข้อที่ท่านมักทำเป็นประจำมากที่สุด เพียง 1 ข้อเท่านั้น

- () รับชมอย่างตั้งใจเพียงอย่างเดียว
 () รับชมอย่างตั้งใจ และมีส่วนร่วม เช่น ปรบมือ หรือส่งเสียงเชียร์ตาม
 () รับชมอย่างตั้งใจ และมีกิจกรรมอื่นๆ ประกอบ เช่น รับชมพร้อมรับประทาน
 อาหาร รับชม
 พร้อมทำงานบ้าน เป็นต้น
 () รับชมแบบตั้งใจบ้าง ไม่ตั้งใจบ้าง เช่น เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ ดูบ้าง ไม่ดูบ้าง
 () รับชมอย่างไม่ตั้งใจ เช่น เปิดโทรทัศน์ทิ้งไว้ แต่ไม่ได้ใส่ใจ หรือไม่ได้รับฟังเนื้อหา
 นั้นๆ
 () อื่นๆ (โปรดระบุ)

ส่วนที่ 3 การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองของตนเอง

ข้อความ	ระดับความเห็นด้วยกับข้อความ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ฉันคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องสับสนวุ่นวาย จนฉันไม่สามารถเข้าใจได้ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง					
2. ฉันคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องที่คนธรรมดาไม่สามารถไปกำหนด หรือเปลี่ยนแปลงอะไรได้					
3. ฉันคิดว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นทางการเมืองที่สำคัญๆ ของประเทศ					
4. ฉันคิดว่าตนเองรู้เรื่องราวทางการเมืองดีกว่าคนทั่วไป					
5. ฉันคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัว สามารถรับรู้เรื่องราวทางการเมืองและเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้					
6. ฉันคิดว่าปัญหาทุกปัญหาควรคลี่คลายด้วยตัวของฉันเอง ฉะนั้นการวางเฉยต่อสถานการณ์จึงเป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด					
7. ฉันคิดว่ากิจกรรมทางการเมืองเป็นเรื่องสำคัญและอยู่ในความรับผิดชอบของฉันด้วย					
8. ฉันคิดว่าสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันรุนแรงเกินกว่าที่ฉันและประชาชนส่วนใหญ่จะสามารถมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาได้					
9. ฉันคิดว่าตนเองสามารถมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศได้					
10. ฉันคิดว่าการชุมนุมเรียกร้องของประชาชน ย่อมมีผลต่อการกระทำ นโยบาย หรือการตัดสินใจของรัฐบาล					
11. ฉันคิดว่าประชาชนธรรมดา ไม่มีสิทธิมีเสียงที่จะไปกำหนดได้ว่ารัฐบาลควรทำอะไร					
12. ฉันคิดว่าหนึ่งคะแนนเสียงในการใช้สิทธิของฉันมีความหมายต่อการสอบได้หรือสอบตกของผู้สมัครรับเลือกตั้ง					
13. ฉันคิดว่าประชาชนไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นการทำงานของรัฐบาล					
14. ฉันคิดว่ามีวิธีการที่สามารถแสดงความคิดเห็นและความต้องการของฉันให้รัฐบาลรับฟังได้					
15. ฉันคิดว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ ย่อมมีผลต่อการกระทำ นโยบาย หรือการตัดสินใจของรัฐบาล					
16. ฉันคิดว่าตนเองสามารถดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหากนักการเมืองกระทำผิดกฎหมาย					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับการตอบแบบสอบถาม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำถามสัมภาษณ์เชิงลึก

ประเด็นที่ 1: การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

คำถามที่เกี่ยวข้อง

- คุณคิดว่ามีวิธีการใดบ้างที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง
- คุณทราบได้อย่างไรว่าวิธีการดังกล่าวมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง
- คุณคิดว่าวิธีการดังกล่าวมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองหรือไม่ อย่างไร
- ถ้าคุณเป็นคนหนึ่งที่มีการแสดงพฤติกรรมทางการเมือง คุณเชื่อหรือไม่ว่าการกระทำทางการเมืองที่เป็นผลมาจากตัวของคุณเองนั้นจะสามารถมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง

ประเด็นที่ 2: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

คำถามที่เกี่ยวข้อง

- คุณรู้สึกอย่างไร ขณะที่เปิดรับชมเหตุการณ์ทางการเมืองผ่านโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง
- คุณคิดว่าวิธีการทางการเมืองที่ได้รับชมผ่านโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง วิธีการใดบ้างที่มีผลต่อระบบการเมืองของประเทศไทย
- คุณคิดว่า หากคุณสามารถลงมือกระทำตามอย่างวิธีการที่ได้รับชมผ่านโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง คุณจะได้รับผลอย่างไรที่คุณคาดหวังไว้หรือไม่ อย่างไร
- คุณคิดว่าบุคคลที่มีลักษณะเช่นไรที่จะสามารถแสดงพฤติกรรมทางการเมืองได้
- จากที่คุณได้รับชมสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง คุณเคยเห็นคนที่มีลักษณะและความสามารถเช่นเดียวกับคุณมีการแสดงพฤติกรรมทางการเมืองใดบ้าง
- คุณคิดว่าตนเองสามารถกระทำพฤติกรรมดังกล่าวเหมือนกับคนที่คุณเห็นในโทรทัศน์ได้หรือไม่ อย่างไร
- คุณคิดว่าคำพูดของแกนนำว่ามีผลต่อความคิดของคุณหรือไม่ เช่น แกนนำพูดชักจูง โน้มน้าว เรียกร้องให้ออกมาชุมนุมเพื่อต่อต้านฝ่ายตรงข้าม แล้วคำพูดเหล่านี้ทำให้คุณคิดว่าตนเองสามารถกระทำอย่างที่แกนนำพูดได้หรือไม่
- ในขณะที่รับชมสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง คุณมีพฤติกรรมอย่างไร

ประเด็นที่ 3: ความแตกต่างของการนำเสนอข่าวการเมือง ระหว่างสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี กับสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง

คำถามที่เกี่ยวข้อง

- คุณคิดว่าการนำเสนอข่าวสารทางการเมืองของสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี กับสถานีโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร
- คุณมีความรู้สึกเหมือนหรือต่างกันอย่างไร ระหว่างการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองกับการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ฟรีทีวี

ประเด็นที่ 4: การเปิดรับสื่อทางเลือกอื่นที่มีความคิดเห็นแตกต่าง

คำถามที่เกี่ยวข้อง

- คุณพร้อมที่จะดูสื่อทางเลือกอื่นที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันหรือไม่ ถ้าพร้อม...เพราะเหตุใด

ประเด็นที่ 5: ความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมืองไทยในปัจจุบัน

คำถามที่เกี่ยวข้อง

- คุณคิดอย่างไรกับการเมืองไทยในปัจจุบัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตาราง ข.1 ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงมาตรฐาน ของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมืองรายข้อ

ข้อ	การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง	ร้อยละ					\bar{x}	S.D.
		เห็นด้วยมากที่สุด	เห็นด้วยมาก	เห็นด้วยปานกลาง	เห็นด้วยน้อย	เห็นด้วยน้อยที่สุด		
1	ฉันคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องสับสนวุ่นวาย จนฉันไม่สามารถเข้าใจได้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นบ้าง	20.0	24.4	30.6	14.2	10.8	3.29	1.24
2	ฉันคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องที่คนธรรมดาไม่สามารถไปกำหนด หรือเปลี่ยนแปลงอะไรได้	13.4	21.8	27.2	23.8	13.8	2.97	1.24
3	ฉันคิดว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นทางการเมืองที่สำคัญๆ ของประเทศ	5.2	28.6	46.2	16.0	4.0	3.15	0.89
4	ฉันคิดว่าตนเองรู้เรื่องราวทางการเมืองดีกว่าคนทั่วไป	3.0	14.0	49.6	26.4	7.0	2.80	0.87
5	ฉันคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัว สามารถรับรู้เรื่องราวทางการเมืองและเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้	14.8	38.0	33.8	11.4	2.0	3.52	0.95
6	ฉันคิดว่าปัญหาทุกปัญหาควรคลี่คลายด้วยตัวของฉันเอง ฉะนั้นการวางเฉยต่อสถานการณ์จึงเป็นการแก้ปัญหาที่ดี	6.2	12.4	33.2	26.2	22.0	2.55	1.15
7	ฉันคิดว่ากิจกรรมทางการเมืองเป็นเรื่องสำคัญและอยู่ในความรับผิดชอบของฉันด้วย	14.0	35.2	32.8	13.2	4.8	3.40	1.04
8	ฉันคิดว่าสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันรุนแรงเกินกว่าที่ฉันและประชาชนส่วนใหญ่จะสามารถมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาได้	15.4	23.0	36.8	16.8	8.0	3.21	1.14
9	ฉันคิดว่าตนเองสามารถมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศได้	11.4	25.2	37.2	18.2	8.0	3.14	1.09
10	ฉันคิดว่าการชุมนุมเรียกร้องของประชาชน ย่อมมีผลต่อการกระทำ นโยบาย หรือการตัดสินใจของรัฐบาล	19.8	40.2	30.4	7.0	2.6	3.68	0.96
11	ฉันคิดว่าประชาชนธรรมดา ไม่มีสิทธิมีเสียงที่จะไปกำหนดได้ว่ารัฐบาลควรทำอะไร	6.6	13.2	26.8	33.0	20.4	2.53	1.15
12	ฉันคิดว่าหนึ่งคะแนนเสียงในการใช้สิทธิของฉันมีความหมายต่อการสอบได้หรือสอบตกของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	31.2	34.6	21.6	8.2	4.4	3.80	1.10
13	ฉันคิดว่าประชาชนไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นการทำงานของรัฐบาล	2.6	8.6	21.6	28.0	39.2	2.07	1.09
14	ฉันคิดว่ามีวิธีการที่สามารถแสดงความคิดเห็นและความต้องการของฉันให้รัฐบาลรับฟังได้	10.8	22.8	39.0	18.4	9.0	3.08	1.10
15	ฉันคิดว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ ย่อมมีผลต่อการกระทำ นโยบาย หรือการตัดสินใจของรัฐบาล	18.8	41.6	31.0	5.8	2.8	3.68	0.94
16	ฉันคิดว่าตนเองสามารถดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหากนักการเมืองกระทำผิดกฎหมาย	12.2	15.8	31.8	19.8	20.4	2.80	1.27

ตาราง ข.2 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของการรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง

ข้อ	การรับรู้ประสิทธิภาพทางการเมือง	ค่าอำนาจ จำแนกรายข้อ
1	ฉันคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องสับสนวุ่นวาย จนฉันไม่สามารถเข้าใจได้ว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง	0.488
2	ฉันคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องที่คนธรรมดาไม่สามารถไปกำหนด หรือเปลี่ยนแปลงอะไรได้	0.517
3	ฉันคิดว่าตนเองมีความรู้ความเข้าใจในประเด็นทางการเมืองที่สำคัญๆ ของประเทศ	0.506
4	ฉันคิดว่าตนเองรู้เรื่องราวทางการเมืองดีกว่าคนทั่วไป	0.473
5	ฉันคิดว่าการเมืองเป็นเรื่องใกล้ตัว สามารถรับรู้เรื่องราวทางการเมืองและเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองได้	0.584
6	ฉันคิดว่าปัญหาทุกปัญหาควรคลี่คลายด้วยตัวของมันเอง ฉะนั้นการวางเฉยต่อสถานการณ์จึงเป็นการแก้ปัญหาที่ดีที่สุด	0.378
7	ฉันคิดว่ากิจกรรมทางการเมืองเป็นเรื่องสำคัญและอยู่ในความรับผิดชอบของฉันด้วย	0.569
8	ฉันคิดว่าสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบันรุนแรงเกินกว่าที่ฉันและประชาชนส่วนใหญ่จะสามารถมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาได้	0.433
9	ฉันคิดว่าตนเองสามารถมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของประเทศได้	0.617
10	ฉันคิดว่าการชุมนุมเรียกร้องของประชาชน ย่อมมีผลต่อการกระทำ นโยบาย หรือการตัดสินใจของรัฐบาล	0.430
11	ฉันคิดว่าประชาชนธรรมดา ไม่มีสิทธิมีเสียงที่จะไปกำหนดได้ว่ารัฐบาลควรทำอะไร	0.443
12	ฉันคิดว่าหนึ่งคะแนนเสียงในการใช้สิทธิของฉันมีความหมายต่อการสอบได้หรือสอบตกของผู้สมัครรับเลือกตั้ง	0.342
13	ฉันคิดว่าประชาชนไม่ควรวิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นการทำงานของรัฐบาล	0.327
14	ฉันคิดว่ามีวิธีการที่สามารถแสดงความคิดเห็นและความต้องการของฉันให้รัฐบาลรับฟังได้	0.429
15	ฉันคิดว่าการเคลื่อนไหวทางการเมืองของกลุ่มต่างๆ ย่อมมีผลต่อการกระทำ นโยบาย หรือการตัดสินใจของรัฐบาล	0.387
16	ฉันคิดว่าตนเองสามารถดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งหากนักการเมืองกระทำผิดกฎหมาย	0.528

ตาราง ข.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมระหว่างการเปิดรับกับปริมาณการเปิดรับสื่อโทรทัศน์ ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง

พฤติกรรมการเปิดรับ	ปริมาณการเปิดรับ		χ^2 (df)	p-value
	น้อย (%)	มาก (%)		
ตั้งใจในการรับชม	57 (35.6)	127 (70.6)	41.624 (1)	0.000
ไม่ตั้งใจในการรับชม/ตั้งใจบ้างไม่ตั้งใจบ้าง	103 (64.4)	53 (29.4)		

ตาราง ข.4 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก

ลำดับที่	เพศ	อายุ	อาชีพ
1	หญิง	39	ธุรกิจส่วนตัว
2	หญิง	54	ค้าขาย
3	ชาย	54	ค้าขาย
4	หญิง	56	ค้าขาย
5	ชาย	25	ธุรกิจส่วนตัว
6	ชาย	35	พนักงานบริษัทเอกชน
7	หญิง	27	ธุรกิจส่วนตัว
8	หญิง	42	ธุรกิจส่วนตัว
9	หญิง	50	รับราชการ
10	ชาย	37	ค้าขาย
11	ชาย	46	รับจ้างทั่วไป
12	ชาย	53	ค้าขาย
13	ชาย	60	เกษตรกร
14	ชาย	45	เกษตรกร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สถานีโทรทัศน์เอเอสทีวี (ASTV)

ภาพการนำเสนอรายการปกติของทางสถานีโทรทัศน์เอเอสทีวี
 (<http://www.manager.co.th/vdo/multi.swf>, 2553 : ออนไลน์)

ภาพการถ่ายทอดสดขณะมีการชุมนุมทางการเมืองของสถานีโทรทัศน์เอเอสทีวี
 (<http://www.uthaisak.net>, 2553 : ออนไลน์)

สถานีประชาชน (People Channel)

ภาพการนำเสนอรายการปกติของทางสถานีประชาชน
(<http://newedition.org/video,2553> : ออนไลน์)

ภาพการถ่ายทอดสดขณะมีการชุมนุมทางการเมือง
(<http://newedition.org/video,2553> : ออนไลน์)

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวอุษานาฏ สัตยาภินันท์ เกิดเมื่อวันที่ 9 กันยายน พ.ศ. 2526 ที่จังหวัด กรุงเทพมหานคร สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อปีการศึกษา 2550 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวารสารสนเทศ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2551

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย